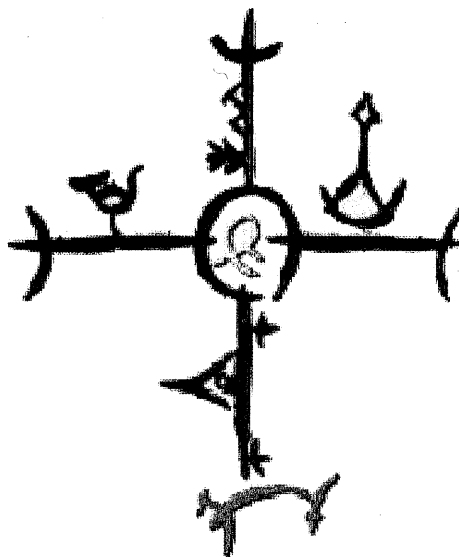

NORSKE SAMERS RIKSFORBUNDS
40. LANDSMØTE

KAUTOKEINO
24.-26.10.2008

ENDELIG
VEDTAKSPROTOKOLL

Dato: 18.12.2008

Edel Hætta Eriksen

Edel Hætta Eriksen

Dato:

Leif Halonen

Leif Halonen

SAK 1

Åpning

Sak 1.1

Godkjenning av innkalling

Vedtak:

Landsmøtet godkjente landsmøteinnkallingen enstemmig.

Sak 1.2

Godkjenning av saksliste

Vedtak:

Landsmøtet godkjente følgende saksliste enstemmig:

- Sak 1. Åpning
  - 1.1 Godkjenning av innkalling
  - 1.2 Godkjenning av saksliste
- Sak 2. Konstituering
  - 2.1 Godkjenning av delegatenes fullmakter
  - 2.2 Godkjenning av forretningsorden for landsmøtet
  - 2.3 Valg av 4 (fire) landsmltedirigenter
  - 2.4 Valg av 4 (fire) landsmøtereferenter
  - 2.5 Valg av 2 (to) protokollunderskrivere
  - 2.6 Valg av 4 (fire) til tellekorps
  - 2.7 Valg av resolusjonskomité
  - 2.8 Valg av andre landsmøtekomiteer
- Sak 3. Årsmelding 2007-2008
  - 3.1 Fra NSRs landsstyre
  - 3.2 Fra NSRs ungdomsutvalg (NSR-U)
  - 3.3 Fra Samisk studieutvalg (SOL)
  - 3.4 Redegjørelse fra NSRs sametingsgruppe: politisk regnskap for perioden 2005-2007
- Sak 4. Årsregnskap 2007
  - 4.1 Årsregnskap fra NSR hovedorganisasjonen med revisjonsberetning
  - 4.2 Årsregnskap fra SOL med revisjonsberetning
- Sak 5. Lokallagenes time
- Sak 6. NSRs valgprogram 2009-2013
- Sak 7. Høringsuttalelse til Samerettsutvalgets forslag
- Sak 8. Landsmøteuttalelse: Urfolks rett til selvbestemmelse
- Sak 9. Intensjonsavtale mellom NSR og Samefolkets parti
- Sak 10. NSRs miljøpolitiske prinsippprogram
- Sak 11. Endringer i NSRs vedtekter
- Sak 12. Endringer i NSRs regler for listearbeid
- Sak 13. Landsmøtets ærespris
- Sak 14. Høringsuttalelse: NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark samt kap. 22 av NOU 2007:13 Den nye sameretten
- Sak 15. Virksomhetsplaner
  - 15.1 Strategi- og virksomhetsplan for NSRs landsstyre 2009-2013
  - 15.2 Virksomhetsplan for NSR-U 2009-2010

- 15.3 Virksomhetsplan for SOL 2009–2010
- Sak 16. Budsjetter
  - 16.1 Budsjett for NSRs landsstyre 2009–2010
  - 16.2 Budsjett for NSR-U 2009–2010
  - 16.3 Budsjett for SOL 2009–2010
- Sak 17. Uttalelser fra NSRs 40. landsmøte (resolusjoner)
- Sak 18. Valg
  - 18.1 NSRs presidentkandidat til sametingsvalget 2009–2013
  - 18.2 Medlemmer til NSRs landsstyre
  - 18.3 Medlemmer til NSR-U
  - 18.4 Medlemmer til SOL-styret
  - 18.5 Medlemmer til valgkomité

SAK 2

Konstituering

Sak 2.1

Godkjenning av delegatenes fullmakter

Vedtak:

Landsmøtet godkjente fullmakter for følgende delegater og observatører enstemmig:

Alta sameforening med 5 delegater: Biret Inger Hætta, Brita Julianne Skum, Berit Anna Gaup, Tor Bjørnar Henriksen og Mihkkal Buljo.

Bergen sameforening med 1 delegat: Kristine Sara Hætta.

Bjerkvåg og omegn sameforening med 2 delegater: Roger Pedersen og Åge Nordkild.

Harstad og omegn sameforening med 2 delegater: Nils Arne Rasmus og Kjell Erland Pedersen.

Hinnøy og omegn sameforening med 4 delegater: Ann-Mari Thomassen, Odd-Arne Henriksen, Ernst Thomassen og Magne Einejord.

Karasjok sameforening med 4 delegater: Egil Utsi, Saia Stuenkel, Máret Sára og Biret Risten Sara.

Kautokeino sameforening med 4 delegater: Edel Hætta Eriksen, Mikkel Ailo Logje, Sten Olav Heahtá og Leif Halonen. Sten Olav Heahtá gis permisjon lørdag 25. oktober. Under permisjonen møter Turid Westerheim.

Kåfjord sameforening med 3 delegater: Cecilie Grape, Tor Mikalsen og Håkon Eriksen.

Máze sameforening med 4 delegater: Mikkel Per Sara, Berit Inger Anne Buljo, Ellen Marit S. Buljo og Ánne Márjá Gaup Eira. Ánne Márjá Gaup Eira gis permisjon lørdag 25. oktober. Under permisjonen møter Berit Inga O. Hætta.

Møre & Romsdal sameforening med 2 delegater: Tor Dalseng og May Britt Anti.

Nesseby sameforening med 2 delegater: Christina Henriksen og Jon Asle Somby.

Oslo sameforening med 6 delegater: Gøran Lind, Laila Nystad, Nils Ole Gaup, Anne Lise Johnsen, Liv-Elin Wilhelmsen og Ester Grossmann.

Salten sameforening med 3 delegater: Ing-Lill Pavall, Sandra Nystø Ráhka og Lars Magne Andreassen.

Senja og omegn sameforening med 2 delegater: Mildrid Pedersen og Mari-Ann Grønås.

Stuornjårgga sámenuorak med 2 delegater: Beatrice Fløystad og Marte Balto.

Sør-Trøndelag & Hedmark saemiej saerovi med 2 delegater: Aasta Joma Granefjell og Lisa Granefjell Pentha.

Tana sameforening med 3 delegater: Solbjørg Ravna, Kirsten Andersen og Áike Selfors.

Tanabredden sameforening med 4 delegater: Ellinor Guttorm Utsi, John Trygve Solbakk, Hilmar Hansen og Anne Lise Varsi Solbakk.

Tromsø sameforening med 5 delegater: Martin Urheim, Synnøve Angell, Lene Hansen, Cathrine Breivik og Geir Tommy Pedersen.

Ullsfjord NSR med 2 delegater: Nils Djupen og Petter O. Stark.

Maadtoej sijte med 2 observatører: Ailo Kappfjell og Betty Kappfjell.

Mjøsa og omegn sameforening med 2 observatører: Karen Anna Sara og Rita Danielsen Benrud.

Sak 2.2

Godkjenning av forretningsorden for landsmøtet

Vedtak:

Landsmøtet vedtok følgende forretningsorden enstemmig:

1 Fullmakter

Lokallagenes skriftlige fullmakter for delegatene skal være underskrevet av lokallagets leder eller andre med denne myndighet.

Landsmøtet godkjenner fullmakter etter innstilling fra landsstyret før landsmøtets forhandlinger begynner. Lokallagene eller delegasjonene kan fremme forslag om endringer av delegater. Landsmøtet kan med absolutt flertall godkjenne muntlige og skriftlige fullmakter etter at landsmøtet er satt. Møtelederne skal føre en oppdatert liste over møtende delegater til enhver tid.

2 Møterett og -plikt

Lokallagenes valgte delegater, landsstyrets og ungdomsutvalgets medlemmer, medlemmer av SOL-styret og NSRs sametingsrepresentanter har både møterett og møteplikt under landsmøtet. Dette innebærer en plikt til å innfinne seg i landsmøtesalen når møtet starter og når votering foregår.

Den landsmøtevalgte valgkomiteen har møterett og møteplikt, men komiteen selv kan bestemme hvem som skal representere komiteen på landsmøtet.

Dersom vedkommende er påmeldt, men ikke møter, og organet, delegasjonen eller lokallaget ikke har meldt forfall for vedkommende, skal landsstyret melde forfallet skriftlig til vedkommende lokallag/organ og bemerke dette i landsmøteprotokollen.

Dersom vedkommende bor og oppholder seg på landsmøtet, men ikke deltar på møtene, og det ikke er meldt gyldig forfall, kan landsstyret kreve reise- og oppholdskostnadene refundert fra vedkommende og/eller det lokallag/organ vedkommende representerer.

3 Tale-, forslags- og stemmerett

Delegater fra lokallagene møter med tale-, forslags- og stemmerett i alle saker. Direktemedlemmer møter med talerett på landsmøtet.

Medlemmer av NSRs landsstyre, NSRs ungdomsutvalg, SOLs styre og NSRs sametingsgruppe møter med tale- og forslagsrett i alle saker, men ikke stemmerett. Møtelederne kan oppfordre til at medlemmene i disse organene samordner sine innlegg med formål å begrense antall talere. Rettighetene utøves ved personlig fremmøte i landsmøtesalen. Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, slippe andre til på talerstolen.

4 Språk

Det kan benyttes både samisk og norsk under landsmøtets forhandlinger, som skal tolkes til og fra språkene. Landsmøtets dokumenter skal fortrinnsvis være både på samisk og norsk.

5 Åpning og konstituering av landsmøtet

Landsmøtet ledes av landsstyret inntil møtefunksjonærene er valgt.

Ved landsmøtets **begynnelse** skal landsstyrets forslag til sakliste godkjennes av landsmøtet. Landsmøtet kan iht. NSRs vedtekter punkt 6.3 vedta med alminnelig flertall å sette opp andre saker.

Kopi av alle landsmøtedokumenter skal være tilgjengelig i papirform og på www.nsr.no.

Landsmøtet skal godkjenne fullmaktene fra lokallagene etter innstilling fra landsstyret.

Landsmøtet skal i henhold til vedtektenes punkt 6.3 velge fire møteledere, fire referenter og to protokollunderskrivere. Landsstyret skal fremme forslag på kandidater ved landsmøtets begynnelse; i tillegg kan delegatene selv fremme forslag. Kandidatene anses om valgt ved absolutt flertall. Valget kan foregå ved akklamasjon.

De valgte møtelederne og referentene kan dele arbeidet mellom seg ved å fordele møtedagene og/eller sakene.

I tillegg skal det velges fire personer til tellekorpset, som skal foreta opptelling av stemmer ved voteringer og valg. Dersom et medlem eller flere medlemmer av tellekorpset selv er kandidater ved valg, skal vedkommende tre ut og det velges nytt medlem / nye medlemmer til tellekorpset.

6 Valg av redaksjonsutvalg og andre utvalg

Landsmøtet kan beslutte at det skal velges redaksjonsutvalg og eventuelt andre landsmøteutvalg som skal forberede behandlingen av bestemte saker og fremme forslag til vedtak i saker overfor landsmøtet.

Redaksjonsutvalgets størrelse og sammensetning fastsettes av landsmøtet med alminnelig flertall, etter forslag fra landsstyret og delegasjonene. Minst ett av medlemmene skal komme fra landsstyret og minst ett fra NSRs sametingsgruppe, fortrinnsvis parlamentarisk lederskap. Landsmøtet velger leder og nestleder.

7 Protokoll

Det skal føres protokoll fra landsmøtets forhandlinger. Protokollen skal føres som en *vedtakssprotokoll*, hvor det fremkommer hva som er det endelige vedtak ble, med stemmetall. Det skal ikke føres referat fra de muntlige forhandlingene.

Protokollen skal føres eller godkjennes **fortløpende** av landsmøtets referenter.

NSRs sekretariatsleder har ansvar for å kvalitetssikre utformingen av landsmøteprotokollen, for eksempel ved å gi de valgte møtefunksjonærene administrativ støtte.

På landsmøtets **siste dag** skal protokollen skrives ut og signeres av de valgte protokollunderskriverne.

Så **snart som mulig** etter landsmøtet, renskriver sekretariatsleder protokollen, får den oversatt til samisk/norsk og sendt protokollunderskriverne til endelig godkjenning.

Dersom protokollunderskriverne ikke har protestert **innen 10 dager**, kan protokollen legges ut på NSRs hjemmesider. Dersom det innkommer protester, skal sekretariatsleder uten opphold rette opp påpekte feil og sende ut ny versjon til godkjenning.

Landsmøteprotokollen skal sendes lokallagene og NSRs organer uten unødig opphold. Protokollen kan sendes i digital versjon til lokallagenes e-postadresse. Protokollen er offentlig, og publiseres på www.nsr.no.

8 Taletid, replikker m.v.

Talerstolen skal benyttes under landsmøtets forhandlinger. Delegater og andre skal vise tildelte nummerskilt for å be om ordet.

Møtelederne kan fastsette taletid for første gangs innlegg og for senere innlegg. I utgangspunktet kan 5 (fem) og 2 (to) minutter nyttes, men dette kan endres underveis etter kunngjøring fra møtelederne.

Ved spesielt omfattende fremlegg kan det gis ekstra lang taletid.

Det er anledning til replikkordskifte. Replikk kan kun rettes til siste taler, og må ikke overstige ett minutt. Taleren gis anledning til svarreplikk. Svarreplikken må ikke overstige ett minutt. Replikk anmodes om ved å vise fram nummerskiltet, samt vise replikktegn (to fingre).

Møtelederne kan innskrenke adgangen til talerstolen ved å sette strek i debatten. Det skal varsles om at det vil bli satt strek etter en bestemt tid, og at en må tegne seg for å få ordet. Det kan også settes begrensning i anledning til replikkordskifte.

Innlegg til dagsorden, forretningsorden og voteringsorden slippes til utenom talerlista dersom det fremvises "Time Out"-tegn for å be om ordet fra de som har talerett. Dersom taleren går ut over ordenssaken, skal vedkommende klubbes.

Berusede personer, eller personer som på annen måte er indisponert, kan nektes adgang til talerstolen av møtelederne.

9 Om behandling av saker

Saker utenom sakslisten kan kun behandles om landsmøtet selv vedtar det med alminnelig flertall.

NSRs vedtekter kan bare endres av landsmøtet med 2/3 flertall. Endring av regler for listearbeid kan vedtas med absolutt flertall.

Alle forslag til vedtak skal innlevers skriftlig til møtelederskapet. Skriftlige forslag skal nummereres fortløpende og tas under votering etter ordskiftet.

Møtelederne fastsetter hvordan sakene skal behandles og i hvilken rekkefølge innkomne forslag i saken skal tas under votering.

Landsmøtet kan forespørres om voteringsrekkefølge m.v. Møtelederne skal ta behørig hensyn til innsigelser til foreslått behandlingsform fra delegatene.

Møtelederne kan fremme forslag om å oversende saken til landsstyret dersom realitetsbehandling av saken ikke er hensiktsmessig. Landsmøtet vedtar oversendelse med alminnelig flertall.

10 Uttalelser fra landsmøtet (resolusjoner)

Resolusjonsforslag legges fram på landsmøtets første dag. Forslagene skal være behandlet av delegasjonene/lokallaget, og være underskrevet av delegasjonsleder og/eller representanter for lokallagets styre. Ikke-signerte forslag kan avvises.

Forslag skal være fremmet skriftlig, på samisk eller norsk. Digital versjon skal leveres inn til møtelederskapet sammen med skriftlig versjon. De skal minst inneholde navn på forslagsstiller, tekstforslag og være på maksimalt to sider.

Redaksjonskomiteen konstitueres på landsmøtets **første dag**, og skal få overlevert fra møtelederskapet alle forslag som er innkommet. Forslagene skal nummereres fortløpende.

Redaksjonskomiteen skal så **snart som råd** er gjøre forslagene tilgjengelig for delegatene, på både samisk og norsk.

Redaksjonskomiteen skal overfor landsmøtet fremme skriftlig forslag til hvordan uttalelsesforslagene skal behandles **senest to timer** før saken skal behandles i henhold til kjøreplanen.

Komiteen kan fremme forslag om at et forslag enten oversendes landsstyret, avvises eller realitetsbehandles. Redaksjonskomiteen bestemmer selv hvem av komiteen som skal legge frem komiteens forslag.

Landsmøtet vedtar uttalelsene med alminnelig flertall.

11 Valgkomiteens arbeid

Valgkomiteen ble valgt av fjorårets landsmøte, og består av leder og to varamedlemmer.

Valgkomiteen skal fremme forslag til kandidater ved alle valg den er satt til å forberede, unntatt i valg av presidentkandidat i valgår, som fremmes av landsstyret.

Valgkomiteen skal senest **om morgenen samme dag** som valget finner sted bekjentgjøre sin innstilling. Forslaget skal inneholde navn på komiteens kandidater og funksjonstid, opplysninger om hvorvidt forslaget er enstemmig, samt evt. mindretallsforslag. Valgkomiteen trenger ikke begrunne sine forslag skriftlig, men kan delta i debatten under landsmøtets forhandlinger.

Ved **valgets begynnelse** skal valgkomiteen fremme og redegjøre for sine forslag fra landsmøtets talerstol.

Under forhandlingenes gang kan valgkomiteen trekke eller fremme nye kandidater, forutsatt at det er flertall for det i komiteen. Komiteen kan føre muntlige forhandlinger fortløpende, og det stilles ikke krav om protokoll. Det er lederens ansvar å påse at et flertall for forslagene eksisterer. Mindretallet i komiteen kan fremme sitt syn fra landsmøtets talerstol.

I valg av presidentkandidat skal den landsstyret bemyndiger fremme forslag til presidentkandidat for NSR. Et eventuelt mindretallsforslag skal også legges frem.

Valget skal foregå etter reglene i NSRs vedtekter § 18.

12 Avstemmingsregler

Votering skjer etter NSRs vedtekters § 18. Vedtak gjøres vanligvis med alminnelig flertall, mens det i valg skal benyttes absolutt flertall.

Med alminnelig flertall forstås mer enn halvparten av de avgitte stemmene. Avholdende stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Med absolutt flertall forstås mer enn halvparten av de tilstedeværende stemmeberettigede. Avholdende stemmer teller i praksis imot forslaget.

Et forslag har fått kvalifisert flertall når det har fått mer enn 2/3 av avgitte stemmer. Avholdende stemmer teller ikke med i det totale stemmetallet.

Dersom det er flere enn to kandidater ved valg, og ingen av disse oppnår absolutt flertall i første valgomgang, deltar de to kandidatene som fikk flest stemmer i en ny valgomgang. Den nye valgomgangen gjøres skriftlig, og valget avgjøres ved alminnelig flertall. Ved fortsatt stemmelikhet avgjøres valget ved loddtrekning.

Det valgte tellekorpset har ansvaret for å gjennomføre en betryggende telling av stemmegivningen ved voteringer og valg, og melde dette til møtelederne og referentene.

Ved åpenbare voteringsresultater kan møtelederne selv foreta opptelling.

Avstemning skjer normalt ved visning av stemmetegn. Avstemning ved opprop kan gjennomføres etter forslag fra møtelederne.

Møtelederne eller landsmøtets delegater kan foreslå skriftlig avstemning. Skriftlig avstemning skal gjennomføres dersom en av delegatene krever det.

Ved valg skal dørene til møtesalen være lukket, slik at møtelederne og tellekorpset kan ha full oversikt over hvor mange stemmeberettigede som er til stede. Dette innebærer selvfølgelig ikke at tilstedeværende uten stemmerett må forlate salen.

13 Unntak fra forretningsorden/dagsorden

Møtelederne kan, i forståelse med landsmøtet, gjøre unntak fra kjøreplanen eller forretningsorden.

Sak 2.3

Valg av 4 (fire) landsmøtedirigenter

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig Christina Henriksen, Beatrice Fløystad, Martin Urheim og Tor Bjørnar Henriksen som landsmøtedirigenter.

Sak 2.4

Valg av 4 (fire) landsmøtereferenter

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig Synnøve Angell, Cecilie Grape, Kjell Erland Pedersen og Åge Nordkild som landsmøtereferenter.

Sak 2.5

Valg av 2 (to) protokollunderskrivere

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig Leif Halonen og Edel Hætta Eriksen som protokollunderskrivere.

Sak 2.6

Valg av 4 (fire) til tellekorps

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig Liv Elin Wilhelmsen, Ester Grossmann, Mihkkal Buljo og Sandra Nystø Ráhka til tellekorps.

Sak 2.7

Valg av resolusjonskomité

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig Lene Hansen, Håkon Eriksen, Gøran Lind, Nanna Thomassen og Kari Lifjell som resolusjonskomité. Komiteen forbereder også for sak 10 Miljøpolitisk prinsippprogram.

Sak 2.8

Valg av andre landsmøtekomiteer

Vedtak:

Landsmøtet valgte enstemmig følgende tre komiteer med tilhørende medlemmer:
Valgprogramkomité: John Trygve Solbakk, Ann-Mari Thomassen, Martin Urheim og Aili Keskitalo.

Fiskeriutvalgskomité: Geir Tommy Pedersen, Tor Mikalsen, Petter O. Stark og Christina Henriksen.

Selvbestemmelsekomité: Leif Halonen, Ing-Lill Pavall, Lars Magne Andreassen og Mikkel Per Sara.

SAK 3

Årsmeldinger 2007-2008

Sak 3.1

Årsmelding fra NSRs landsstyre

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende årsmelding fra NSRs landsstyre:

1. Innledning

Denne årsmeldingen tar for seg perioden fra 11. juni 2007 til 24. oktober 2008, og legges fram for NSRs 40. landsmøte i Guovdageaidnu/Kautokeino 24.-26. oktober 2008. NSR avholdt sitt 39. landsmøte i Bådådjo/Bodø 22.-24.06.2007. Lokal arrangør var Sáltto sámesiebrre NSR.

NSR har i virksomhetsperioden gjennomført tillitspersonskonferanse om ny valgordning, konferansen ble avholdt i Tromsø 24.-25. mai 2008. Organisasjonen har videre ansatt ny sekretariatsleder, Thomas Myrnes Nygård, etter en periode uten ansatte i sekretariatet. Organisasjonen fikk en styrking av driftstilskuddet fra Sametinget, noe som har stor betydning for drift av organisasjonen fremover. Arbeidet med å sikre driftsinntekter må likevel fortsatt være viktig for NSR fremover. Videre har arbeidet med den parlamentariske situasjonen på Sametinget vært krevende.

Det har fortsatt vært en prioritert oppgave å gi ut jevnlig nyhetsbrev til lokallag og tillitsvalgte i NSR. Landsstyret og sekretariatet har hatt telefonisk kontakt med samtlige lokallag vedrørende forenings saker. Man har også jobbet for å være synlig i offentligheten på generell basis. Det er gjennomført en kartlegging av organisasjonen hvor målet har vært å avdekke organisasjonens forbedringspotensiale, jfr. vedtak i strategi- og handlingsplan 2006-2009. I perioden har også politisk arbeid knyttet til situasjonen på Sametinget, ny valgordning for sametingsvalget og læremiddelspørsmål samt arbeid med samerettsutvalgets forslag vært prioritert. Andre aktuelle saker har vært politisk arbeid knyttet opp mot vedtakelse av ny minerallov samt utvikling av et forslag til miljøpolitisk prinsippprogram som legges frem for behandling på landsmøtet.

Organisatorisk har landsstyret brukt tid på skifte av regnskapskontor som følge av pågående struktureringsarbeid hvor målet er en mer enhetlig forvaltning av NSR. Det er gitt tilbud til lokallagene om innkreving av sentral medlemskontigent for 2008 og landsstyret vil gjennom dette sikre tilfredstillende utvikling av det sentrale medlemsregisteret. Arbeid med å utvikle forslag til nye vedtekter og regler for listearbeid i henhold til strategi- og virksomhetsplanen har også vært prioritert.

2. Organisasjonen

2.1 Organisering

NSR er et forbund av lokallag (sameforeninger) i hele Norge. Landsmøtet i 2004 vedtok nye vedtekter og regler for listearbeidet i NSR, og NSRs landsstyre har lagt frem forslag til både vedtektsendringer og endringer i forhold til regler for listearbeid i NSR for landsmøtets behandling i 2008. NSR er i dag organisert på følgende måte:

- Landsmøtet er forbundets høyeste organ.
- Landsstyret leder forbundet mellom landsmøtene. Det er vedtatt en egen instruks som gir nærmere regler om landsstyrets arbeid.
- Arbeidsutvalget utøver myndighet på vegne av landsstyret.
- Leder er forbundets øverste leder.
- Ungdomsutvalget er valgt av landsmøtet med eget budsjett og arbeidsprogram.
- Sekretariatet i Kautokeino er landsstyrets og ungdomsutvalgets sekretariat.
- Sekretariatsleder rapporterer til landsstyret.
- NSRs sametingsgruppe er en selvstendig enhet i organisasjonen og består av 17 representanter valgt på NSRs valgprogram og på lister med NSR i navnet. Sametingsgruppa har eget organisasjonsnummer, styre og regnskap.
- NSR er tilsluttet voksenopplæringsforbundet SOL – Samisk Studieutvalg. SOL har eget organisasjonsnummer, styre og regnskap.

2.2 Økonomi

Regnskapsfører for NSR er Tana regnskapskontor AS, mens revisor er Facta Revisjon Finnmark A/S. Inntil årsskiftet 2007/2008 var Leinan AS regnskapsfører. Mer informasjon om økonomi gis under landsmøtesak 4 Regnskap.

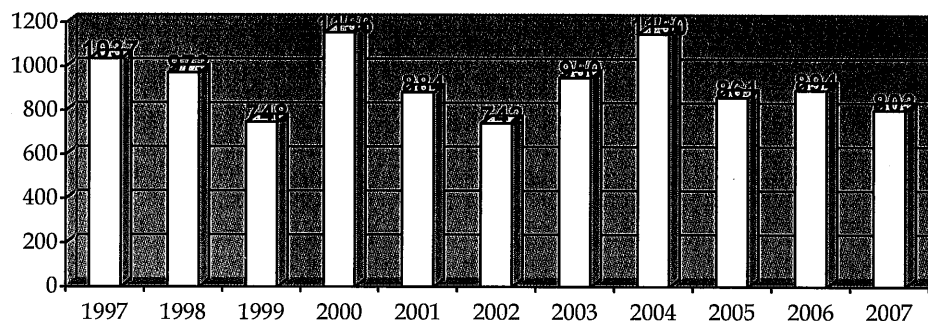
2.3 Medlemmer

Medlemmene i NSR er i hovedsak organisert gjennom lokallagene, som rapporterer medlemstall for foregående år innen 1. mars hvert år. Medlemstallet er grunnlag for driftstilskudd fra Sametinget, og for tilskudd til barne- og ungdomsarbeid fra Fordelingsutvalget ved Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Medlemstallet i 2007 var 803 medlemmer. 798 av medlemmene er fordelt på 24 lokallag, og 5 er direktmedlemmer. Medlemstallet viser nedgang i medlemstallet fra 2007 på 89 medlemmer. NSR hadde i 2007 110 medlemmer under 26 år, og som teller som grunnlag for støtte til barne- og ungdomsarbeid. Dette er også en nedgang i antallet unge medlemmer, som i 2006 var 127. De tre største lokallagene i 2007 var Oslo sameforening (125 medl.), Tromsø sameforening (88 medl.) og Alta sameforening (81 medl.). 7 av lokallagene hadde under 15 medlemmer i 2007, 2 lokallag hadde 0 medlemmer.

NSRs medlemstall har de siste 10 årene variert mellom ca. 740 og ca. 1150 medlemmer. Se tabellen nedenunder for utvikling i NSRs medlemstall fra 1997 til 2007.

NSRs medlemstall 1997-2007

Statistikken fra 1997 til 2007 viser at NSRs medlemstall øker året før sametingsvalg, for deretter å gå ned årene etter valget. En forklaring på det varierende medlemstall kan være at organisasjonen bruker alle ressurser på valgarbeidet, og at medlemsrekrutteringen derfor blir nedprioritert i valgåret. Lokallagene drives av frivillige krefter og kan i perioder ha lav aktivitet som dessverre går utover medlemsrekrutteringen. Dette gjør seg særlig gjeldende i årene etter valget.

Å vedlikeholde medlemstallet krever kontinuerlig arbeid i lokallagene. Særlig i forhold til medlemmer under 26 år er det viktig å rekruttere nye barn og ungdommer til NSR slik at man alltid har en medlemsmasse som gir grunnlag for støtte til barne- og ungdomsarbeidet i organisasjonen. Det blir viktig mål i ny strategi- og virksomhetsplan å fortsatt arbeide for økning i medlemstallet.

Landsstyret har nå tatt grep for å iverksette sentral kontingentinnkreving. Vi håper å oppnå nærmere kontakt med enkeltmedlemmene i forhold til sentral innkreving. Videre vil man ikke miste medlemmer som følger av svake rutiner i frivillig arbeid lokalt.

2.4 Medlemsinformasjon

Hjemmesidene til NSR (www.nsr.no) blir mye brukt som informasjonskanal i NSR. Det blir lagt ut nyheter der både fra lokallag, sametingsgruppa og NSR sentralt. Hjemmesidene er godt besøkt, og har fått gode tilbakemeldinger på det redaksjonelle innholdet.

NSR bruker aktivt e-post i sin kommunikasjon med lokallagene og tillitsvalgte. Dette utgjør store besparelser for portoutgifter og tidsressurs på sekretariatet. NSRs sekretariat er ansvarlig for å føre e-postlistene, og disse oppdateres kontinuerlig.

NSRs leder har jevnlig sendt nyhetsbrev til tillitsvalgte i lokallagene og øvrige tillitsvalgte med informasjon om arbeidet i organisasjonen, og med oppfordring til å komme med innspill på diverse saker. Det er sendt ut nyhetsbrev i oktober, november og desember 2007 samt februar, mai og august 2008.

3. Landsstyret

3.1 Møtevirksomhet

Landsstyret har avholdt følgende møter i perioden:

Når	Møte	Hvor
08.06.07	Landsstyremøte, arbeidsmøte	Bodø
24.06.07	Landsstyremøte 07/05, behandlet sak 33-34/07	E-post
17.09.07	Landsstyremøte 07/06, behandlet sak 35-37/07	Telefon
06.-07.10.07	Landsstyremøte 07/07, behandlet sak 38-51/07	Tromsø
05.12.07	Landsstyremøte 07/08, behandlet sak 52-58/07	Telefon
07.02.08	Landsstyremøte 08/01, behandlet sak 1-7/08	Telefon

29.-30.03.08	Landsstyremøte 08/03, behandlet sak 24-27/08	Tromsø
23.-24.08.08	Landsstyremøte 08/04, behandlet sak 28-39/08	Alta
01.10.08	Landsstyremøte 08/05, behandlet sak 40-46/08	Telefon
12.-13.10.08	Landsstyremøte 08/06, behandlet sak 47-49/08	Telefon
23.10.08	Landsstyremøte 08/07, behandlet sak 50-52/08	Kautokeino

Landsstyret har bl.a. fattet vedtak i følgende saker (les møteprotokollene på www.nsr.no):

- Etisk reglement for NSR
- Forslag til ny motorferdsellov
- 420-kV-linje fra Balsfjord til Hammerfest
- Forvaltningsansvaret for de samiske videregående skolene
- Sametingets tospråklighetsmidler
- Samarbeidsinvitasjon fra Samenes Folkeforbund
- St.mld. om Samepolitikken
- Opptak av Mjøsa og omegn sameforening samt Maadtoej sijte.

3.2 Politisk virksomhet

NSR har arbeidet med kystfiskeutvalgets forslag og har formidlet synspunktene som det 39. landsmøtet i Bodø gav uttrykk for i denne saken. Organisasjonen har forsøkt å danne allianser med andre fiskerierorganisasjoner og interessenter i saken, og har invitert til felles arbeid i det videre. Høringsfristen i forhold til utvalgets forslag er satt til 1. desember 2008.

Når det gjelder samerettsutvalgets forslag har NSR bestilt studieopplegg omkring den nye sameretten. SOL har utviklet og finansiert opplegget gjennom eksterne søknader. Landsstyret mener at dette arbeidet vil være til stor hjelp i forhold til å forberede organisasjonen i arbeidet omkring de samiske rettighetsprospersmålene for områdene fra Troms og sørover til Hedmark. Det er videre fra JBH consultants ltd. levert en sakkyndig utredning i saken samt at man har prioritert deltakelse på konferanser og seminarer omkring temaet. Det ble tatt initiativ sammen med de øvrige samiske hovedorganisasjonene SFF, SLF samt Sáb for å sikre at det kom ut informasjon om forslagene til det samiske sivile samfunnet. Sametinget har også tatt opp dette forholdet, men dessverre har ikke justisdepartementet prioritert informasjonsarbeid omkring forslagene. Det beklager vi på det sterkeste.

De samiske hovedorganisasjonene NSR, SLF, SFF sendte en uttalelse til Sametinget om støtte til samiske hovedorganisasjoner i 2007. Hovedorganisasjonene har også hatt flere møter med Sametingsrådet i saken. Det var gledelig at vi i år, for første gang på mange år, oppnådde økning i organisasjonsstøtten i forhold til driftsutfordringer som enhver moderne organisasjon står ovenfor.

3.3 Høringsuttalelser

NSR har avgitt høringsuttalelser i følgende saker:

- Høringsuttalelse om pressestøtte til de samiske avisene, 26.03.2008
- Om storviltjakt i Finnmark (til FeFo), 15.01.2008
- NOU 2008:3 Stjernø-utvalget; Sett under ett, 01.05.2008
- Forskrift om bruk av krumkniv, Mattilsynet 07.05.08
- Rett til bruk av tolk i norsk straffeprosess, 21.12.2007
- NOU 2007: 11 Læring for livet, 14.01.2008
- Høringsuttalelse til forslag om ny barnehagelov, 03.01.2008
- Rapportering til Forum for barnekonvensjonen
- Høringsuttalelse om forslag til ny motorferdselslov, direktoratet for naturforvaltning, 15.10.2007
- Høringsuttalelse til FNs spesialrapportør Rudolfo Stavenhagen i forbindelse med rapportering til "Human Rights Council on the implications of the human-rights based approach to development in the specific context of indigenous peoples"
- Høring om eierskapsbegrensinger i kystfiskeflåten, Fiskeri- og kystdepartementet.

3.4 Utvalg

Landsstyret nedsatte valgprogramkomite under ledelse av politisk nestleder Trond-Are Anti. Utvalget var for øvrig satt sammen som følger:

- Politisk nestleder Trond-Are Anti, Tanabredde sameforening NSR
- Gunn-Britt Retter, Nesseby sameforening NSR, sametingsgruppa
- Sven-Roald Nystø, Salten sameforening NSR
- Martin Urheim, Tromsø sameforening NSR (fram til 11. august) og
- Janne Hansen, Kåfjord sameforening NSR (fram til 26. mai).

Utvalget har hatt løpende kommunikasjon, men har også hatt ordinære møter 10.03.2008 (telefon), 24.05.2008 (Tromsø) og 18.08.2008 (telefon).

3.5 Representasjon

DATO	STED	KONFERANSE/HENDELSE	REPRESENTANT
27.09.2007	Karassjok	Menneskerettseminar Sametinget	Leder Silje Karine Muotka
08.11.2007	Karassjok	Karassjok sameforening NSR, møte om ny valgordning	Opposisjonsleder Aili Keskitalo
05.12.2007	Oslo	Møte med VoFo-styret	Leder Silje Karine Muotka, SOL-leder Kirsti Guvsám, styremedlemmer i SOL: Per Kåre Grønvoll og Berit Anna Gaup
05.12.2007	Oslo	Møte med leder for Sfp, Birger Nymo	Leder Silje Karine Muotka
05.12.2007	Oslo	Møte med SOL-styret	Leder Silje Karine Muotka
07.12.2007	Skånland	30-års-jubileum, Hinnøy og omegn sameforening NSR	Leder Silje Karine Muotka
09.12.2007	Tromsø	Seminar NSRs sametingsgruppe, samerettsutvalgets forslag	Sametingsgruppa, NSR-U-leder Ol-Johan Gaup, leder Silje Karine Muotka, org. nestleder Marit Einejord
10.-11.12.2007	Tromsø	Samekonferanse, samerettsutvalgets forslag	Lederskap, ungdomsutvalget, sametingsgruppa og lokallag
28.12.2007	Tana	Tana sameforening og Tanabredde sameforenings romjulsseminar: NSR identitehta	Leder Silje Karine Muotka, medlem i gruppelederskapet Gunn-Britt Retter, pol. nestleder Trond Are Anti
03.-06.02.2008	Alta	Konferanse om Samisk selvbestemmelse, Gáldu	Opposisjonsleder Aili Keskitalo, Leder Silje Karine Muotka
09.02.2008	Senja	Jubileum Senja sameforening NSR	Leder Silje Karine Muotka
18.02.2008	Vestertana	Overlevering av kystfiskeutvalgets forslag	Leder Silje Karine Muotka, medlem i gruppelederskapet Gunn-Britt Retter
27.-29.02.2008	Karassjok	Sametingsplenium	Sametingsgruppa, leder Silje Karine Muotka
05.03.2008	Karassjok	Samiske hovedorganisasjoner møter sametingsrådet	Leder Silje Karine Muotka, sekretariatsleder Thomas Myrnes Nygård
05.03.2008	Karassjok	Møte med styret i SFF	Leder Silje Karine Muotka, sekretariatsleder Thomas Myrnes Nygård
05.03.2008	Kautokeino	Møte med Sámi bivdo- ja meahcástansearvi	Opposisjonsleder Aili Keskitalo
10.-11.03.2008	Trondheim	Konferanse om sørsamisk språk	Landsstyremedlem Kari Lifjell, landsstyremedlem Ellinor Marita Jåma
17.03.2008	Karassjok	Begravelse Jovnna-Ovllá Olava	Leder Silje Karine Muotka
17.03.2008	Kautokeino	Åpning påskefestivalen i Kautokeino	Opposisjonsleder Aili Keskitalo,

			Leder Silje Karine Muotka
24.04.2008	Alta	Årsmøte Etnisk og demokratisk likeverd	Leder Silje Karine Muotka
28.04.2008	Kautokeino	Begravelse	Opposisjonsleder Aili Keskitalo, leder Silje Karine Muotka
25.04.2008	Alta	Blir det mer lys i husan? Forelesning av B. Hershoug, medlem i kystfiskeutvalget	Leder Silje Karine Muotka
18.05.2008	Lakselv	Bivdi årsmøte	Opposisjonsleder Aili Keskitalo
24.05.2008	Tromsø	Tillitspersonskonferanse, tema: ny valgordning	Lokallag, ungdomsutvalget, landsstyret, gruppemedlemmer
14.06.2008	Lakselv	Sågat markerer etablering av dagsavis	Mediekontakt sametingsgruppa Aile Javo
13.- 15.06.2008	Trones	NRL-landsmøte	Sametingsrepresentant Jarle Jonassen, landsstyremedlem Ellinor Marita Jåma
19.06.2008	Kautokeino	Beaivváš sámi teáhter, generalforsamling	Opposisjonsleder Aili Keskitalo
18.06.2008	Oslo	Møte med fordelingsutvalget	Sekretariatsleder Thomas Myrnes Nygård
17.- 18.06.2008	Steinkjer	Konferanse Saemijen Sitje om Samerettsutvalgets forslag	Sametingsrepresentant Kirsti Guvsam, sametingsrepresentant Jarle Jonassen
12.06.2008	Oslo	Utdeling av Sofie-prisen	Landsstyremedlem Kari Lifjell, sametingsrepresentant Kirsti Guvsám
05.05.2008	Karasjok	Gruppemøte, NSRs sametingsgruppe	Sametingsgruppa, leder Silje Karine Muotka
27.- 30.05.2008	Karasjok	Plenumsmøte, Sametinget	Sametingsgruppa, leder Silje Karine Muotka
31.07- 01.08.2008	Bergen	Nordiske folkeriksdager, arrangør Fritt Norden Norge, innlegg og paneldeltakelse	Leder Silje Karine Muotka
03.08.2008	Oslo	Fokusmøte om portalene norge.no og minside	Landsstyremedlem Kari Lifjell
09.08.2008	Helgeland	Stiftelse Maadtoej Sitje-NSR	Opposisjonsleder Aili Keskitalo, sametingsrepresentant Jarle Jonassen
28.08.2008	Kautokeino	Åpning av studieåret ved Samisk Høgskole	Opposisjonsleder Aili Keskitalo, leder Silje Karine Muotka
11.09.2008	Stiklestad	Samerettskonferanse, innlegg	Sametingsrepr. Jarle Jonassen
04.10.2008	Oslo	Oslo sameforening NSRs 60-års-jubileum	Leder Silje Karine Muotka

3.6 Landsstyrets arbeidsutvalg

Arbeidsutvalget består av leder Silje Karine Muotka, organisatorisk nestleder Marit Einejord og politisk nestleder Trond-Are Anti og leder organisasjonen mellom landsstyremøtene.

Arbeidsutvalget har i perioden avholdt følgende møter:

Når	Møte	Hvor
25.10.2007	AU, telefonintervju	Telefonmøte
26.10.2007	AU, telefonintervju	Telefonmøte
27.01.2008	AU	Telefonmøte
03.04.2008	AU	Telefonmøte
10.04.2008	AU	Telefonmøte
08.05.2008	AU	Telefonmøte
11.06.2008	AU	Telefonmøte
11.08.2008	AU	Telefonmøte
14.09.2008	AU	Telefonmøte

19.09.2008	AU	Telefonmøte
21.09.2008	AU	Telefonmøte

4. NSRs andre organ

4.1 Lokallag

Norske Samers Riksforbund har i dag 26 aktive lokallag fra Nordkapp i nord til Oslo i sør. Som aktive lokallag i NSR regnes lokallagene som har avgitt medlemsrapportering til NSR for det foregående året.

Lokallagene driver et viktig kulturarbeid i sine lokalsamfunn innenfor festivaler, konserter, kurs, 6. februar-arrangement, drift av samiske hus med mer. I perioden har to nye sameforeninger søkt opptak i NSR: Maadtoej sijte NSR samt Mjøsa og omegn sameforening NSR, noe NSRs landsstyre innvilget i august 2008.

Senja og omegn sameforening NSR markerte sitt 30-års-jubileum høsten 2007 med jubileumsfest og Mari Boine-konsert. I oktober holder Oslo sameforening NSR sitt 60-års-jubileum. Møre og Romsdal sameforening NSR feiret 10 år med jubileumsfest og markering. Hinnøy og omegn sameforening NSR markerte sitt 30-års-jubileum med blant annet seminar og konsert og filmvisning. Harstad og omegn sameforening NSR har holdt kurs i tilberedning og røyking av kjøtt. Oslo sameforening NSR arrangerte i samarbeid med Samisk hus for sjette gang samisk vinterfestival. Tromsø sameforening NSR samarbeider med Samisk studentforening i Tromsø og Riddu Riddu searvi om samiske konserter i Tromsø i forbindelse med Samefolkets dag 6. februar. Karasjok sameforening NSR og Karašjoga sámi nuorat arrangerte joikekurransse for ungdom i romjula 2007. Kautokeino sameforening NSR har holdt temamøter om reiseliv. Alta sameforening NSR var medarrangør av samisk uke i februar, hvor utstillinger, konserter og ulike verksteder stod i fokus. Dette er et utvalg av kulturelle aktiviteter som drives på frivillig basis, i tillegg til at kurs i regi av SOL holdes kontinuerlig av mange lokallag.

En del sameforeninger driver politisk aktivitet ut over sametingsvalget. Tromsø sameforening NSR og Oslo sameforening NSR har sendt innspill til samtlige politiske parti som stiller til byrådsvalg i nevnte byer. Hinnøy og omegn sameforening NSR har vært aktiv med uttalelser for synliggjøring av samiske stedsnavn og behovet for samisk skilting. Kåfjord NSR har engasjert seg i struktursaken. Kautokeino sameforening NSR har kritisert NRK Sámi Radio for å kutte ut samisk språk på sine nettsider.

4.2 Ungdomsutvalget (NSR-U)

NSR-U er i perioden ledet av Ol-Johan Gaup (Kautokeino sameforening NSR). Ungdomsutvalget legger frem egen årsmelding for landsmøtet i NSR.

NSR-U v/leder tiltrer NSRs landsstyre og får gjennom dette informasjon om NSRs virksomhet og mulighet for å påvirke landsstyrets vedtak direkte.

4.3 Samisk studieutvalg (SOL)

Leder av styret for SOL har vært Kirsti Guvsám. SOL legger frem sin egen årsmelding for landsmøtet i NSR.

Det er gjennomført et møte mellom NSR og SOL-styret 05.12.2008 i Oslo vedrørende høringsprosessen omkring NOU 2007:11 Læring for livet.

4.4 Sametingsgruppa

NSRs sametingsgruppe ledes av opposisjonsleder Aili Keskitalo.

4.5 NSRs lederskap

NSRs lederskap består av NSRs leder, sametingsgruppas parlamentariske leder samt sametingspresidenten når NSR har dette vervet. I tillegg kan lederskapet velge å trekke inn andre i arbeidet ved behov. NSRs ledere har jevnlig konsultert hverandre under arbeidet med viktige politiske og organisatoriske saker.

Følgende møter har vært avholdt i NSR lederskap:

Når	Møte	Hvor
24.06.07	Utvitdet lederskapsmøte	Bodø
06.07.07	Lederskapsmøte	Telefon
13.08.07	Utvitdet lederskapsmøte	Alta
19.09.07	Lederskapsmøte	Telefon
21.09.07	Lederskapsmøte, foregikk over tid	Karasjok
24.10.07	Utvitdet lederskapsmøte	Telefon
19.11.07	Utvitdet lederskapsmøte	Telefon
25.04.08	Lederskapsmøte	Telefon

4.6 Sekretariatet

NSRs sekretariat er i Kautokeino. NSR leier, sammen med SOL, kontorlokaler i gamle helsesenteret i Kautokeino. Lokalene ble eid av Kautokeino kommune fram til 01.05.07, da de ble overtatt av Kautokeino Arbeidssenter.

Thomas Myrnes Nygård er engasjert som sekretariatsleder i 70 % stilling fra 15.02.2008 til 15.09.2009. Sekretariatsleder har i perioden 18. august og ut oktober jobbet 100 %. Landsstyrets arbeidsutvalg har innvilget permisjon med lønn for kompetanseheving i samisk. Det er vedtatt instruks for NSRs sekretariatsleder. Som et ledd i struktureringsarbeidet i organisasjonen er instruksene revidert av landsstyret i sak 20/08.

Sekretariatet har engasjert Ove Stødle i full stilling i perioden september og oktober 2008, bl.a. til hjelp ved oppstart av sentral medlemsinnkreving.

4.7 Samerådet

NSRs representanter i Samerådet er Áiile Jávo med vara Káre-Elle Partapuoli og Geir Tommy Pedersen med vara Lars Andreassen.

5. Eierskap

NSR eier 5 % av aksjene i det samiske nasjonalteateret Beaivváš Sámi Teáhter. NSR var fram til 19. juni 2008 representert med fast plass i styret ved Asta Balto. Fra 19. juni var NSR representert med varaplass i styret ved Anita Lervoll.

6. Tillitsvalgte

NSRs landsstyre:

- Leder Silje Karine Muotka, Alta sameforening NSR
- Organisatorisk nestleder Marit Einejord, Tromsø sameforening NSR
- Politisk nestleder Trond Are Anti, Tanabredde sameforening NSR
- Landsstyremedlem Thomas Ole Andersen, Stuornjárgga Sámenuorak NSR
- Landsstyremedlem Kari Solveig Lifjell, Oslo sameforening NSR
- Landsstyremedlem Ellinor Marita Jáma, Nord-Trøndelag sameforening NSR
- Parlamentarisk leder fra 30.11.06: Lene Hansen; ny opposisjonsleder fra 27.09.2007: Aili Keskitalo.
- Ol-Johan Gaup, NSR-U
- Varamedlem for Thomas Ole Andersen: 1. Christina Henriksen, Nesseby sameforening NSR; 2. Paul Bendikk Jáma, Tromsø sameforening NSR
- Varamedlem for Kari Lifjell: 1. Miriam Paulsen, Salten sameforening NSR; 2. Aasta Joma Granefjell, Sør-Trøndelag & Hedmark saemiej saervi NSR
- Varamedlem for Ellinor Marita Jáma: 1. Kjell Erland Pedersen, Harstad og omegn sameforening NSR; 2. Janne Hansen, Kåfjord sameforening NSR (fram til 26.05.2008).

NSRs medlemmer av Sametingsrådet

Fram til daværende sametingsråd 25.09.2007 søkte avskjed var Aili Keskitalo, Jarle Jonassen og Randi Skum NSRs medlemmer av sametingsrådet.

NSRs sametingsrepresentanter:

- Valgkrets 1 - Varanger: Gunn Britt Retter for NSR/SfP
- Valgkrets 2 - Tana: uten representasjon
- Valgkrets 3 - Karasjok: Synnøve Solbakken-Härkönen
- Valgkrets 4 - Kautokeino: Aili Keskitalo og Klemet Erland Hætta
- Valgkrets 6 - Alta/Kvalsund: John Harald Skum
- Valgkrets 7 - Nord-Troms: Tor Mikalsen
- Valgkrets 8 - Midt-Troms: Randi A. Skum og Lene Hansen
- Valgkrets 9 - Sør-Troms: Ann-Mari Thomassen og Susanne Amalie Andersen
- Valgkrets 10 - Nordre Nordland: Kjersti Myrnes Balto og Roger Pedersen
- Valgkrets 11 - Midtre Nordland: Tone Finnessen og Miriam Paulsen
- Valgkrets 12 - Sørsameområdet: Jarle Jonassen
- Valgkrets 13 - Sør-Norge: Rita Alise Porsanger og Kirsti Guvsám.

NSRs ungdomsutvalg (NSR-U):

- Leder OI-Johan Gaup, Kautokeino sameforening NSR
- Nestleder Kåre-Elle Partapuoli, Tana sameforening NSR
- Medlem Anne Máddji Heatta, Oslo sameforening NSR
- Medlem Sara Lervoll, Kåfjord sameforening NSR
- Medlem Mats Jonas Pavall, Salten sameforening NSR
- Varamedlem Berit Kristine Guvsám, Nord-Trøndelag sameforening NSR
- Varamedlem Ánte Niillas Bergstrøm Oskal, Kautokeino sameforening NSR
- Varamedlem Anta Jáma Jensen, Oslo sameforening NSR
- Varamedlem Sandra Fjellaksel Pedersen, Stuornjárgga Sámenuorak NSR

Samisk Studieutvalg (SOL):

- Leder Kirsti Guvsám, Oslo sameforening NSR
- Medlem Per Kåre Grønnvoll, Sør-Trøndelag & Hedmark saemiej saervi
- Medlem Berit Anna Gaup, Alta sameforening NSR
- Varamedlem Nanna Thomassen, Stuornjárgga Sámenuorak NSR
- Varamedlem Olav Andersen, Hinnøy og omegn sameforening NSR
- Varamedlem Wenche Nergård, Salten sameforening NSR

NSRs valgkomite:

- Leder Áile Jávo, Karasjok sameforening NSR
- Medlem Kåre-Elle Partapuoli, Tana sameforening NSR
- Medlem Geir Tommy Pedersen, Tromsø sameforening NSR

NSRs lokallag:

- Álttá sámiiid searvi / Alta sameforening
- Bergen sámiiid searvi / Bergen sameforening
- Deanu Sámiiid Searvi / Tana sameforening
- Deatnogátti Sámiiid Searvi / Tanabredde sameforening
- Davvinjárgga Sámiiid Searvi / Nordkapp sameforening
- Gáivuona samesearvi / Kåfjord sameforening
- Guovdageainnu Sámiiid Searvi / Kautokeino sameforening
- Harstad ja biras sámiiid searvi / Harstad og omegn sameforening
- Iinná ja bira Sámiiid Searvi / Hinnøy og omegn sameforening
- Karášjoga Sámiiid Searvi / Karasjok sameforening
- Maadtoej sijte
- Máze Sámiiid Searvi / Máze sameforening
- Mjösán dajve saemien saervi / Mjøsa og omegn sameforening
- Moskavuona NSR / Ullsfjord NSR
- Møre ja Romsdal Sámiiid Searvi / Møre og Romsdal sameforening
- Noerhte-Trøndelagen Saemien Saervie / Nord-Trøndelag sameforening
- Oslo Sámiiid Searvi / Oslo sameforening

Leder høsten 2008

- Biret Inger Hætta
- Mona Tornensis Hornes
- Kåre-Elle Partapuoli
- Trond Are Anti
- Ingunn Utsi
- Håkon Eriksen, konst. leder
- Aili Keskitalo
- Kjell Erland Pedersen
- Ann-Mari Thomassen
- Egil Utsi
- Ole-Henrik Kappfjell
- Ánne Márjá Gaup Eira
- Karen Anna Sara, konst. leder
- Nils Djupen
- Tor A. Dalseng
- Sigbjørn Dunfeldt
- Kari Lifjell

Porsángxu Sámiid Searvi / Porsanger sameforening
Ráhkká ja biras Sámiid Searvi / Bjervik og omegn sameforening
Ránen sámiid searvi / Rana sameforening
Romssa Sámi Searvi / Tromsø sameforening
Sáččá ja biras sámiid searvi / Senja og omegn sameforening
Sálto sámesiebrre / Salten sameforening
Stuornjárdga Sámenuorak
Sør-Trøndelag & Hedmark Saemiej Saervi
Unjárdga Sámiid Searvi / Nesseby sameforening

Sigvald Persen
Bjørn Inge Nylund
Tom-Aile Bientie
Martin Urheim
Lennart Nordhus
Sven-Roald Nystø, fung. leder
Runar Myrnes Balto
Aasta Joma Granefjell
Gunn-Britt Retter

Sak 3.2

Årsmelding fra NSR-U

Forslag til vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende årsmelding fra NSR-U:

Norske Samers Riksforbunds Ungdomsutvalg skal:

- Lede NSRs ungdomsvirksomhet mellom landsmøtene
- Ha ansvar for at virksomhetsplanen blir gjennomført
- Uttale seg på vegne av NSR i ungdomsspørsmål.

Styret har i perioden mellom landsmøtet 2007 og landsmøtet 2008 bestått av:

Leder: Ol-Johan Gaup (Kautokeino sameforening)
Nestleder: Kåre-Elle Partapuoli (Tana sameforening)
Medlemmer: Mats Pavall (Salten sameforening)
Sara Lervoll (Kåfjord sameforening)
Ánne Máddji Hætta (Oslo sameforening)
Varamedlem 1: Ubesatt
Varamedlem 2: Berit Kristine Guvsám (Nord-Trøndelag sameforening)
Varamedlem 3: Ánte Niillas Oskal (Kautokeino sameforening)
Varamedlem 4: Anta Jáma Jensen (Oslo sameforening)
Varamedlem 5: Sandra Fjellaksel Pedersen (Stuornjárdga Sámenuorak)

NSRs representanter til Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU):

Mats Pavall, Sandra Nystø Ráhka og Márjá-Liissá Partapuoli.

Ungdomsutvalgets møter

Hvor	Når
Kautokeino/Tromsø (arbeidsmøte) (*)	1.-3.2.2008
Tana	5.-6.6.2008
Telefonmøte med sekretariatsleder	9.10.2008
Oslo	10.-12.10.2008
Telefonmøte	14.10.2008

(*) Pga. flykansellering ble styret delt i to. En del ble i Kautokeino og andre delen kom seg ikke videre til Alta med fly. Derfor ble dette et arbeidsmøte på to steder.

Representasjoner

NSR-U har i stor grad prøvd å følge Sametingets plenums møter og vært på konferanser. NSR-U har også samarbeidet med de samiske ungdomsorganisasjonene i Sverige, Finland og Russland.

Hvor	Når	Hvem	Hva
------	-----	------	-----

Gárasavvon/Karesuando/ Karesuvanto	18.-21.10.2007	Ol-Johan Gaup, Berit Kristine Guvsám og Mats Pavall	Gávnnadeapmi: Samisk ungdom i dag og i framtiden. Workshop med joik, fortellinger, politikk og duodji
Romsa/Tromsø	Nov. 2007	Ol-Johan Gaup, Káre- Elle Partapuoli, Anta Jáma Jensen og Berit Kristine Guvsám	Deltakelse på Tromsø sameförenings og SSSRs julebord
Deatnu/Tana	28.12.2007	Káre-Elle Partapuoli	Seminar om "NSRs framtid". NSR-U hadde innlegg på seminaret om vår virksomhet
Skiipagurra	4.-6.07.2008	Ol-Johan Gaup, Mats Pavall, Káre-Elle Partapuoli, Berit Kristine Guvsám og Anta Jáma Jensen	NSR-U valgte å legge opp NSR-U-møte ifm. Skiipagurrafestivalen. Vi hadde NSR-U-lavvu på campen og arrangerte frisbee-konkurranse
Romsa/Tromsø	6.2.2008	Káre-Elle Partapuoli	Markering av samefolketsdag
Likšu/Lycksele	2.-5.10.2008	Anta Jáma Jensen, Berit Kristine Guvsám, Ante Niillas Oskal og Mats Pavall	Samisk Parlamentarisk Råds ungdomskonferanse
Romsa/Tromsø	23.08.2008	Káre-Elle Partapuoli	Hommage à Iver Jáks - kunstutstilling
	15.09.2008	Mats Pavall	Lulesamisk foreldre- og språkkonferanse
Romsa/Tromsø		Ánte Niillas Oskal	Universitetets 40-års- jubileums-middag
Guovdageaidnu/Kautokeino	Påska 2008	Ánte Niillas Oskal og Ol-Johan Gaup	Samisk filmfestival
	6.-9.08.2008	Ol-Johan Gaup	Canada and Northern Diversities
	23.-25.09.2008	Ol-Johan Gaup	Fra Indre Mongolia til Tromsø: posterutstilling
	6.-9.10.2008	Ol-Johan Gaup	Konferanse: Home, Hearth and Household in the Circumpolar North

Aktiviteter

Aktivitet	Informasjon
Gávnnadeapmi, 18-21.10.07	NSR-U var medarrangør av konferansen hvor formålet var å få samlet samisk ungdom fra Norge, Sverige, Finland og Russland til en konferanse hvor hovedfokus var samisk politikk. Andre medarrangør var Sáminuorra og Suoma sáminuorat.
Akekonkurranse og pizzakveld	NSR-U arrangerte akekonkurranse i Tromsø i forbindelse med møte. Akekonkurransen var tredelt: Raskest, beste triks og raskest på rompeakebrett. Akekonkurransen ble avsluttet med premie og pizza.
Juleseminar arr. Deanu Sámiid Searvi / Deatnogátte Sámiid Searvi og SÁB Deatnu	NSR-U har støttet juleseminaret hvor temaet var: "NSRs framtid". Káre-Elle Partapuoli hadde et innlegg på seminaret om NSR-Us virksomhet og ungdomspolitik.
Støtte til Oslo Sámiid Searvis	NSR-U har gitt støtte til konserten som Oslo Sámiid Searvi arrangerte

jubileumskonsert 10.10.08	i forbindelse med jubileum høsten 2008. NSR-U valgte også selv å delta på konserten.
Frisbee-konkurranse	NSR-U arrangerte frisbee-konkurranse under Skiippagurra-festivalen. Premie: festivalpakke.
Kunstlotteri	NSR-U har jobbet en stund med kunstlotteri hvor inntekten var tenkt til urbefolkningsungdom. Dessverre var dette altfor stort prosjekt for NSR-U som ikke hadde kapasitet til å gjennomføre prosjektet. Styret bestemte seg for å avslutte prosjektet, og gi dette til NSR landsstyre hvis det er ønskelig. All informasjon som NSR-U har fra arbeidet vil bli gitt videre til de som har mulighet til å gjennomføre dette.
Språkkampanje	NSR-U har startet en språkkampanje, der vi ønsker å fremme det samiske språket. Vi ønsker at unge skal ta i bruk språket. Kampanjen vil vi starte med høsten 2008.
Samarbeid mellom NSR-U og SÁB Ungdom	NSR-U og SÁB Ungdom har blitt enig om samarbeid. Det vil også bli et tett samarbeid under skolevalgene.
Valgprogram	NSR-U har vurdert og tilføyd punkter til valgprogrammet for NSRs sametingsvalg.
Støtte til Stuornjårgga Sámenuorak	NSR-U har gitt støtte til Stuornjårgga Sámenuorak for å delta på landsmøtet 2008 med to medlemmer (som kommer i tillegg til lokallagets to delegater). Stuornjårgga Sámenuorak er eneste ungdomslokallag i NSR.

Sak 3.3

Årsmelding fra SOL

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende årsmelding fra SOL:

I Organisasjon

1 SAMISK STUDIEUTVALG (SOL)

SOL er av Stortinget godkjent studieorganisasjon med berettiget statsstøtte i henhold til Lov om voksenopplæring av 1976. Hovedformålet er å drive med voksenopplæring for den samiske befolkning, men også å utbre kunnskap om samer og samiske forhold til allmennheten.

SOL har NSR som medlemsorganisasjon. NSRs landsmøte er studieorganisasjonens høyeste myndighet. Det velges et studieutvalg som ivaretar det praktiske arbeidet mellom landsmøtene.

2 STYRENDE ORGANER

Til Landsmøtet 2007

Leder Kirsti Guvsám	- Oslo sámiiid searvi	(2006-2008)
Nestleder Per Grønvoll	- Sør-Trøndelag og Hedmark sameforening	(2006-2007)
Styremedlem Berit Anna Gaup	- Áltta sámiiid searvi	(2006-2008)
Varamedlem 1 Nanna Thomassen	- Stuornjårgga Sámenuorak	(2006-2007)
Varamedlem 2 Olav Andersen	- Iinná ja biras Sámiiid Searvi	(2006-2007)
Varamedlem 3 Wenche Nergård	- Sáltto Sámesiebrre	(2006-2007)

Etter Landsmøtet 2007

Leder Kirsti Guvsám	- Oslo sámiiid searvi	(2006-2008)
Nestleder Per Grønvoll	- Sør-Trøndelag og Hedmark sameforening	(2007-2009)

Styremedlem Berit Anna Gaup	- Áltta sámiiid searvi	(2006-2008)
Varamedlem 1 Nanna Thomassen	- Stuornjárgga Sámenuorak	(2007-2008)
Varamedlem 2 Torbjørn Jensen	-	(2007-2008)
Varamedlem 3 Kristin Sara	- Sør-Trøndelag og Hedmark sameforening	(2007-2008)

II Programområder i perioden

1 STUDIEUTVALGSMØTER

Studieutvalget har avholdt 2 møter i 2007 og behandlet 20 saker. *Noen av sakene som er behandlet:*

- Strategi i forhold til møtet med Tron-utvalget i 31. mai
- Strukturarbeidet i NSR og SOL
- Strategi og muligheter i forbindelse med utlysning av Samefondets midler
- Høringsuttalelse til Tron-rapporten

2 MÅLSETTINGER OG TILTAK

2.1 Innledning

Lov om voksenopplæring slår fast at det er den enkeltes behov som skal legges til grunn for opplæring. Gjennom voksenopplæring kan de skapende kreftene frigjøres hos den enkelte, slik at kreativitet og kunnskap kommer i positiv anvendelse. Studieforbundene har som formål å hjelpe den enkelte i deres livssituasjon, og slik sett kan tradisjonell folkeopplysning være et godt instrument. Utfordringen til studieforbundene er å gi folkeopplysningen et innhold som gir mening for den enkelte.

SOL har et særskilt ansvar for å drive folkeopplysning og voksenopplæring for og blant den samiske befolkning. SOL har som ansvar å fremme og styrke samisk kultur og identitet. Den enkelte skal gis mulighet til å videreføre sin kulturarv gjennom språket, kunsten, håndverk og livsførsel. Det folkeopplysningsarbeidet som SOL og andre studieforbund driver, er i dag viktigere enn noensinne i videreføring tradisjonskunnskap og tradisjonelle opplæringsmetoder. I så måte har SOL særlig ansvar overfor den samiske befolkningen i Norge.

2.2 Måloppnåelse

Studietimetallet har gått ned med ca. 19 % i forhold til 2006. Dette er i underkant av målsettingen, og vil påvirke negativt de neste årenes bevilgninger. SOL hadde som målsetting 10 000 timer, men oppnådde bare 8743 timer.

2.2.1 Målsettinger i SOLs virksomhetsplan 2007

SOL hadde som mål i 2007 å tilby opplæring innen:

- duodji (samisk husflid)
- samisk språk
- samiskrelaterte fagområder
- andre fagområder i begrenset omfang
- temaer for SOLs medarbeidere

Måloppnåelse opplæring totalt 87 tiltak:

- Duodji; 54 tiltak.
- Samisk språk; 17 tiltak.
- Andre samiske kulturelleterte emner; 11 tiltak.
- Opplæring innen andre fagområder; 5 tiltak.
- Medarbeiderkurs for NSRs / SOLs ledere: På grunn av manglende bevilgninger har SOL ikke arrangert medarbeideropplæring i 2007.

Prosjektarbeid:

SOL hadde som målsetting å delta i prosjekter som angår voksenopplæring, men som faller utenom vår ordinære virksomhet.

Måloppnåelse:

SOL deltok ikke i prosjektarbeid i 2007 da det ikke var relevante prosjekter.

Pedagogisk utviklingsarbeid:

SOL hadde som målsetting å arbeide med å utvikle nye studieplaner og forbedre de eksisterende. Statsstøtten tildeles årlig av VOX til prioriterte satsingsområder. SOL søkte støtte til "Samisk språk- og kulturbad som metode for innlæring av språk og kulturelle ferdigheter".

Måloppnåelse:

SOL fikk avslag på søknaden.

Oppsøkende virksomhet:

Oppsøkende virksomhet har nær tilknytning til ekstraordinære opplæringstiltak som SOL ønsker å iverksette for særlige målgrupper som av ulike årsaker er hindret i å delta i ordinære tiltak som arrangeres av det offentlige eller andre.

Måloppnåelse:

Grunnet svak økonomi ble ikke oppsøkende virksomhet gjennomført.

III Opplæring

1 **STUDIETIMER**

I 2007 oppnådde SOL **8743** studietimer (§19) (i 2006: 10 889):

Studietimer med lærer: 7146 timer

Studietimer uten lærer: 1597 timer

2 **VANLIGE STUDIERINGER - PROSJEKT 101 I REGNSKAPET**

SOL arrangerte 87 vanlige studieringer (§19). Fordeling av statstilskudd til opplæring var **kr 601.299**:
Statstilskudd opplæring 2007:

<u>Tilskudd 1.- 4. kvartal</u>	Kr	601 299,-
Sum tilskudd	Kr	601 299-

Forbruk:

Lærerlønnstilskudd	Kr	505 884,-
<u>Lokalt adm.tilskudd</u>	<u>Kr</u>	<u>95 415,-</u>
Brukt	Kr	601 299,-

3 **SÆRLIGE MÅLGRUPPER (§ 24- MIDLER)**

Statstilskuddet for 2007 var på kr 250.530 til opplæring. Det er brukt **kr 250.530** til opplæring for særlige målgrupper.

IV **Administrasjon**

1 **ADMINISTRASJON**

SOLs administrasjon og NSRs hovedsekretariat deler kontorlandskap i Guovdageaidnu på det gamle Helsesenteret Ájastealli 3. SOL og NSR deler kjøkken, lager/rom, renhold, tyngre kontorutstyr og mindre fellestjenester.

1.1 **Faste stillinger**

Studierektor: Henrik P. Hætta (100 % stilling)
Studiesekretær: Johan Anders Somby (50 % stilling)
Renholdsbetjenter: Ingen engasjert i perioden

1.2' Revisjon

Revisor: Facta Revisjon Finnmark AS, statsautoriserte revisorer

2 OFFENTLIGE TILSKUDD OG DRIFTSRESULTAT

2.1 Statstilskudd

SOL har i 2007 mottatt statstilskudd på kr 948.850 til opplæring og administrasjon over Statsbudsjettets kap. 254 post 70. Tilskuddet skal dekke deler av utgifter til opplæring, medarbeiderskolering og sentraladministrasjon.

2.2 Fylkeskommunale, kommunale og andre tilskudd

I tillegg har SOL fått bevilget tilskudd fra kommuner, fylker og Vofu i fylkene til drift og medarbeideropplæring på i alt kr 363.985.

2.3 Driftsresultat

Driftsresultatet for 2007 viser et *underskudd* på kr 28.234,08.

V Representasjoner

1 FAST REPRESENTASJON

1.1 Voksenopplæringsforbundet (Vofu)

1.1.1 Årsmøtet 2007

På grunnlag av studietimetallet for 2006 hadde SOL rett til 2 representanter til Vofos årsmøte 2007. Styreleder Kirsti Guvsám representerte SOL på Studieforbundskonferansen og årsmøtet 2007 i Sørmarka 08.06.

1.1.2 Ledermøtet

- Styreleder Kirsti Guvsám representerte SOL på Ledermøtet i Sørmarka 14.03.
- Styreleder Kirsti Guvsám og nestleder Per K. Grønvoll representerte SOL på Ledermøtet i Oslo 18.10.

1.1.3 Tronutvalget

Kunnskapsdepartementet hadde i 2006/2007 i arbeid Tronutvalget, hvis mandat var å vurdere hvilken rolle studieforbundene har for den enkelte, for arbeidslivet og for samfunnet. Tronutvalget arrangerte tur til Kautokeino pr 30.05. for å ha møte med SOL og Sametinget. Formålet var først og fremst å få nærmere innsikt i samisk voksenopplæring, men også å drøfte utfordringer som måtte komme i kjølvannet av en ny lov om voksenopplæring. Nestleder Per Grønvoll og studierektor Henrik P. Hætta representerte SOL bl.a. med innlegg om SOL og samisk voksenopplæring.

1.1.4 Møte med Vofos generalsekretær

SOL-styret hadde informasjonsmøte om Tronutvalgets sluttrapport med Vofos Generalsekretær Sturla Bjerkaker i Oslo den 05.12.

1.2 Vofu i fylkene/regionalt

SOL har rett til representasjon i fylkesvise og regionale Vofu i de fylker hvor SOL har aktivitet.

1.2.1 Vofu Finnmark.

- Studierektor Henrik P. Hætta er valgt som medlem i styret i Vofu Finnmark i perioden 2007-2009.
- Studierektor Henrik P. Hætta og studiesekretær Johan Anders Somby representerte SOL på Årsmøtet 13.04 i Alta.
- Styremedlem Berit Anna Gaup, studierektor Henrik P. Hætta og studiesekretær Johan Anders Somby representerte SOL på Høstkonferansen i Alta 10.- 11.11.

1.2.2 Vofo Nordland

Leder i Salten sameforening, Eivind Langaas, representerte SOL på Ledermøtet og Årsmøtet i Bodø 24.-25.03.

2 BESØK I LOKALLAGENE OG OPPSØKENDE VIRKSOMHET

SOL har som formål å holde god kontakt med NSRs lokallag, og samtidig søke kontakt med samer og sameforeninger som ikke er medlemmer i NSR.

2.1 Besøk i NSRs/SOLs lokallag

SOL har ikke hatt anledning til å besøke egne lokallag i perioden. Dette har sammenheng med den økonomiske situasjonen. Kontakten er ivarettatt gjennom telefon og e-post.

3 NORSKE SAMERS RIKSFORBUND (NSR)

3.1 Landsmøtet

Styreleder Kirsti Guvsám og nestleder Per K. Grønvoll representerte SOL på NSRs 39. landsmøte i Bodø 22.-24.06.2007.

Sluttord

NSR er en kulturell og politisk organisasjon for samer i Norge. Gjennom SOL driver NSR kultur- og studievirksomhet blant den samiske befolkning. I tillegg er målsettingen å utbre kunnskap om samer og samiske forhold til allmennheten.

SOL har en nedgang i studietimer på 19 % i 2007 i forhold til 2006. Trenden er bekymringsverdig, og vil ha negativ betydning for de neste 3 årenes bevilgninger. De fleste lokallag har nedgang, mens noen har helt stillstand i kursaktiviteten.

Regjeringen Stoltenberg startet med å øke bevilgningene, men fulgte ikke opp dette i budsjettet for 2007. Det betyr en stillstand i utviklingen av voksenopplæring i studieforbundene, og for vår del den samiske delen av den. Men vi er glade for at Sametinget viser vilje og evne til å fremme utvikling av samisk språk og kultur gjennom bebudet bruk av Samefondets renteaokastning. Dette bør også kunne brukes til voksenopplæring for samer.

Likeledes er det positivisme å spore omkring Tron-utvalgets rapport "Læring for livet", som gir føringer for framtidens voksenopplæring i frivillig sektor. Fra samisk side er vi ser vi spenning om ny Lov med forskrifter tar hensyn til de særlige behov som de samiske studieforbundene har. Dette gjelder bl.a nye kvantitetskrav for antall medlemsorganisasjoner i studieforbund, minste timetall og antall fylkesledd. Særordninger for samiske studieforbund må ses i lys av den status som samene har som urfolk i landet, og at det til enhver tid er statens ansvar.

SOL diskuterer stadig egen rolle som aktør i det samiske utdanningsmiljøet. Med frivillighet som det bærende element i vår type voksenopplæring, er studieforbundene ofte avhengig av "ildsjeler" for å lykkes. Dette er særlig merkbart i marginale samiske samfunn, hvor f.eks. kursaktiviteten i et lokalsamfunn avhenger av enkeltpersoner for å lykkes. Det vil derfor være viktig i framtiden å styrke voksenopplæringen i det samiske samfunnet for å sikre at opplæring i samisk språk, kultur og tradisjonskunnskap kan tilbys flest mulig.

SOL takker egne lokallag og kursarrangører for samarbeidet i året som er gått. Samtidig takker vi VOX, fylker, kommuner, Vofo og andre samarbeidspartnere for støtte og samarbeid!

Guovdageaidnu 1. juli 2008

Kirsti Guvsám
leder

Per Kåre Grønvoll
nestleder

Berit Anna Gaup
styremedlem

Edel Hætta Eriksen

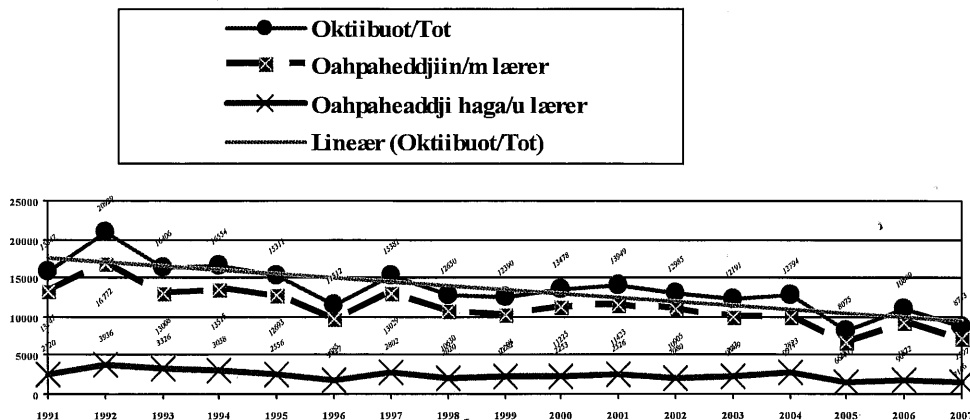

Leif Hhlonen

Statistikk for SOL for 2007:

OAHPPODIIBMOLOHKU / STUDIETIMETALL 1991-2007

Samisk Studieutvalg

Fylkesoversikt for år 2007, utskrevet den 22.02.2008

Utvalgsriterier: alle kurs, alle semester, 2007

Fylke:	Kurs:Kvinner:	Menn:	Timer m/L:	Timer u/L:	Tilskudd §19:	Tilskudd §24:	Totalt tilskudd:	
03 - Oslo	6	18	5	376	0	30832.00	84828.00	115660.00
17 - Nord Trøndelag	1	8	2	25	0	2050.00	10205.00	12255.00
18 - Nordland	1	3	1	150	0	12300.00	3370.00	15670.00
19 - Troms	3	17	3	270	0	22140.00	0.00	22140.00
20 - Finnmark	76	243	70	6325	1597	533977.00	152127.00	686104.00
Totaler:	87	289	81	7146	1597	601299.00	250530.00	851829.00

Samisk Studieutvalg
Pb. 266 9521 KALUŦOKEINO
STUDIEAKTIVITET UTVALGTE KURS
Utvalgsriterier: alle kurs, alle semester, 2007

Arrangør	Stotte		Totalt	Utgifter	Kurs	Deltakere			Tin	
	§19	§24				Kvinner	Menn	Totalt	m/L	u/L
Åtta sámiid searvi	87955.00	142117.00	230072.00	257082.00	15	62	12	74	1105	4
Duođjinaiduthtta	2769.00	5219.00	7978.00	9500.00	1	6	1	7	30	1
Duođjaid Ealahus Searvi	5248.00	0.00	5248.00	28640.00	1	4	0	4	64	0
Guovdageainnu sámiid searvi	416286.00	0.00	418296.00	509745.00	63	142	48	190	4873	1
Náise sámiid searvi	6869.00	0.00	6869.00	8400.00	1	3	0	3	80	0
Nord-Trøndelag sámiid searvi	2050.00	10205.00	12255.00	12255.00	1	8	2	10	25	0
Oulo sámiid searvi	30832.00	84828.00	115660.00	120590.00	6	16	5	23	376	0
Porsángu sámiid searvi	6569.00	4764.00	11334.00	13354.00	1	8	0	8	60	0
Ráiddu Ráiddu Searvi	3938.00	0.00	3938.00	4489.00	1	9	2	11	48	0
Sámi Gielloguovddas/Sámiik Sprákká	18204.00	0.00	18204.00	73200.00	2	6	1	8	222	0
Sámi Oahppolávdageoddi - SOL	5838.00	0.00	5838.00	21398.00	3	15	8	23	63	0
Samisk viderogbánde skola & ReindriŦ	2480.00	0.00	2480.00	2480.00	1	3	1	4	30	0
Sámi Jámgá / Sámiik Kultursenter	12309.00	3370.00	15679.00	113270.00	1	3	1	4	150	0
Totaler:	601299.00	250530.00	851829.00	1174390.00	87	289	81	370	7146	1597

WinRegis 22.02.2008

Sak 3.4

Redegjørelse fra NSRs sametingsgruppe: politisk regnskap 2005–2008

Vedtak:

Landsmøtet tok redegjørelsen fra sametingsgruppa enstemmig til etterretning.

SAK 4

Årsregnskap 2007

Sak 4.1

Årsregnskap fra NSR hovedorganisasjonen med revisjonsberetning

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende årsregnskap og tok enstemmig følgende revisjonsberetning til etterretning:

Norske Samens Blakforbund				
Noter 2007				
Regnskapsprincipper				
Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Omkostninger og kostnader gjenstrøket er fordelt på driftskostnader.				
Note 1 - Ansatte, godtgjørelse, løn til ansatte, revisor				
	2007			
Lønnninger	489 390			
Personalforsikringer	7 639			
Andre personalkostnader	748			
Totalt	497 767			
Revisor				
Kostnadsført revisjonsonorar for 2007 er kr. 22.125.-				
Note 2 - Investeringer i aksjer og andeler				
Statistisk for aksjer i følgende selskaper:				
Brevikva Samil Tæmher OS	Aksjeholdning	Andel aksjer	Pålydende	Bokført verdi
Mil-AJS	60.000	1.000	1.000	6.000
Aksjeholdning i Sparbuksen Nord-Kjorge	877.000	198	240	48.750
				50.000
Lønner og honorarer for revisor				22.125

Norske Samers Riksforbund Forbundsnummer 87481488

Noter 2007

Nota 3 - Skattekostkonto

Av beredningsråd er for 2007, innmelding på bundet skattekostkonto. Spørsmål sendes til Skattem 2007 er nr. 16.870.

Norske Samers Riksforbund

Resultatregnskap

Note 2007 2008

	2007	2008
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER		
Driftsinntekter		
Salginntekt	1 588 907	1 423 488
Sum driftsinntekter	1 588 907	1 423 488
Driftskostnader		
Lønnskostnad	477 767	432 080
Avgift på varige driftsmidler	1 34 697	15 893
A annen driftskostnad	1 084 625	1 084 694
Sum driftskostnader	1 697 089	1 512 667
DRIFTSRESULTAT	(39 893)	(89 489)
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER		
Finansinntekter		
A annen rentinntekt	1 108	2 328
Sum finansinntekter	1 108	2 328
Finanskostnader		
A annen rentekostnad	2 421	25
Sum finanskostnader	2 421	25
NETTO FINANSPOSTER	(1 313)	2 303
ORD. RES. FØR SKATTEKOSTNAD	(40 899)	(87 186)
Skattekostnad på ordinært resultat	0	0
ORDNÆRT RESULTAT	(40 899)	(87 186)
ARSRESULTAT	(40 899)	(87 186)
OVERFØRINGER		
Overføringer annen egenkapital	(40 899)	(87 186)
SLUM OVERFØRINGER	(40 899)	(87 186)

Norske Samers Riksforbund Forbundsnummer 87481488

Leif Halonen

Edel Hætta Eriksen

Resultatregnskap

Firma : NSR
 Organ : 07141443
 Periode : 1-12-2008

Konto	Nett	Perisjon	Forf. for	Hind for	Hind for
3100	TILSKUD SAMLETINER	-18754,00	-117000,00	-18754,00	-117000,00
3111	EGENDELER	-5874,00	0,00	-5874,00	0,00
3119	TILSKUD GRUPPA	-7000,00	-8000,00	-14488,98	-8000,00
3122	TILSKUD U/BTD	-14488,98	0,00	-14488,98	0,00
3130	MEMLENSKONTINGT FÅR	4322,66	-2800,00	-4322,66	-2800,00
3131	DIREKTE MEMLENSKAP	0,00	0,00	0,00	0,00
3140	REF. LITJER VALGPOSLEART	-31160,71	0,00	-31160,71	0,00
3150	DIVERSE ANTENTER	-41724,25	-1307,00	-41724,25	-1307,00
	Sum egenkapital, utregningslig	-2.054.079,02	-1.237.057,00	-2.054.079,02	-1.237.057,00
5001	REF. LÅNN	-150000,00	0,00	-150000,00	0,00
5010	LÅNNINGER	-47780,07	13888,94	-47780,07	13888,94
5030	FERIEPENSJON BEREGNEDE	48473,11	14816,37	48473,11	14816,37
5030	HONORAREN	159200,00	159200,00	159200,00	159200,00
5040	ARBEIDSGIVERAVGIFT	1782,61	47,00	1782,61	47,00
5000	REF. SYVELÅNN	-15834,00	-13800,00	-15834,00	-13800,00
5020	YRKESVALDEFORSIKRING	3202,00	1831,00	3202,00	1831,00
5020	PENSJONSFORSIKRING	0,00	0,00	0,00	0,00
5090	ANDRE PERSONALKOSTNADER	2234,00	1749,24	2234,00	1749,24
	Sum Lønn til ansatte	627.057,69	302.822,25	627.057,69	302.822,25
6010	AVSKRANINGER	11157,80	8533,00	11157,80	8533,00
	Sum driftskostnader	11.157,80	8.533,00	11.157,80	8.533,00
6000	HUSELEIE	69850,60	69850,60	69850,60	69850,60
6030	REKOLLENEROVASJON	800,00	0,00	800,00	0,00
6040	INVESTERING VERKTØY	1194,00	1194,00	1194,00	1194,00
6070	REKONSJONSPRANG	35790,00	35790,00	35790,00	35790,00
6070	REKONSJONSKONTR.	21250,00	20740,00	21250,00	20740,00
6070	TOLKING/DOLJG ETC.	21868,23	30638,66	21868,23	30638,66
6070	DV/PREMIERE TILBESJTER	24053,00	65000,00	24053,00	65000,00
6071	Kjøp DV	18123,00	0,00	18123,00	0,00
6080	KONTORREVISITA	9816,50	9816,50	9816,50	9816,50
6080	TRYGKAKEN	3301,50	17893,50	3301,50	17893,50
6090	ARBEIDSGIVERPENSJONTER	300,00	300,00	300,00	300,00
6090	KURS ETC.	800,00	800,00	800,00	800,00
6090	VALGAVS	3897,00	0,00	3897,00	0,00
6090	DATASKANS	3874,73	3874,73	3874,73	3874,73
6090	TELEFON/DATAKOSTNADER	7018,28	4836,83	7018,28	4836,83
6090	RETTSLITJONER	4183,96	0,00	4183,96	0,00
6090	FORRETTIGHETSREKLAMSE	77022,12	77022,12	77022,12	77022,12
6090	KARTEPOSTUTGÅELSE	37000,00	37000,00	37000,00	37000,00
6100	REKONSJONSDRIBNINGAR	47356,00	95850,00	47356,00	95850,00
6120	REISEBILLET OG/ELL. PÅ	0,00	27177,00	0,00	27177,00
6140	REISEBILLET OG/ELL. PÅ	7151,00	7151,00	7151,00	7151,00
6140	REISEBILLET OG/ELL. PÅ	16272,88	244633,36	16272,88	244633,36
6170	OVERMÅTTING PÅ G. REGNING	314031,72	1121363,00	314031,72	1121363,00
6170	ANNONSE/REKLAMEMENL. INFØ	13103,75	13443,40	13103,75	13443,40
6200	GAVEN MED PRÅNDAG	15803,00	0,00	15803,00	0,00
6200	FORSIKRINGSPREMIE	3500,00	2031,00	3500,00	2031,00
6200	BANKKOSTNADEN/GEVÆR ETC.	980,00	1555,80	980,00	1555,80
6200	DIVERSE LITJER	10933,15	3529,00	10933,15	3529,00
6200	GITTE GAVEN	0,00	3750,00	0,00	3750,00

Side 1 av 2

03.05.2008 15:28

Ave Lehman

Norske Samers Risikofund

Balans pr. 31.12.2007

Note   31.12.2007   31.12.2006

EIENDELER		
Anleggsmidler		
Vare driftsmidler	49 434	63 531
Driftsvars, inventar, verkøyt, kontorm.		
Sum anleggsmidler	49 434	63 531
Omløpsmidler		
Vare	950	0
Andre fordringer	9 294	7 292
Barnkassens aksjer	553 750	553 750
Barnkassens bud, kontanter o.l.	163 140	177 414
Sum omløpsmidler	727 134	738 456
SUM EIENDELER	778 568	801 987
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
Driftsmidler egenkapital	199 999	199 999
Omløpsmidler egenkapital	199 999	199 999
Sum innskutt egenkapital	399 998	399 998
Omløps egenkapital		
Andre aksjer	467 073	507 988
Sum omløps egenkapital	467 073	507 988
Sum egenkapital	867 072	907 987
Gjeld		
Kortiktig gjeld	42 094	20 808
Løvetidsgjeld	17 316	28 592
Sviktig offentlig evgjeld	50 087	48 280
Andre kortiktig gjeld	109 496	94 020
Sum kortiktig gjeld	218 993	191 700
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	778 568	801 987

Underskrevet 29/1-2-08

Thorbjørn Øvretveit
 Leif Hætta Eriksen
 Norsk Samers Rikskassett
 Norsk Samers Risikofund
 Postboks 173, 5821 Sandnessjøen
 Tlf. 78 48 69 55 • E-post: sri@51.453.no
 www.nsr.no

Edel Hætta Eriksen
ehe

Leif Hættonen
leif

Resultatregnskap

Firma : NSR
 Orgnr : 871481433
 Periode : 1-12-2008

Konto	Navn	Perioden	Per 1. feb	HNB1 feb	HNB1 feb
6000	GATTE TILSKUDD OG ETC	20012,51	1200,00	20012,51	1200,00
Sum Præf og transportkostnader medvervende s		1 810 350,98	754 435,32	1 810 350,98	754 435,32
6078	RENTENINTEKTER BARNINGSKUL	-473,00	-338,00	-473,00	-338,00
6078	REALISASJONSAKSEBALL	-16000,00	0,00	-16000,00	0,00
Sum Finansinntekter		-165 473,00	-338,00	-165 473,00	-338,00
6155	RENTEKOSTNADER	2171,89	818,88	2171,89	818,88
Sum Finanskostnader		2171,89	818,88	2171,89	818,88
8120	NEBESKRIVNING AV	0,00	146 250,00	0,00	146 250,00
Sum Ekstremforbruk/forbruk		0,00	146 250,00	0,00	146 250,00
8890	ASSETS OVERSKUDD	35314,38	24873,45	35314,38	24873,45
Sum Overføringer og disponeringer		35 314,38	24 873,45	35 314,38	24 873,45
Sum Finansresultat		91 907,03	177 404,13	91 907,03	177 404,13
Resultat		0,00	0,00	0,00	0,00

Balans

Firma : NSR
 Orgnr : 871481433
 Periode : 1-12-2008

Konto	Navn	Inngs saldo	Saldet periode	Saldo
Endringer				
Ansleggsendringer				
1200	ANSETTER OG UTRYST	63 831,08	-14 897,38	48 933,67
Sum Transpordmidler, inventar, maskiner o l		63 831,08	-14 897,38	48 933,67
Finansielle inntekter/inntekter		0,00	0,00	0,00
1610	NETTREGNING	500 000,00	0,00	500 000,00
Sum Finansielle anleggsgjelder		500 000,00	0,00	500 000,00
Overføringer				
1460	VAERESHOLDNING	0,00	86,00	86,00
Sum Væreting og forskudd til leverandere		0,00	86,00	86,00
1500	KUNDEAVSKAFFTE	0,00	0,00	0,00
1680	FORSKUDD LØNN	0,00	-232,80	-232,80
1740	FORSKUDDSBET KOSTNADER	7 292,00	2 256,00	9 547,00
Sum Korrelasjonelle fordringer		7 292,00	2 023,20	9 315,20
Korrelasjonelle finansinvesteringer				
1820	ANSJERN BEHOLDNING SAMT E	6 500,00	0,00	6 500,00
1824	ANSJERN LØNN AKT	48 750,00	0,00	48 750,00
Sum Korrelasjonelle finansinvesteringer		55 250,00	0,00	55 250,00
Kontanter, bankinnskudd og lignende				
1900	KASSE	-1 798,28	-3,00	-1 798,28
1901	KASSE LINDOSINNTALG	0,00	0,00	0,00
1902	BANK 480:270807 INDDU	44 891,97	68 078,59	113 798,68
1903	BANK 480: 102814 LØNN	9 480,00	8 871,11	18 072,11
1904	BANK 479:320718	384,00	0,00	384,00
1905	BANK 480: 101804	14 428,75	-104 898,28	93372,00
1906	KTO:4801, 137896	1 984,00	3,30	1 987,30
1907	BANK 480: 101816 SVATT	11 188,00	-7 783,00	3 405,00
1911	POSTGJELD TILSVIS	0,00	0,00	0,00
Sum Kontanter, bankinnskudd og lignende		177 444,68	-14 274,68	163 170,00
Sum Endringer		301 897,21	-25 419,66	277 477,55

Leif Halonen

Edel Hætta Eriksen

Balanse

Firma : NSR
 Organ : 971481483
 Periode : 1-12 2007

Konto	Navn	Jung saldo	Saldo i perioden	Saldo
Egenkapital og gjeld				
Egenkapital				
2050	EGENKAPITAL	-497 898,42	40 886,91	-457 011,51
2057	OPPERVINNINGSFOND	-189 898,00	0,00	-189 898,00
2080	RESULTAT	0,80	-0,80	0,00
Sum Egenkapital		-707 898,62	40 886,11	-667 012,51
Kortliggjeld				
2400	LEVERANDØRER	-20 000,00	-21 285,63	-42 059,53
Sum Leverandørgjeld		-20 000,00	-21 285,63	-42 059,53
Skattebetalt og andre trekk				
2550	SYDLING FORSKJUTSTREKK	24 742,00	7 792,90	-16 950,00
2770	SYDLING PÅS.G.AVGIFT	-1 843,98	1 843,98	0,00
Sum Skattebetalt og andre trekk		-28 699,98	9 838,98	-16 860,00
Annen kortliggjeld				
2850	FAGPENSINGSKONTINGENT	-398,00	0,00	-398,00
2930	SYDLING LÅN	-717,00	-7 983,00	-8 400,00
2940	PÅLØPTE FERIEPENSER	-39 043,83	1 001,61	-38 042,22
2860	PÅLØPTE KOSTNADER	0,00	-3 126,00	-3 126,00
2980	DIVERSE TREKK	-6 489,00	6 489,00	0,00
2990	KORTSIKRE LÅN	-0,80	-518,70	-519,50
Sum Annen kortliggjeld		-46 628,63	-3 828,09	-50 456,72
Sum kortliggjeld		-75 328,61	-14 275,65	-61 052,96
Sum Egenkapital og gjeld		-801 897,23	-23 419,49	-778 657,75

Aase Lohian

03.09.2008 16:22

Side 2 av 2

Til årsmøtet i
 Norske Sannere Riksforbund

Facta Revisjon Finnmark AS
 Ledelse: 2008, 2009, 2010
 Faktura: 1221, 1222, 1223
 Faktura: 1224, 1225, 1226
 Faktura: 1227, 1228, 1229

REVISjonsBERETNING FOR 2007

Vi har utført årsregnskapet for Norske Sannere Riksforbund for regnskapsåret 2007. Årsregnskapet, som viser et underskudd på kr 416,936, består av resultatregnskap, balanse og noter/pålegg. Regnskapslovens regler og god revisjonssett i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet er trykt av foreningens styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og svirge forhold til revisjonslovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisjonsloven og god revisjonssett i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisjonsforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonssett, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av foreningens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

- Vi mener at
- Årsregnskapet gir et rettviseende bilde av foreningens økonomiske stilling 31. desember 2007 og for resultatet av virksomheten i regnskapsåret i overensstemmelse med kontantprinsippet
  - Ledelsen har opplyst sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringssett i Norge

Atta, 30. juni 2008
 Facta Revisjon Finnmark AS
 Tord Madsen
 Statsautorisert revisor

Identifisert med Sign og Finnmark AS, Herred

Leif Halonen

Edel Hætta Eriksen
 che

Sak 4.2**Årsregnskap fra SOL med revisjonsberetning****Vedtak:**

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende årsregnskap og tok enstemmig følgende revisjonsberetning til etterretning:

Samí Oahppolávdégoddi
Samisk Studieutvalg

Regnskap 2007**INNEKTER**

Statstilskudd til opplæring	601 299,00
Særlige målgrupper	250 530,00
Pedagogisk utviklingsarbeid	0,00
Sametinget Samefundet	0,00
Sum	851 829,00
Administrasjon/drift:	
Medarbeiderkurs, sentral adm, studieinstr.	347 551,00
Fylkeskommunale adm. tilskudd	155 615,00
Studietimeandel	87 190,00
Finnmarksmidler/Voto-tilskudd	208 370,50
Div	346,82
Deltakeravgifter	142 329,00
Sum	941 402,32
Inntekter totalt	1 793 231,32

UTGIFTER

Opplæring:	
Lønn, lokal administrasjon	601 299,00
Særlige målgrupper	250 530,00
Pedagogisk utviklingsarbeid	0,00
Forhøyet tilskudd pr studietime	0,00
Sum	851 829,00
Administrasjon/drift:	
Lønn m/sos utgifter (inkl. feriepenger)	739 867,00
Honorar – revisor	21 875,00
Kostnader-studieutvalget	4 754,00
Andre reisekostnader, kurslærere	43 321,00
Reise, kost, opphold styret og adm.	47 068,00
Forsikringer	4 266,00
Kontorutstyr, vedlikehold, div. utg.	42 715,00
Telefon, annonser, porto, aviser	21 730,00
Husleie, lys, varme, renhold	17 557,00
Kontingenter	12 899,00
Pensjonsinnskudd	20 000,00
Sum	976 052,00
Utgifter totalt:	1 827 881,00
Resultat	
Driftresultat før finansposter:	34 649,68
Finansinntekter	10 914,00
Finansutgifter	4 498,00
Resultat finansposter	6 416,00
FORVENTET RESULTAT	28 233,68

*** BALANSE *** ** DATO: 31.12.07 ** SIDE: 1

*** SAMI OAHPPOLAVDEGODDI - SOL ***

*****

PERIODE:00 - 12

KONTONR: KONTONAVN HITT.I ÅR M/P HITTIL I/FJØR

1500 DEBITORER GRUPPE 1 0,00 15.500,00

SUM FORDRINGER 0,00 15.500,00

1900 KASSE 389,16 76,25

1905 BANK 4740.09.53909 350.718,81 430.546,81

1910 SKATTETREKKKTO. 4740.6 41.058,79 51.196,79

1920 BANK 4740.3610255 30.810,48 28.295,85

1925 VISA BANK 4901.1252167 15.492,10 11.366,85

1975 POSTBANKEN 0531 215688 1.055,49 1.054,41

SUM BANKINSKUDD, KONTANTER 439.524,83 522.536,96

SUM OMLØPSMIDLER 439.524,83 538.036,96

SUM EIENDELER 439.524,83 538.036,96

2000 EGENKAPITAL -262.979,00 -525.978,73

SUM SELSKAPSKAPITAL -262.979,00 -525.978,73

2052 ÅRSRESULTAT 0,00 262.999,73

BEREGNET RESULTAT 28.234,08 0,00

SUM ANNEN EGENKAPITAL 28.234,08 262.999,73

SUM EGENKAPITAL -234.744,92 -262.979,00

2400 KREDITORER GRUPPE 1 -112.922,00 -175.097,00

2600 SKYLDIG FORSKUDDSTREKK -26.364,00 -36.461,00

2770 SKYLDIG ARBEIDSGIVERAV -0,00 -2.544,09

2940 PÅLØPNE FERIEPENGER -65.493,91 -60.955,87

SUM KORTSIKTIG GJELD -204.779,91 -275.057,96

SUM GJELD -204.779,91 -275.057,96

SUM EGENKAPITAL OG GJELD -439.524,83 -538.036,96

REF:07851 BNR:01 00 SOL

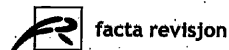
09.05.08 KL.12:12 micro80

eh

Leif Halonen
Leif Halonen

Facta Revisjon Finnmark AS
Statsautoriserte revisorer

Løkkevågen 8 | Ishavvegata 2
Postboks 1226, 9504 Alta | Postboks 1221, 9818 Hammerfest
Telefon 78 49 40 40 | Telefon 78 40 76 66
Telefaks 78 49 40 80 | Telefaks 78 40 76 68

www.fr.no
E-post: alle@fr.no
Org.no: 981 401 181 MVA

Medlemmer av Den norske Revisorforening

Til årsmøtet i

Samisk Studieforbund - SOL

REVISJONSBERETNING FOR 2007

Vi har revidert årsregnskapet for Samisk Studieforbund - SOL for regnskapsåret 2007. Årsregnskapet, som viser et underskudd på kr 28.234,08,-, består av resultatregnskap, balanse og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet er avgitt av studieutvalgets styre. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av studieutvalgets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- Årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av studieutvalgets økonomiske stilling 31. desember 2007 og for resultatet i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- Ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge

Alta, 30. mai 2008

Facta Revisjon Finnmark AS

Olav Vehestad
Registrert revisor

I samarbeid med Berg og Hømmervik AS, Harstad

SAK 5 Lokallagenes time

Vedtak:

1d
Grunnet tidsmangel ble lokallagenes time redusert til korte orienteringer om lokallagsvirksomheten i Máze sameforening og Kautokeino sameforening. Landsmøtet tok orienteringene enstemmig til etterretning.

SAK 6

NSRs valgprogram 2009–2013

Vedtak:

Landsmøtet vedtok følgende 9 punkter enstemmig:

1. Landsmøtet vedtar saksinnholdet i landsstyrets fremlagte forslag til valgprogram for perioden 2009–2013.
2. Landsmøtet støtter valg av tema og formatet på programmet, ved at det vektlegges prinsipielle spørsmål, som formidles med relativt kort tekstmengde.
3. Landsstyret bes imidlertid om å se på vektingene mellom de ulike temaområdene, for eksempel synes verdiskapning og samiske institusjoner lite beskrevet, mens utdanning har relativt lang tekst. Institusjonene bør nevnes ved navn.
4. Landsstyret bes om å redigere dokumentet ved at rene beskrivelser o.a. nedprioriteres, og at de politiske formuleringene fremheves, samt at språket blir lett forståelig.
5. Landsmøtet viser til innkomne forslag fra delegatene og ber landsstyret innarbeide innkomne forslag i valgprogrammet som tillegg til valgprogrammet.
6. Landsstyret får fullmakt til endelig å vedta det sentrale valgprogrammet innen 1. januar 2009.
7. Landsstyret bestemmer selv hvorvidt det landsstyreoppnevnte valgprogramutvalget skal fortsette å redigere dokumentet og komme med innstilling i saken.
8. De kretsvisе valgstyrene kan bestemme selv hvorvidt de vil utarbeide lokale valgprogram. Opptrykk og distribusjon vil måtte finansieres av NSRs valgmidler, og vurderes opp mot andre virkemidler i valgkampen.
9. På bakgrunn av valgprogrammet utarbeides en plan for kommunikasjon av planen til velgerne i ulike formater.

Forslag til NSRs valgprogram 2009–2013, ref. pkt. 1 i vedtaket:

OM NORSKE SAMERS RIKSFORBUND

Norske Samers Riksforbund (NSR) er en samisk hovedorganisasjon som driver aktivt kultur-, samfunns- og opplysningsarbeid gjennom sine lokallag, og stiller til valg til Sametinget. NSR samler samer fra alle områder og fra alle næringer og interessegrupper til arbeid for samenes felles beste. Siden stiftelsen i 1968 har NSR vært et alternativ for alle samer til å gjøre sin stemme gjeldende i det norske og internasjonale samfunn. NSR har vært en sentral drivkraft i oppbyggingen og utviklingen av samisk samfunnsliv og kultur i 40 år.

NSR har hatt lederskapet i Sametinget siden etableringen til høsten 2007. Høsten 2007 valgte NSR å søke avskjed for sametingsrådet. NSR er nå den ledende opposisjonsgrupperingen på Sametinget.

Følgende presidenter for Sametinget har representert NSR:

- Ole Henrik Magga, Kautokeino (1989–1997)
- Sven Roald Nystø, Tysfjord (1997–2005)

- Aili Keskitalo, Kautokeino (2005–2007)

Til sametingsvalget 2009 har NSRs landsmøte 2008 valgt Aili Keskitalo som presidentkandidat.

NSRs VISJON: Et levskraftig Sápmi

NSRs visjon er mangfoldige og levkraftige samiske samfunn. Det innebærer åpne og inkluderende moderne samiske samfunn der det vises respekt for menneskeverdet. Vi arbeider for samiske samfunn der menneskene har muligheter til personlig utvikling og der det legges til rette for at folk kan delta aktivt i samfunnsbyggingen. NSR ønsker å utvikle verdier som likeverd, likestilling, solidaritet og fredelig sameksistens mellom folk. Vi ønsker å ivareta mangfoldet av de kulturelle uttrykksformer og verdisyn vårt samfunnsliv representerer.

Grunnlaget for samisk kultur og levevei ligger i god forvaltning av miljøet, ressursene og kulturminnene. Derfor er vår visjon å sikre en bærekraftig miljøpolitikk og en aktiv kulturvernspolitikk med mål om at samisk natur- og kulturgrunnlag sikres også for kommende generasjoner.

Som et eget folk har vi rett til selvbestemmelse. Det innebærer en rett og en plikt til å forvalte det samiske samfunnets utvikling. Utøvelsen av samisk selvbestemmelsesrett omfatter disponeringen av egne naturressurser til det beste for det samiske samfunnet. NSR vil arbeide for at alle deler av det samiske samfunn kan være aktivt med i utformingen og gjennomføringen av samisk selvbestemmelsesrett.

Vi har en grunnleggende rett til – og et selvstendig ansvar for – å utvikle og formidle kunnskap om oss selv og våre omgivelser. Våre eldre har en spesiell rolle som samiske kunnskapsbærere, språkbærere og formidlere av verdier. Eldre samer er en sentral ressurs og kontakten mellom generasjonene er sentralt for samisk samfunnsbygging.

NSR arbeider for å forene tradisjonell kunnskap med vitenskapelig kunnskap for å sikre samiske samfunn som moderne kunnskapssamfunn. Skolen i samiske områder er en viktig formidler av verdier, kunnskap og holdninger og skal gi det aller beste utgangspunktet for å bli en aktiv deltaker i det samiske samfunnet. NSR arbeider for en samisk skole med høy kvalitet hvor samiske barn og unge får det best mulig tilpassede samiske opplæringstilbudet. Samiske barn og unge skal som en del av dette ha tilgang til oppdaterte og tidsriktige læremidler. Vi arbeider for at alle samiske barn og unge skal ha individuell rett til opplæringstilbud i og på samisk.

Samisk språk er en av de viktigste bærebjelkene i det samiske samfunnet. NSR arbeider for et språkløft som skal sikre alle samer tilgang til samiske språkarenaer, samiske tjenestetilbud og muligheter for å bruke eget språk. Samiske språk skal styrkes og videreføres gjennom å øke antallet språkbærere og ved at vi sikrer utbredelsen av samiske språk. Det er behov for en ny målrettet språkpolitikk for å radikalt øke andelen samer som snakker og skriver samisk.

Samisk bosetting er spredt, og det er de samiske bygdene – både langs kysten og i innlandet – som tradisjonelt utgjør ryggraden i samisk samfunns-, kultur- og næringsliv. NSR ønsker å styrke de samiske lokalsamfunnene som arnesteder for samiske verdier og livsutfoldelse. Vi ser det som nødvendig å legge til rette for et moderne samisk liv – også i utkantstrøk – for å sikre bosettingen i de samiske bygdene. Flere og flere bosetter seg eller vokser opp i byer og tettbygde strøk. Like viktig som å sikre levedyktige lokalsamfunn i distriktene er det derfor å gi de som er bosatt i byene et samisk livsgrunnlag, både kulturelt, sosialt og yrkesmessig.

NSR arbeider for å styrke samiske næringer som grunnlag for sysselsetting og verdiskaping innenfor en bærekraftig ramme. Derfor arbeider vi for utvikling av allsidig næringsvirksomhet og økt sysselsetting i samiske områder på samiske premisser. De fornybare og ikke-fornybare ressursene i naturen i Sápmi utgjør det materielle grunnlag for samisk kultur. De ikke-fornybare naturressursene må utnyttes på en slik måte at vi ikke undergraver eksistensgrunnlaget for fremtidige generasjoner, og ressursuttaket skal komme det samiske samfunn til gode. Primærnæringer som fiske, reindrift,

jordbruk, utmarks- og kombinasjonsnæringer representerer næringer som også er kulturbærere. NSR ønsker å styrke disse næringene som grunnlag for samisk samfunnsliv.

NSR mener at kontakten på tvers av landegrensene har avgjørende betydning for bevaring av tradisjoner og for opprettholdelsen av det samiske mangfoldet. NSR mener at det bør legges bedre til rette for styrking av samarbeidet på tvers av landegrensene i saker som gjelder samiske språk, kultur og samfunn. Vi arbeider for mer grenseoverskridende samisk organisering. Dette må være blant de viktigste formålene med Nordisk Samekonvensjon.

Solidaritet er et sentralt begrep i NSRs politikk. Det innebærer i praksis en sosial samvittighet med politisk støtte til, og aktivt arbeid i forhold til utsatte grupper. NSR ønsker å legge til rette for et åpent og inkluderende samisk samfunn, vi vil arbeide for å fremme antirasistiske holdninger og aksept for homofil legning. NSR ønsker også i fremtiden å motvirke sosial, kjønnsmessig, etnisk og politisk diskriminering, gjennom både politisk og holdningsskapende arbeid, informasjon og kompetanseheving. NSR mener at kvinner og menn skal ha like muligheter til livsutfoldelse, utdanning og yrkesvalg, samt ha lik mulighet til innflytelse over samfunnsutviklingen.

Internasjonal solidaritet er viktig fordi det bidrar til å styrke alle urfolks betingelser for fremtiden. Det samiske folket kan, sammen med sentrale myndigheter, bidra til å bedre vilkårene for urfolk i andre deler av verden. NSR ønsker et sterkt engasjement i det internasjonale urfolkssamarbeidet fordi vi ser nødvendigheten av å lære av hverandres erfaringer, både når det gjelder forholdet til sentrale myndigheter og rettighetsspørsmål, men også større globale fellesutfordringer som fattigdom, helseproblemer, tilgang til utdanning, klimaendringer og forurensning.

NSRs VALGPROGRAM 2009–2013

1. UTDANNING

NSR vil arbeide for at opplæringsystemet tar utgangspunkt i den samiske elevens og det samiske samfunnets behov. Vårt mål er å sikre at dette gjenspeiles gjennom hele det samiske opplæringsystemet. Samiske elever har rett til å få undervisning i samiske emner og på samisk. Alle elever skal få undervisning om samiske forhold. NSR jobber for en helhetlig samisk opplæringspolitikk gjennom intensivering av samarbeidet over grensen når det gjelder planarbeid og læremiddelutvikling. Samiske elever med særskilte behov må sikres et tilpasset opplæringstilbud og spesialpedagogisk bistand basert på samiske verdier.

NSR mener at skolens og barnehagens fysiske miljøer må tilfredsstille planverkens krav. Alle samiske barn skal ha noe samisk å forholde seg til – uansett hvor i landet de bor. Ved å synliggjøre det samiske i hverdagsituasjoner i barnehager og skoler, kan det samiske bli en naturlig del av hverdagen også for andre barn i Norge. NSR mener at alle samiske barn skal få tilbud om samisk barnehageplass. Skolefritidsordningen er en integrert del av opplæringstilbudet, og skal ha et samisk innhold for samiske barn.

Samiske elever og lærere skal ha tilgang på oppdaterte læremidler på samisk innenfor hvert fag på hvert klassetrinn gjennom hele opplæringsystemet. For å sikre at alle får tilgang til opplæring vil NSR arbeide for at det satses på undervisning ved hjelp av informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

NSR ønsker systematisk satsning på voksenopplæring både gjennom det formelle utdanningssystemet og de samiske studieforbundene. NSR vil arbeide for utvikling av samiskspråklige kompetansemiljø og styrking av forskning om samiskrelaterte tema.

Barnehage

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- individuell rett til samisk barnehageplass lovfestes
- kommunale myndigheter etablerer flere samiske barnehager

- o det utdannes flere førskolelærere med kompetanse i samisk språk og kultur
- o samiskspråklige barnehager gis økte tilskudd.

Grunnskole

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- o samiske barns rett til undervisning i og på samisk oppfylles
- o opplæringsloven revideres med hensyn på å gi samiske barn individuell rett til opplæring på samisk
- o samiske tradisjoner, språk og verdier formidles gjennom et helhetlig opplæringssystem
- o undervisningen tilpasses gjennom nettbaserte læremidler og etablering av felles læringsplattform for alle
- o det utvikles modeller for undervisning av elever med samisk som andrespråk som bidrar til at disse elever blir funksjonelt tospråklig
- o det legges til rette for grenseoverskridende samarbeid mellom samiske skoler
- o det etableres gode ordninger for økt bruk av språkarbeidere, gjerne med eldre samer som ressurspersoner ved opplæring i tradisjonskunnskap og samisk språk
- o det samiske spesialpedagogiske støttesystemet må styrkes
- o det sikres samisk innhold i SFO og i den kulturelle skolesekken.

Videregående opplæring

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- o opplæringsloven blir revidert for å gi samiske elever rett til videregående opplæring på samisk
- o de samiske videregående skolene videreutvikles som nasjonale ressurs- og kompetansesentra for samisk videregående opplæring
- o det opprettes videregående opplæringstilbud for samiske elever i alle samiske språkområder
- o forvaltningsansvaret for de samiske videregående skolene overføres Sametinget
- o fagopplæringstilbud i reindrift, duodji, næringskombinasjoner og naturbruk styrkes og sikres
- o stipendordningen for elever med samisk i fagkretsen evalueres med tanke på fremtidig styrking
- o samisk som første- eller andrespråk på videregående skole skal gi ekstrapoeng ved opptak til høyere utdanning
- o det utarbeides oversikt over samiske skole-/studietilbud og stipender for samiske elever/studenter som tilgjengeliggjøres gjennom vilbli.no og på utdanning.no
- o det etableres et grenseoverskridende samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner på videregående nivå
- o det utredes og iverksettes tiltak som bidrar til å redusere antall bortvalgte elever blant samisk ungdom, f.eks. ved at verddebearašortnet/vertskapsfamilieordningen videreføres.

Voksenopplæring

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- o det utarbeides en egen samisk voksenopplæringsplan, som omfatter kartlegging av behov, ansvar og arbeidsfordeling innen voksenopplæring for samer
- o voksne samers rett til samiskopplæring sikres gjennom lovverk og finansieringsordninger
- o samiske videregående skoler, kommuner og samiske studieforbund får økonomiske ressurser for å legge til rette for voksenopplæring og kurstilbud tilpasset det samiske samfunn og næringslivet
- o det etableres et nettverk for aktører i samisk voksenopplæring
- o et samisk voksenopplæringsløft realiseres med vekt på muntlige språkferdigheter.

Høyere utdanning og forskning

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- o det utdannes flere samiske allmenn- og førskolelærere, gjennom stipendordninger og desentraliserte studietilbud

- flere velger høyere utdanning innen samisk språk, gjennom bedre studietilbud og stipendordninger
- det finnes etter- og videreutdanningstilbud tilpasset behovene i samisk skole, slik som språkmetodikk, fjernundervisnings- og læremiddelpedagogikk
- kunnskap om samiske forhold skal inngå i profesjons- og grunnutdanninger på alle høyskoler og universiteter
- det finnes gode finansieringsordninger for samisk forskning, og at det forskningsetiske arbeidet styrkes
- institusjoner med ansvar og oppgaver innenfor samisk høyere utdanning og forskning styrkes og stimuleres til samarbeid
- Samisk høyskole utvikles til samisk universitet.

Læremidler

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- arbeidet med utvikling av læremidler tilpasset samiske elever styrkes gjennom økte bevilgninger
- det utvikles flere pedagogiske hjelpemidler til bruk i samiske barnehager
- digitale læremidler og temahefter prioriteres
- det legges til rette for at lærere kan jobbe med læremiddelutvikling i arbeidstiden
- utvikle og evaluere ressurskoleordningen i samisk læremiddelproduksjon.

2. SPRÅK

Samisk språk er en grunnpilar i de samiske samfunnene og språket bærer i seg kulturen vår, kunnskapene våre og verdiene våre. For NSR er samers rett til å lære og å utvikle sitt morsmål en grunnleggende rettighet. Mange samer har vokst opp uten samisk språk, og andre har vokst opp uten lese- og skrivetrening på samisk. NSR vil legge til rette for at alle samer får mulighet til å lære å bruke samisk, både muntlig og skriftlig. Dette arbeidet skal ta form som et voksenopplæringsløft. NSR mener at arbeidet for å sikre og å utvikle samisk språk må være et av de viktigste satsningsområdene fremover.

NSR arbeider både politisk og praktisk for at samisk språk bevares, styrkes og fremmes. Vi ønsker å tilrettelegge for språklig mangfold, blant annet ved at normering og videreutvikling av samiske dialekter prioriteres i språkarbeid. Barn og unge skal få styrkede kunnskaper om det samiske språkmangfoldet.

NSR mener at språkbrukere og spesielt språkbærere er helt avgjørende for å bevare et språk. Språkbærere er personer som har morsmål eller førstespråk i det språket de er språkbærere i. NSR mener at det er en selvfølge at det er tilrettelagt for bruk av samisk både muntlig og skriftlig i offentlige institusjoner hvor Samelovens språkregler gjelder. NSR vil jobbe for at framtidig organisering, finansiering og rollefordeling av samisk språkarbeid avklares.

Det er viktig å gjøre samisk språk synlig, og øke bruken av samisk på ulike nivåer. NSR arbeider for å legge til rette for bruk av samisk språk i forhold til informasjons- og kommunikasjonsteknologi, slik at den yngre generasjonen vokser opp med samisk som et funksjonelt språk på alle områder. NSR ønsker å arbeide for å sikre mer bruk av samisk i skriftlige sammenhenger.

NSR arbeider for bruk av samisk som forskningsspråk og i kunnskapsformidlingen. Vårt mål er å bidra til mer forskning og kunnskapsutvikling i forhold til bruk av samisk språk.

Språkopplæring

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- elever skal få språkundervisning etter hvilken språkform de har tilknytning til
- samiske språksentre gis mulighet til å sette i verk flere språktiltak
- det satses på et voksenopplæringsløft med fokus på samisk språk
- språkrøkt og utvikling av samiskspråklige fagtermer prioriteres.

Samisk i offentligheten

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det tilrettelegges for å bruke samisk i kontakt med offentlige institusjoner
- det etableres tilsynsorgan for samisk språk blant annet for å sikre at samelovens språkregler følges
- framtidig organisering, finansiering og rollefordeling av samisk språkarbeid utredes og avklares
- det etableres flere samiske språksentre og at de eksisterende sentrene utvikles
- de samiske stedsnavn likestilles med norske på veiskilt og kart i samiske områder
- alle offentlige bygg skiltes på samisk innenfor forvaltningsområdet for samisk språk
- moderne kommunikasjonsformer legges til rette for bruk av samisk språk
- risten.no og divvun.no videreutvikles
- forskere oppfordres til å bruke samisk som forskningsspråk
- normering av dialekttrekk og vokabular i samiske dialekter prioriteres
- det legges til rette for økt forskning om språklig vitalisering
- forskningen på læring av samisk som første- og andrespråk intensiveres
- videre faglig arbeid i forhold til språkhistorie og stedsnavnforskning prioriteres

3. KULTUR

Kultur er det fellesskap av idéer, verdier og normer som et samfunn har og som man ønsker å føre videre til den kommende generasjon. NSR vil styrke, bevare og fremme både moderne og tradisjonell samisk kulturkunnskap. NSR ønsker å stimulere utviklingen av samisk kulturliv gjennom å øke antallet samiske kulturarbeidsplasser.

Kunstneravtalen mellom Sametinget og Samisk kunstneråd er etablert for å arbeide sammen med kunstnerne selv om prioriteringer for å styrke samisk kunst. Dette innebærer medbestemmelse for kunstnere i forhold til prioriteringer og NSR ønsker å styrke kunstneravtalen som redskap for satsning på samisk kunst.

Det er behov for originallitteratur på samisk for alle aldersgrupper, likevel må det prioriteres innsats for å møte den oppvoksende generasjonens behov for samisk litteratur. Samisk litteratur må moderniseres for å møte dagens samiske leseres krav. Det er nødvendig med fortsatt og økt støtte fra myndighetene til produksjon og distribusjon av samisk litteratur på grunn av relativt små lesergrupper.

Samisk musikk og joik er sentrale samiske kulturuttrykk. Musikken bryter grenser og skaper samhørighet mellom kulturer og folkegrupper. Det er viktig å gi musikken og joiken gode utviklingsmuligheter.

Samiske festivaler er viktige arenaer for samisk kunst, kultur og duodji, og er viktige faktorer i utviklingen av samisk identitet og forståelse for samiske spørsmål. I tillegg gir festivalene samiske kunstnere og artister mulighet til å utøve og utvikle sine uttrykk.

Samisk scenekunst representerer en bærebjelke i samisk kulturliv. Frie teatergrupper og sørsamisk teater har styrket mangfoldet i samisk teaterliv, samtidig som Beaivváš Sámi Teáhters økte turnevirksomhet og mangfold i produksjonen gjør at flere får et forhold til samisk teater. Beavváš Sámi Teáhter har også en viktig funksjon som formidler av samisk scenekunst i Sápmi og i internasjonale sammenhenger. Det er behov for å utvikle og kvalitetssikre alle ledd i samisk scenekunst, ved økt fokus på utdanning og bedre produksjonsmuligheter. NSR mener at teatertilbud rettet mot barn og unge er et viktig satsningsområde fremover.

Visuell kunst må tilgjengeliggjøres for befolkningen. NSR arbeider derfor for å sikre at kunsten distribueres gjennom for eksempel ordninger for å stimulere til utvikling av vandrestillinger. I tillegg er det behov for å gi den visuelle kunsten grunnlag for fortsatt faglig utvikling gjennom å sikre etablering av en samisk kunstutdanning.

Gjennom multimedier som film, TV og internett når man ut til et stort publikum. Filmkunsten er i stadig utvikling gjennom satsning på samiske filmfestivaler samt gjennom arbeidet som de samiske fagfolk på feltet har bidratt med. NSR ønsker å sikre etablering av samiske filmfaglige miljøer. Ved å styrke samisk film og TV-produksjon vil man kunne styrke samisk språk samt oppnå bred kunnskaps- og kulturformidling om samiske forhold.

Et sterkt samisk idrettsliv er en viktig identitetsfaktor for ungdom, og et sterkt uttrykk for samholdet om felles verdier og normer. Det er viktig å ha arenaer der samer fra alle områder i Sápmi kan møtes til idrettsaktiviteter og konkurranser. NSR vil være en pådriver for å gi samiske idretts- og ungdomsorganisasjoner muligheter til å arbeide med fellessamisk idrett og idrettsfaglige spørsmål. Reinkappkjøring er en unik sportsgren, som også bidrar til å ivareta sterke historiske tradisjoner blant urfolk i Arktis.

NSR ønsker derfor økt satsing på mangfoldig kulturliv, lokale festivaler og andre tiltak i samiske lokalsamfunn som for eksempel dokumentasjon, vern, forvaltning og formidling av samiske kulturminner. NSR vil arbeide for å tilrettelegge for et levende samisk kulturliv på felles arenaer og på tvers av generasjonene.

Litteratur

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det rekrutteres nye forfattere
- flere samiske forfattere får mulighet til å jobbe med litteratur på heltid
- samisk litteratur gjøres tilgjengelig ved alle bibliotek
- det produseres mer samisk litteratur for barn og unge
- det arbeides for å få produsert flere samiske lydbøker
- det satses på forskning på samisk litteratur, herunder samiske sagn, fortellinger, myter og joiketekster.

Samisk musikk, joik og festivaler

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- opphavsrettigheter i forhold til joik sikres
- det satses på utvikling av moderne og tradisjonell samisk musikk og joik
- støtteordninger for utgivelse av samisk musikk og nye musikalske uttrykksformer bedres
- samiske musikere gis større mulighet til å formidle samisk musikk og joik, både nasjonalt og internasjonalt
- festivalene som i dag mottar grunntilskudd fra Sametinget styrkes
- mindre festivaler og kulturarrangementer videreutvikles
- flere samiske kunstnere og artister deltar på internasjonale urfolksfestivaler.

Teater, scenekunst og visuell kunst

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det utvikles et utdanningstilbud for samiske teaterarbeidere
- Beaivváš Sámi Teáhter styrkes som et turneteater med nasjonalt ansvar
- det bygges et eget samisk teaterbygg i Kautokeino
- sørsamisk teater styrkes
- det etableres arenaer for samisk barne- og ungdomsteater
- frie teatergrupper får støtte til produksjon av samiske stykker og til turnering
- frie revygrupper får mulighet til å utvikle samisk revyarbeid
- samisk kunstmuseum bygges
- det etableres utlånsordninger for samiske kunstverk til utstillinger i samiske sentre og i offentlige bygninger
- Samisk kunstnerråd styrkes
- det etableres egen samisk kunstutdanning.

Film og multimedier

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- samisk barne-tv sendes daglig
- det produseres flere samiskspråklige filmer
- rekruttering til filmfaget styrkes
- produksjonsmulighetene for samisk film og TV sikres
- distribusjon av samisk film økes gjennom markedsføring og visninger på filmfestivaler
- samiske filmer og TV-programmer digitaliseres
- filmer og TV-produksjoner tilgjengeliggjøres for biblioteker og samiske sentre
- det i større grad foregår samiskspråklig dubbing av filmer, særlig for barn og unge
- flere samiskspråklige multimedieprodukter som spill og DVD produseres
- samisk filmsenter etableres.

Idrett

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- deltakelse i forbindelse med internasjonale idrettsarrangementer, som f.eks. Arctic Winter Games, økes
- det sikres fast økonomisk støtte til samisk idrettsarbeid samt at samiske idrettsprosjekter, idrettshaller og anlegg i større grad finansieres over spillemidlene
- det etableres samiske nasjonalanlegg for nordiske skigrener og reinkappkjøring

4. HELSE- OG OMSORG

NSR ønsker å sikre likeverdige helse- og sosialtilbud som tilpasses den samiske brukers behov gjennom hele livsløpet. Dette kan dreie seg om språktilpasninger, men også om å iverksette tiltak for å sikre tilstrekkelig kultur- og språkkompetanse hos helsepersonell til deres møte med samiske pasienter og deres pårørende. NSR mener at rekruttering av samiske helsearbeidere og fagfolk er viktig for styrking av helsetilbudet rettet mot samiske brukere.

NSR vil arbeide for å utrede etablering av et samisk helseforetak. Et helseforetak kan omfatte institusjoner som allerede i dag er opprettet spesielt for å ivareta samiske behov, slik som for eksempel SANKS, spesialistlegesenteret i Karasjok og Senter for samisk helseforskning. Et samisk helseforetak vil bidra til forutsigbarhet for de helsetjenestene det samiske folk har krav på, samt fremme bevisstheten om og bruken av samisk språk, kultur og identitet i helsetjenesten.

Samisk brukerperspektiv

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det utvikles en helhetlig og likeverdig helse- og sosialtjeneste for det samiske folk
- alle samiske brukere sikres tilgang på helse- og sosialtjenester på samisk som er tilpasset brukernes behov og kulturelle bakgrunn
- samiske eldre skal ha rett til omsorg på egne premisser, hvor samisk språk, samiske verdier og tradisjonell samisk mat er viktige deler av omsorgstilbudet
- tilbudet om psykisk helsevern for samer styrkes
- ettervernet for pårørende etter selvmord styrkes
- arbeid innen samisk fagterminologi for helsevesenet prioriteres
- tilbudet innen telemedisin i de samiske områdene utvides
- det sikres tilstrekkelig tolketjeneste og samiskspråklig informasjon til samiske pasienter på sykehusene
- samisk sjelesørgertjeneste etableres på sykehus som behandler samiske pasienter
- samiske barns rettigheter sikres i møte med barnevernstjenesten
- barn og unge som møter hjelpeapparatet blir møtt med samisk språk og kulturforståelse
- ansvarlige myndigheter sørger for å få samisk språk og kulturkompetanse inn i fosterhjem og barnevernsinstitusjoner
- det opprettes samisk barneombud
- PP-tjenesten i samiske områder synliggjøres og at samisk kompetanse i tjenesten styrkes
- det etableres krisetelefon for samiske barn og unge
- det bygges ut rehabiliteringstilbud for unge samer.

Rusforebyggende arbeid og kriminalomsorg

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det gis flere rusfrie tilbud for ungdom i samarbeid med kommunene
- det ytes større ressurser i forebyggende arbeid mot bruk av rusmidler
- kriminalomsorgen utformes med samiske dimensjoner.

Samhandling i helsetjenesten

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det utdannes mer samisktalende helsepersonell
- grunn- og videreutdanninger for tolker etableres
- etablering av samisk helseforetak utredes

5. VERDISKAPNING

NSR ønsker å oppmuntre til private initiativ som skaper grunnlag for et variert nærings- og samfunnsliv. Tradisjonelt har vi samer livnært oss av naturen, og naturbaserte næringer utgjør fortsatt en viktig del av sysselsettingen og verdiskapningen i de samiske områdene. Ny infrastruktur, nye kunnskapsinstitusjoner og videreføring av ressursene i samiske områder kan bidra til etablering av andre typer næringsvirksomhet. NSR vil arbeide for å etablere et samisk innovasjonsprogram med mål om å stimulere til næringsinnovasjoner og styrke fremveksten av nye kunnskapsbaserte næringer.

Et mål for samisk næringsutvikling er å sikre at verdiskapningen økes og kulturelle og samfunnsmessige sider av næringen blir ivaretatt. NSR mener at tradisjonell kunnskap må anerkjennes, og sammen med forskningsbasert kunnskap danne grunnlag for ressursforvaltningen. Vi arbeider for større grad av lokal og regional forvaltning av naturressursene, etter nærhets- og avhengighetsprinsippet.

NSR vil arbeide for å sikre primærnæringenes rettigheter, og for at samiske rettsoppfatninger og sedvaner blir ivaretatt og innarbeidet i lovgivning og forvaltning. NSR arbeider for at utmarksnæringens ressursgrunnlag og næringsutøvernes rettigheter styrkes i relevant utmarkslovgivning.

NSR vil styrke og utvikle primærnæringene jordbruk, reindrift, fiske, utmarksnæringer og duodji, samt kombinasjoner av disse. Dette vil vi gjøre gjennom innspill til sentrale forhandlinger i landbruk og reindrift og gjennom prioriteringer i Sametingets virkemidler for næring, samt Verdiskapningsprogrammet for kombinasjonsnæringer. NSR ønsker å arbeide for mer støtte til produktutvikling og markedsarbeid. Duodjiavtalen skal være et sentralt redskap for å utvikle duodjinæringen hvor utøvernes rett til medbestemmelse og prioriteringer vektlegges. NSR ønsker å videreutvikle og å styrke avtalen.

NSR støtter målsettingen om en økologisk, kulturell og økonomisk bærekraftig reindrift. Gjennom Sametingets innspill til reindrifftsforhandlingene vil vi arbeide for at reindriffts rammebetingelser styrkes. NSR vil også følge opp den nye reindrifftsloven, og fortsette arbeidet for styrking av reindriffts rett til intern selvbestemmelse i den framtidige revisjonen av reindrifftsloven.

NSR arbeider for at verdiskapningen på kysten skal styrkes gjennom god og forsvarlig styring av fellesskapets ressurser, med vekt på lokal forvaltning. Vi vil følge opp Kystfiskeutvalgets og Samerettsutvalgets forslag, og arbeide for å sikre at samiske rettigheter til marine ressurser anerkjennes på en slik måte at det kommer hele kystbefolkningen til gode.

Jordbruket i samiske områder må styrkes og NSR vil derfor følge opp Sametingets jordbruksmelding i kommende periode.

Sametingets næringsrelaterte virkemiddelordninger bør komme alle områder med samisk befolkning til gode. NSR arbeider for å sikre at Sametingets støtteordninger skal nå frem til både kvinnelige og

mannlige næringsutøvere, etablerere og bedriftseiere. Dette er en utfordring siden flere av primærnæringene er relativt mannsdominerte. Det er derfor viktig at kjønnsdimensjonen i Sametingets virkemiddelbruk blir ivaretatt.

Fiske, reindrift og jordbruk

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- kystfiskeutvalgets innstilling blir vedtatt som lov og utvides til å gjelde i hele det samiske bosetningsområdet
- det etableres arealavgifter ved etablering av fiskeoppdrett som tilfaller kommunene og andre lokale forvaltningsorganer
- det sikres helhetlig forvaltning av marine ressurser i samiske områder for å sikre ressursgrunnlaget for samisk kultur
- rekruttering til primærnæringene sikres gjennom ungdomsfiskekvoteordninger, generasjonsoverganger i reindrifta og for å sikre flere yngre jordbruksutøvere
- bestemmelsene i reindriftsloven og plan- og bygningsloven samordnes for å styrke reindriftens innflytelse i samfunnsplanleggingen
- reindriftas arealvern styrkes
- kunnskapen om og forståelsen for reindrift i befolkningen økes
- Sametingets rolle i sikringen av reindriftens fremtid styrkes innen næringspolitiske og forvaltningsmessige spørsmål
- jordbruket opprettholdes og styrkes i bygdene, alene og i kombinasjon med andre næringer
- Sametingets vedtatte melding om jordbruk følges opp.

Duodji, utmarksnæringer og kombinasjonsnæringer

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- duodjiavtalen styrkes som redskap for utvikling av duodjinæringen
- NSR vil arbeide for økt omsetning av duodjiprodukter.
- utmarksnæringens ressursgrunnlag og næringsutøvernes rettigheter styrkes i relevant utmarkslovgivning med utgangspunkt i tradisjonell ressursforvaltning
- kombinasjonsnæringer styrkes som en fleksibel del av samisk næringstilpasning
- samiske rettigheter og samisk bruk anerkjennes i forbindelse med verneprosesser
- regulering av motorferdsel i utmark må sikre at samiske næringsaktiviteter kan utvikles på en bærekraftig måte
- Sametingets rolle styrkes innen næringspolitiske og forvaltningsmessige spørsmål.

Nye næringer

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- det gis mer systematisk næringsrettet kompetanseheving
- nasjonale og regionale reiselivssatsninger sikres genuint samisk innhold
- kvalitetsarbeidet i forhold til samisk destinasjonsutvikling styrkes
- samisk entreprenørskap sikres og videreutvikles
- næringsinnovasjon stimuleres gjennom et samisk innovasjonsprogram, blant annet innrettet mot utvikling av samiske kunnskapsbaserte næringer
- det samiske innholdet i pågående offentlige satsninger på kulturarbeidsplasser ivaretas.

6. NATUR OG MILJØ

Tradisjonell høsting og tradisjonell matkultur står sterkt i de samiske områdene. Beskyttelsen av de levende ressursene og vekst- og leveområdene for disse er utgangspunktet for NSRs miljøpolitikk. Vi skal være trygg på at maten vi høster er sikker og ikke skadelig for vår helse. For NSR er det selvsagt at det økologiske perspektivet og kravet om bærekraftig utvikling skal utgjøre fundamentet i all fremtidig politikk når det gjelder forvaltning av naturen. Ingen utvikling i samiske områder skal gå på bekostning av eller med risiko for varig skade eller forringelse av de levende naturressurser som det samiske folk er avhengige av for å utøve sin kultur og tradisjon.

Vår utfordring er å bevisstgjøre hverandre om at vår bruk av naturen også kan utgjøre en trussel mot naturgrunnlaget for vår kultur. Kampen for samiske rettigheter til naturressursene skal ikke vinnes for at naturen skal tape. Det må tas hensyn til samiske interesser i alle typer lov- og planarbeid. Urfolk skal ikke fortrennes fra sine områder på grunn av utbygginger som har miljødeleggende virkninger, for eksempel olje-, gass- og mineralutvinninger og vannkraftutbygginger.

Mange urfolk lever med miljøutfordringer knyttet til sin fattigdom, NSR anerkjenner at vi samer lever med miljøutfordringer knyttet til vår rikdom og at dette forplikter oss. Vi vil arbeide for at miljøperspektiver legges til grunn i avtaleverket, som for eksempel i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene og i konsultasjoner med sentrale myndigheter.

Klima, miljø og energi

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- Sametinget skal være et miljøfyrtårn som har eget CO₂-regnskap
- det i alle Sametingets vedtak og beslutninger tas tilbørlig hensyn til miljø- og klimaspørsmål
- vi informerer det internasjonale samfunnet om konsekvensene av klimaendringene
- det blir mer forskning på miljø- og klimaspørsmål i samiske områder
- vi samer skal gi aktivt samtykke i forhold til virksomhet som krever store arealinngrep i samiske områder
- det skal være høyeste sikkerhet rundt olje- og gassvirksomhet og god beredskap i havområdene
- det er tilstrekkelig overvåkning av økosystemene
- det stilles krav om miljømessige og sosiale konsekvensutredninger i forhold til næringsaktiviteter
- det utvikles overordnede planer for vindmølleparker i samiske områder
- Finnmarkseiendommens strategier har miljøhensyn som et bærende fundament
- urfolkstandarder sikres ved etablering av nye aktiviteter som mineralutvinning og olje- og gassproduksjon
- god og riktig informasjon spres til lokalbefolkningen om forekomster av miljøgifter
- det drives holdningsskapende arbeid i forhold til forbruk av energi.

Bruk og vern

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- økologiske prinsipper, lokale tradisjoner og sedvaner legges til grunn ved bruk av naturen
- kvinners og menns naturbruk skal sikres på likeverdig grunnlag i rammeverk
- verneprosessene skal bidra til å styrke samiske bruksformer og samiske rettigheter.

7. SAMFUNN, KOMMUNIKASJON OG RETTIGHETER

NSR har som mål å arbeide for anerkjennelse av samenes rettigheter som grunnlag for å ivareta og styrke samisk kultur, språk og samfunnsliv. Vi samer har rett til land og vann og til de ressursene som utgjør vårt materielle kulturgrunnlag. Mange lover og ordninger er etablert for å fremme og utvikle samisk språk, kultur, næring og samfunnsliv i Norge. Det er fortsatt lang vei å gå for å virkeliggjøre likeverdige tjenester for det samiske folk. Utfordringen ligger i å få de forskjellige instansene også utfordret til å sette lovene ut i praksis.

NSR ønsker at den samiske samfunnsutviklingen skjer gjennom at velutviklede og kunnskapsrike samfunnsaktører og enkeltmennesker deltar i den kontinuerlige byggingen av det samiske demokratiet. Et mål for oss er at samene selv skal organisere seg på egne premisser. Vi ønsker å stimulere en bredere andel av befolkningen til å delta aktivt i den samiske samfunnsbyggingen. NSR vil sikre samisk representasjon i alle relevante sammenhenger.

NSR vil at det skal tilrettelegges for at samiske eldre selv skal få fremme forslag til hvordan de eldres rolle som rådgivere om saker av betydning for det samiske folket kan ivaretas innenfor sametingssystemet.

Å sikre representasjon og dialog med alle samiske grupper er en viktig demokratisk verdi. NSR vil arbeide for å sikre østsamenes forutsetninger for at det etableres nær dialog med Sametinget i viktige saker. Det innebærer et systematisk arbeid for å sikre dialogformen og styrke østsamenes muligheter for organisasjonsarbeid.

Utviklingen av samisk media har både en demokratisk og en språkpolitisk dimensjon. Det samiske folk har rett til ytrings- og informasjonsfrihet, og til å utvikle egne, frie og uavhengige medieinstitusjoner. Staten har en plikt til å legge til rette for at vi samer kan nyttiggjøre oss av medier og teknologi som redskap i kulturutviklingen og virkeliggjøring av ytringsfriheten.

NSR vil gjennom Sametinget være en pådriver overfor kommuner, fylkeskommuner og staten for å opprettholde og styrke bosettingen i de samiske bygdene. NSR ønsker å utvikle samarbeidsavtalene med fylkene.

NSR ser på lokale, regionale og nasjonale samiske institusjoner som viktige arenaer for utviklingen av samiske samfunn. I selvbestemmelsesperspektiv er det viktig at urfolk selv tar ansvar for sin egen framtid, men dette kan ikke gjøres uten tilstrekkelige ressurser, kompetanse og utviklede institusjoner innen ulike samfunnsområder. Arkiv, bibliotek og museer forvalter det kollektive minnet gjennom å sikre, bevare og formidle informasjon og data om samiske forhold for videre bearbeiding og forskning. På ulike måter kan de gi gode og trygge referanserammer for utviklingen av et positivt samisk selvbylde..

Den samiske samfunnsutviklingen

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- Sametinget oppfyller intensjonen om å være et organ som fremmer det samiske folks rett til selvbestemmelse på en ansvarlig måte
- det etableres forpliktende budsjettforhandlinger mellom Sametinget og Regjeringen i forhold til prosessene omkring statsbudsjettet
- det samiske samfunnet skal ha rettmessige deler av overskuddet fra næringsmessig ressursutnyttning i samiske områder
- eksisterende lover og statlige virkemidler for fremme av samisk språk, kultur, næring og samfunnsliv gjennomføres i praksis
- konsultasjonsordningen videreføres og styrkes som kanal for reelle forhandlinger
- samiske rettigheter i områdene Troms, Nordland og områder med sørsamisk befolkning anerkjennes
- sørge for folkerettslig forsvarlige forvaltningsordninger i forhold til samerettsutvalgets forslag
- samiske rettsoppfatninger og sedvaner blir ivaretatt i norsk lovgivning og forvaltning
- samiske interesser og bruksområder ivaretas og beskyttes i norsk ressurslovgivning.

Medier og kommunikasjon

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- samiske barn og unge skal ha et godt medietilbud tilpasset ulike aldersgrupper, gjennom daglige TV- og radiosendinger, samiske tidsskrift og tegneserier
- samer gjennom ulike media får tilgang til nyheter, debatt- og magasinstoff som dekker mangfoldet i det samiske samfunnet
- grenseoverskridende samarbeid mellom medieaktører styrker det samiske fellesskapet og samfunnsdebatten
- samisk pressestøtte brukes aktivt til å stimulere til økt bruk av samisk språk, spesielt sør- og lulesamisk
- etikkarbeidet innen samisk media styrkes, f.eks. ved at man støtter opprettelsen av et eget samisk pressefaglig utvalg

- konsesjonsbetingelsene for private medieaktører følges opp, slik at det utvikles et bredt medietilbud for samer også på samisk
- flere samiskspråklige journalister utdannes.

Levende lokalsamfunn

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- Sametingets kulturhusplan gjennomføres ved å bidra til å etablere nye, og sikre drift av eksisterende kultur- og aktivitetshus
- kollektivtilbudet både i samiske områder på norsk side og på tvers av landegrensene bedres
- mobildekning og bredbåndsutbygging i samiske bosetningsområder forbedres
- det legges til rette for flere offentlige arbeidsplasser i samiske områder.

Samiske institusjoner

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- samiske institusjoner styrkes i dialog med institusjonene og samfunnet for øvrig
- Samisk Arkiv utvikles til et vitenskapelig dokumentasjonssenter
- samiske sentre settes i stand til å sikre og bevare private arkiv
- det samiske bibliotekarbeidet samordnes på nordisk plan
- ordninger med samiske bokbusser sikres økonomisk og utvides
- Sametingets museumsplan og delutredning for samiske museer i Troms og Nordre Nordland følges opp og at samiske museer skal spille en viktig rolle i kulturvernarbeidet
- samiske kulturskatter tilbakeføres til Sápmi
- samiske museer utvikles som kompetansesentre for kulturminnevern og formidling.

8. URFOLKSAMARBEID OG SOLIDARITET

Sametinget skal styrke sitt arbeid gjennom nordiske, regionale og internasjonale organ – som for eksempel FN. Sametinget skal ha direkte bilateralt samarbeid med andre urfolk og deres representanter. Gjennom Sametinget og Samisk parlamentarisk råd skal vi utvikle et solidarisk samarbeid med andre urfolk i verden. NSR mener at Sametinget skal være en alliansebygger og en konfliktløser både i vårt eget samfunn og i forhold til andre folk.

FNs generalforsamling vedtok 13. september 2007 deklarasjonen om urfolks rettigheter. Deklarasjonen angår en stor majoritet av verdens staters forhold til urfolk. Deklarasjonen setter minste standard og erklærer blant annet urfolks rett til selvbestemmelse.

NSRs motivasjon for det internasjonalt arbeidet ses i to perspektiver. Samer i Norden oppfattes ofte som heldigere stilt enn urfolk i øvrige deler av verden, tatt i betraktning at samer i Norden lever under trygge forhold med en viss innflytelse på sentrale myndigheter. Det forplikter oss i forhold til internasjonalt solidaritetsarbeid. Den andre innfallsvinkelen er at samene, gjennom innflytelse på internasjonale prosesser, kan bidra til å forbedre vår egen situasjon via de forpliktelser Norge har i forhold til internasjonale lover og konvensjoner. NSR vil styrke det samiske engasjementet i internasjonalt arbeid både i egenskap av organisasjonen, sammen med andre urfolksparlament og i samarbeid med norske og nordiske lands myndigheter.

Vi er ett folk, til tross for kunstige skiller som statsgrenser. Samer på russisk side møter andre, og ofte tyngre, utfordringer enn samer på norsk side, og det er behov for en økt innsats for å samle det samiske folket. Samer på nordisk side har et visst ansvar for å dele erfaringer og kompetanse med samer på russisk side. Særlig gjelder dette politisk kompetanse og erfaringer rundt oppbygging av institusjoner og politiske organer, samt kunnskap om internasjonale prosesser, lover og konvensjoner med innflytelse på samers situasjon. NSR er også opptatt av at båndene mellom samer i alle fire land skal styrkes, og dette kan blant annet skje gjennom konkret samarbeid og direkte kontakt mellom mennesker.

Internasjonalt arbeid

Edel Hætta Eriksen

Leif Halonen

På Sametinget vil NSR arbeide for at:

- FNs deklarasjon om urfolks rettigheter og andre internasjonale instrumenter implementeres i norsk lov
- Nordisk Samekonvensjon ratifiseres av de nordiske landene
- Samisk Parlamentarisk Råd videreutvikles
- det arbeides for et felles allsamisk parlament
- samarbeidet mellom samer i alle fire land utvikler seg videre og styrkes
- Samerådet styrkes som paraplyorganisasjon og NGO gjennom blant annet økte bevilgninger
- samer i alle fire land skal besitte kompetanse om internasjonale lover og konvensjoner som har direkte konsekvenser for deres livsgrunnlag og næringsutøvelse
- samene, som én nasjon, er tilfredsstillende representert i internasjonale prosesser som angår urfolks situasjon
- samer på russisk side av Sápmi får etablert en samepolitisk enhet som er likestilt med de samiske parlament i de nordiske land
- relasjonene og samarbeidet mellom urfolk i Barentsregionen styrkes ved hjelp av de eksisterende virkemidler
- urfolk sikres fast representasjon i Barentsrådet
- samenes rolle i det arktiske samarbeidet styrkes
- urfolksparlament blir representert i FNs permanente urfolksforum.

Forslag til tillegg og endringer, ref. pkt. 5 i vedtaket:

a) Fra Hinnøy og omegn sameforening – forslag til tillegg: *Várdobáiki markesamiske senter bygges.*

b) Fra Tana sameforening – forslag til endring under pkt. "Grunnskole": *Rammevilkår for samisk opplæring må styrkes ved at man i de samiske skolene kan gi opplæring etter elevenes spåknivå. Det betyr at man må kunne gi 1) opplæring i førstespråk; 2) tospråklig opplæring og 3) andrespråksopplæring.*

c) Fra NSR-U og NSRs representanter i Sametingets Ungdomspolitiske Utvalg (SUPU) – forslag til endring under pkt. "Kultur": *På Sametinget vil NSR arbeide for å opprette en støtteordning der ungdom gjennom enkel behandlingsprosess kan søke støtte til ulike kulturtiltak.*

d) Fra Stuornjárgga Sámenuorak – 1) forslag til endring under pkt. "Utdanning": *Tekst Det utdannes flere samiske allmenn- og førskolelærere, gjennom stipendordninger og desentraliserte studietilbud. endres til Det utdannes flere samiske allmenn- og førskolelærere, blant annet gjennom stipendordninger og desentraliserte studietilbud. 2) forslag til tillegg under pkt. "Utdanning": *Studenter på allmenn- og førskolelærerutdanning velger seg en fordypning og/eller videreutdanning i samisk språk.**

e) Fra Susanne Amalie Andersen – forslag til to tillegg under pkt. "Litteratur": 1) *Rekruttere flere unge forfattere, og gi dem mulighet til å jobbe med litteratur på heltid. 2) Tekst Samisk litteratur gjøres tilgjengelig ved alle bibliotek. endres til Samisk litteratur gjøres tilgjengelig ved alle bibliotek, for eksempel ved å realisere en statlig innkjøpsordning. Videre forslag til spesifisering: *Sørsamisk teater nevnes ved flere anledninger, bruk det rette navnet!**

f) Fra Salten sameforening – forslag til utvidet avsnitt s. 2, pkt. 62-66: *Retten til språk og kultur er en grunnleggende menneskerettighet, jfr. for eksempel FNs barnekonvensjon. De ulike samiske språkene, og sør- og lulesamisk i særdeleshet, står overfor ulike utfordringer for å oppnå disse menneskerettighetene. Dette gjelder for eksempel manglende læremidler, manglende grunnopplæring i og på samisk, manglende faglig forsvarlige undervisningstilbud*

m.m. NSR vil derfor arbeide for å utvikle en målrettet språkpolitikk som tar hensyn til de ulike behovene for å sikre et likeverdig språktilbud.

g) Fra Kjersti Myrnes Balto og Synnøve Solbakken-Härkonen – to endringer under pkt. "Læremidler": 1) Tekst *Det legges til rette for at lærere kan jobbe med læremiddelutvikling i arbeidstiden* endres til *Det legges til rette for at lærere kan frikjøpes for å jobbe med læremiddelutvikling.* 2) Tekst *Utdannes (...)* gjennom stipendordninger endres til *(...) rekrutteres (...).*

h) Fra Tanabredde sameforening – forslag til tillegg: *Det må lages dokumentasjon for styrket forsknings- og utviklingsarbeid på laks i Tanavassdraget. Elvesamiske laksetradisjoner må prege dette arbeidet. Det nyetablerte elvesamiske kompetansesenteret Joddu i Tana må trekkes med i lakseforskningen.*

i) Fra Liv-Elin Wilhelmsen – forslag til tillegg under pkt. "Urfolkssamarbeid og solidaritet": *NSR tror på solidaritet med andre minoriteter. I flere områder i Finnmark og Troms lever samer og kvinner side om side. Mange mennesker er både same og kvinne. NSR anerkjenner og støtter kvienes rett til bevaring og utvikling av sin kultur, sitt språk og samfunnsliv. Flere steder har sjøsamisk og kvensk kultur helt naturlig glidd inn i hverandre. Næringsgrunnlaget har vært det samme, i slike bygder har alle drevet med tradisjonell høsting av naturen. Kvensk kultur og språk er nå i en sårbar situasjon. Dette er en situasjon som samene kjenner igjen og vet hvilken stigmatisering det innebærer.*

SAK 7

Høringsuttalelse til Samerettsutvalgets forslag

Vedtak:

Landsmøtet vedtok enstemmig følgende utgangspunkt for høringsuttalelse, og bemyndiget landsstyret å utforme endelig høringsuttalelse innen høringsfrist:

Innledning

Landsmøtet i NSR konstaterer at det andre samerettsutvalgets innstilling er gjennomført.

Samene er ett folk, og vi har bebodd våre områder forut for at statene trakk sine grenser gjennom dem. Riks- og fylkesgrenser utgjør forvaltningsmessige ordninger staten har opprettet, og kan ikke avgrense samiske rettigheter.

Rettigheter

Norge har erkjent særskilte folkerettslige forpliktelser overfor samene som et urfolk. Dette betyr at i den grad andre grupper innenfor tradisjonelle samiske områder tilkjennes rettigheter eller tilgodeses på grunnlag av gjeldende rett eller politiske hensyn, så kan ikke dette gå på bekostning av rettigheter samene har krav på i samsvar med folkeretten.

NSR kan ikke godta ordninger som innebærer at samiske rettigheter i Finnmark vil få et sterkere vern enn utenfor Finnmark. Finnmarksloven innebærer et kompromiss mellom staten og samefolket, og en minimumsløsning som er akseptabel i forhold til folkeretten fordi Sametinget valgte å tilslutte seg loven. At samene utenfor Finnmark bor enda mer spredt, og er i et større mindretall enn i Finnmark, kan ikke brukes som argumentasjon for et svakere rettsvern, tvert i mot, rettsvernet burde heller være

sterkere. NSR vil i denne sammenhengen presisere at nye ordninger for eierskap og forvaltning forutsetter samisk aksept jfr. SP art. 1 og 27, og FN's urfolksdeklarasjon.

NSR mener det ikke er akseptabelt at utvalget ikke har vurdert FN's urfolksdeklarasjon av 13. september 2007 med tanke på anbefalingene utvalget gir. Samerettsutvalgets forslag ble lagt frem den 3. desember 2007 og burde derfor ha vurdert hvilke konsekvenser urfolksdeklarasjonen fører til i forhold til forslagene utvalget anbefaler. Hele gjennomføringen av utredningen må utsettes til FN's urfolksdeklarasjon er vurdert i forhold til Den nye sameretten.

NSR vil vise til eksisterende strukturelle og rettslige problemstillinger i forhold til samiske rettigheter som grunnlag for at samiske rettigheter innenfor gjeldende norsk rett ikke har blitt anerkjent tidligere. I lys av dette vil landsmøtet i NSR påpeke at folkerettens rettskilder og andre rettskilder som FN's urfolksdeklarasjon må inngå som rettsgrunnlag i forhold til identifisering og kartlegging av samiske rettigheter i områdene det her er snakk om. Områdene som er tradisjonelle samiske områder kan ikke avgrenses mot statsborgerskap – det innebærer at arbeidet med å kartlegge og å anerkjenne samiske land-, vann- og ressursrettigheter må gjelde samenes faktiske bruk og omfatter dermed ikke bare samer med norsk statsborgerskap. Ordningene som vedtas må ta høyde for dette.

NSR vil klart uttrykke at sammensetningen i styret i Hålogalandseiendommen og fjellstyrene lenger sør ikke representerer ordninger som kan kompensere for rettighetsrepresentasjon slik at samene gjennom dette får anerkjent eier- eller besittelsesrettigheter.

NSR avviser:

- at stateid grunn i tradisjonelle samiske områder i Sør-Norge fortsatt skal forvaltes etter fjelloven
- at det rettslige grunnlaget for identifisering av rettigheter og avklaring av rettskrav ikke kan begrenses av gjeldende norsk rett, men også må omfatte folkeretten.

NSR foreslår:

- styrking av den samiske representasjonen i Hålogalandsallmenningen og i de regionale utmarksstyrene
- at Hålogalandsallmenningen også omfatter områdene sør for Nordland
- at regjeringen gjennomfører en uavhengig folkerettslig vurdering opp mot FN's urfolksdeklarasjon av 13. september 2007
- at § 3, 2. punkt i kartleggings- og anerkjennelsesloven må endres slik at henvisning til FN's urfolksdeklarasjon innarbeides
- at § 2 og § 4 i kartleggings- og anerkjennelsesloven må endres slik at det ikke sonderes mellom tradisjonelle samiske områder og samiske kyst- og fjordområder med den begrunnelse at samiske kyst- og fjordområder også er tradisjonelle samiske områder
- at lovutkastets § 15 må presisere at rettighetstvister angående fiske og andre fornybare marine ressurser i samiske kyst- og fjordområder skal være innenfor domstolens kompetanseområde
- at formålsparagrafen i fjelloven og kartleggings- og anerkjennelsesloven må endres slik at denne viser til samiske interesser på en måte som sikrer at dette vektlegges i fortolkning og praktisk anvendelse av loven.

SAK 8

Landsmøteuttalelse: Urfolks rett til selvbestemmelse

Vedtaks:

Edel Hætta Eriksen

Leif Halonen

Landsmøtet vedtok følgende landsmøteuttalelse om urfolks rett til selvbestemmelse enstemmig:

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund (NSR) vil uttrykke stor glede over at FN-erklæringen om urfolks rettigheter ble vedtatt av FNs generalforsamling 13. september 2007. Arbeidet med å få erklæringen gjennom har pågått i 28 år. Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund vil takke de som gjennom et langvarig engasjement i saken har bidratt til å få etablert dette rammeverket for verdens 370 millioner urfolk.

I NSRs formålsparagraf står det blant annet:

Norske Samers Riksforbund vil virkeliggjøre samisk selvråderett og sikre en samisk fremtid som ett folk i egne områder.

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund vil med denne uttalelsen søke å gi et bidrag i retning av å konkretisere innholdet i selvbestemmelsesbegrepet i forhold til egen kontekst. Norske Samers Riksforbund anser at retten til selvbestemmelse er en kollektiv grunnrettighet for alle urfolk.

Folkenes rett til selvbestemmelse er nedfelt artikkel 1 i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter og konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966¹. Norske Samers Riksforbund vil peke på at den politiske retorikken om samenes selvbestemmelsesrett har pågått over en lengre periode, uten at nasjonalstatene i samenes bosettingsområde har gjort tilstrekkelige systematiske forsøk på å komme i dialog med samene om forståelse og praktisering av selvbestemmelsesretten. Ett unntak i så måte var Gáldu-konferansen om samisk selvbestemmelse i Alta i februar 2008. Norske Samers Riksforbund vil klargjøre at vårt mål er å realisere intern selvbestemmelse for samene som ett folk bosatt i fire stater.

Den internasjonale folkerettslige utviklingen har den senere tiden i stadig sterkere grad bekreftet det faktum at urfolk har rett til selvbestemmelse som et folk. I artikkel 3 i FNs urfolkserklæring av 13. september 2007 står det: *All peoples have the rights of self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.*

I forslaget til Nordisk Samekonvensjon av 2006 fremgår det i forslaget art. 3: *Samene har rett til selvbestemmelse som et folk i overensstemmelse med folkerettens regler og bestemmelsene i denne konvensjonen. Så langt det følger av disse regler og bestemmelser, har det samiske folket rett til selv å bestemme over sin økonomiske, sosiale og kulturelle utvikling, og for sine egne formål selv å forføyge over sine naturressurser.*

Retten til selvbestemmelse for samene innebærer dermed at det må konkretiseres hva det innebærer at vi har en udiskutabel rett til vår fortid, rett til vår nåtid og rett til en fremtid som et folk. NSR vil poengere at retten til samisk selvbestemmelse ikke innebærer ambisjoner om en samisk statsdannelse, men et rettferdig krav og ønske om å bli respektert og behandlet som et likeverdige folk.

Det 40. landsmøtet i Norske Samers Riksforbund fremhever derfor følgende forhold som viktige når det gjelder utforming av samenes rett til selvbestemmelse:

- at ratifikasjon av forslaget til Nordisk Samekonvensjon for praktisk å imøtekomme den samiske selvbestemmelsesretten for samene som et folk skjer snarest mulig
- at dette bidrar til fortgang i fastleggelsen og utviklingen av en sameregion i henhold til forslaget til nordisk samekonvensjon artikkel 22 og deretter gjennom å realisere det felles samiske nordiske parlamentet på permanent basis
- å sikre Sametinget på norsk side grunnlovsbeskyttelse og etablere Sametinget som en selvstendig juridisk enhet

¹ Inkorporert i norsk rett gjennom Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) av 21. mai 1999 nr. 30

- å sikre fundamentet for økonomisk selvbestemmelse gjennom at Sametinget ikke står i økonomisk avhengighet til den norske regjering – blant annet gjennom innrømmelse av urfolksvederlag i forbindelse med mineralaktiviteter og annen utnyttelse av ressurser i samiske områder og sikkerhet for at Sametinget arbeider innenfor rammebudsjetter med frihet til selv å beslutte prioriteringer og fordeling av disse ressursene i tråd med det folkevalgte parlamentets vilje
- gjennom å etablere kanaler for reelle forhandlinger gjennom utvikling av den eksisterende konsultasjonsordningen med staten i spørsmål av avgjørende betydning for det samiske folket
- ved å sørge for at samenes rett til å gi fri og informert forhåndssamtykke (*free prior and informed consent*) i saker av avgjørende betydning for det samiske folket etableres og etterleves, først og fremst i saker som omhandler ressursforvaltning og arealinngrep i samiske områder
- gjennom utvikling og modernisering av samelovens § 2-1 om Sametingets virkeområde slik at Sametingets rolle videreutvikles i tråd med det Sametinget finner ønskelig hvor Sametingets myndighetsområde utvikles til å være mer enn et rådgivende og konsulterende organ for myndighetenes samepolitikk
- gjennom at myndighetene anerkjenner eksisterende samiske rettigheter og ved etablering av omforente ordninger for ivaretagelse av rettsvernet
- ved å sikre forsvarlig forvaltning av samiske rettigheter til ressurser og areal gjennom at samene på en effektiv måte kan øve reell påvirkning i slike saker
- som en rett til gjennom Sametinget selv å fatte selvstendige beslutninger omkring samiske skole- og utdanningsprosjekt, både organisering, innhold og tilrettelegging for samiske elever og de samiske samfunnsbehovene
- gjennom at det etableres fullgode ordninger for samiske bygder og småsamfunns rett til å øve lokalt selvstyre i forhold til både Sametinget og øvrige myndigheter.

SAK 9

Intensjonsavtale mellom NSR og Samefolkets parti

Vedtak:

Landsmøtet godkjente følgende intensjonsavtale enstemmig:

INTENSJONSAVTALE

Sámeálbmot Bellodat / Samefolkets parti (Sáb) og Norgga Sámiid Riikkasearvi / Norske Samers Riksforbund (NSR) (heretter kun partene) har blitt enige om å stille til sametingsvalg 2009 med felles mål om å danne en flertallsposisjon sammen etter valget. Partene forplikter seg etter forholdstall etter valget å vurdere behovet for å trekke inn øvrige grupperinger i samarbeidskoalisjonen.

Partene bekrefter derfor herved:

1. Formål:

- Det overordnede målet for intensjonsavtalen er at partene sammen skal danne flertallsposisjon etter sametingsvalget 2009.

2. Samarbeidet:

- Partenes sentrale valgstyres skal sammen umiddelbart etter valgresultatene foreligger ha som mål å utarbeide et felles politisk grunnlagsdokument som skal utgjøre plattformen i arbeidet som flertallsposisjonen skal gjennomføre i kommende valgperiode. Dokumentet skal bygge på de respektive partenes valgprogrammer.

- Avtalen skal omfatte partenes representasjon og fordeling av posisjoner i et rimelig forholdstall basert på oppslutning til partene i valg.
- Intensjonsavtalen legger også grunnlag for et videre samarbeid utover Sametingsvalget 2009.

3. Lokalt listesamarbeid:

- Partene er innstilt på at lokale valgstyrever kan beslutte å stille samarbeidslistene til sametingsvalget og evt. i forhold til fylkestingsvalg og stortingsvalg.
- Slikt lokalt samarbeid må bekjentgjøres ovenfor partenes landsstyrever, og forholdet mellom partene og de representanter som er valgt inn på felleslistene skal klargjøres i denne forbindelse og bekreftes på sentralt nivå gjennom innledende forhandlinger mellom partenes landsstyrever etter at valgresultatene foreligger.
- I kretser hvor partene stiller alternative lister skal likevel denne intensjonsavtalen gjelde som overordnet rammeverk for arbeidet frem mot valget.

4. Samarbeidsområder:

Partenes valgprogrammer danner grunnlag for samarbeidsområder.

- I de kretser der partene stiller egne lister gjelder partenes valgprogrammer fullt ut.
- I de kretser der partene stiller felleslistene vurderer partenes lokale valgstyrever, samarbeidsområder og program. Partenes valgprogram og denne intensjonsavtalen danner grunnlag for samarbeidet.
- Etter valget, og dersom valgresultatet tilsier dette, skal denne intensjonsavtalen erstattes med en samarbeidsavtale mellom partene for Sametingsperioden 2009 – 2013.
- Videreutvikling av samarbeid med målsetninger om å utvikle en bredere samarbeidsavtale

5. Avtaleperiode:

- Avtaleperioden er fra det tidspunkt partenes styreledere har undertegnet avtalen, og gjelder frem til Sametingsvalget 2009
- Avtalen kan sies opp av partene med en – 1 – måneds skriftlig og begrunnet varsel

Avtalen utformes i to eksemplarer, ett eksemplar til hver av partene og skal endelig godkjennes av partenes landsmøter i 2008.

Underskrifter:

Leder SáB
Birger Nymo

Leder NSR
Silje Karine Muotka

SAK 10 NSRs MILJØPOLITISKE PRINSIPPROGRAM

Vedtaks:

Landsmøtet godkjente følgende miljøpolitiske prinsippprogram enstemmig:

Miljøpolitisk prinsippprogram for NSR

Norske Samers Riksforbund vil fremme likeverd, solidaritet og fredelig sameksistens mellom folk og folkegrupper og respekt for menneskets avhengighet av naturen².

---

² NSRs formålsparagraf

Miljøsaken er den største fellesutfordringen vi står ovenfor. Norske Samers Riksforbund vil presisere at urfolks rolle i å drive frem den negative utviklinga som nå truer vår felles fremtid har vært minimal. Likevel er det urfolk, og særlig de arktiske urfolk, som rammes mest av konsekvensene som gir seg utslag i nedsmelting av polene, klimaendringer og den dramatiske omstilling som må følge av endringer i livsbetingelsene.

Det er våre fremtidige generasjoner som skal bære konsekvensene av den omfattende påvirkning av miljøgifter for den menneskelige biologi og i det naturgrunnlaget som vi tufter våre liv på. Miljøgifter lagres i den sårbare arktiske naturen og spres i næringskjeden, og dette er en trussel for det biologiske mangfoldet og balansen i naturen. Vår rikdom og våre ressurser forplikter, og Norske Samers Riksforbund ser det som helt nødvendig å engasjere seg sterkt i kampen for å begrense de skadevirkninger som truer naturens bærekraft og som er et resultat av den moderne menneskelige livsførselen.

Dette programmet er bygget på at Norske Samers Riksforbund erkjenner at klimaendringene er forårsaket av menneskelig aktivitet. Det store forbruket av både naturressurser og areal fører til utrydding av biomangfold og representerer en betydelig trussel for fremtidige generasjoner. Norske Samers Riksforbund mener det på dette grunnlaget må arbeides for å sikre livsbetingelsene for alt liv på jorda for fremtiden. Norske Samers Riksforbund erkjenner at hele samfunnet må være villig til å delta i miljøarbeidet, og være villig til å endre sine prioriteringer og livsstil for å bidra til at naturens bærekraft er inntakt.

Denne planen er delt inn i følgende områder:

1. Naturvern og miljøbeskyttelse samt bevaring av biodiversitet
2. Handlingsplan i forhold til klimaendringer
3. Arbeid for bærekraftige samiske samfunn

1. Naturvern og miljøbeskyttelse samt bevaring av biodiversitet

WWF fant i 2005 ut at norske bestander i gjennomsnitt har blitt redusert med 30 % i løpet av de siste 30 årene. Den norske rødlista over sårbare og truede arter inneholder nær 4 000 arter.

Kråkebolleinvasjon, selplage og overbeskatning er eksempler på problemstillinger som samiske småsamfunn har vist seg svært sårbare for. Det gjelder også spredning av laksesykdommer og problemer med miljøgifter i næringskjeden. I arktiske strøk er det gjort funn av miljøgifter i morsmelken, og konsentrasjonen av disse er alarmerende høy. Radioaktivt materiale i reinkjøtt i sørsamiske områder fra Tsjernobyl-ulykken har ført til store konsekvenser for sørsamisk reindrift. Slike eksempler finnes det mange av.

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund vil prioritere følgende tiltak for å sikre vern av naturen og økt grad av miljøbeskyttelse:

Norske Samers Riksforbund vil:

- styrke samenes muligheter for reell deltakelse og medbestemmelse i forhold til de lokale, nasjonale og globale miljøspørsmål
- styrke samenes rolle som klima- og miljøvitner for å formidle de erfaringer og kunnskap som samene har om naturen og ressursforvaltning i Sápmi
- fortsatt styrke grunnlaget for bærekraftig samisk naturbruk og ressursforvaltning gjennom kunnskapsutvikling, deltakelse i samfunnsdebatten og gjennom NSRs arbeid på Sametinget og i internasjonale fora som for eksempel gjennom Samerådet
- arrangere seminarer i perioden 2008-2012 hvor miljøspørsmål og tilpassingsstrategier er i fokus
- starte studieringer om miljø og økologisk bærekraftig forvaltning av naturressursene i egen organisasjon og i samarbeid med SOL. Tema for seminarerne kan være utveksling av kunnskap om tilpassingsstrategier og arbeid for økologisk bærekraftig forvaltning av jordens ressurser med vekt på eldres tradisjonelle kunnskaper

- delta aktivt i debatter om egne samfunns ressursutnyttelse med mål om å sikre bærekraftighet for fremtiden. Det innebærer debatter om større inngrep i naturen, ny næringsutvikling med vekt på ikke-fornybare ressurser, bruk av motoriserte kjøretøy, bevaring av naturmangfold, utslipp og forurensing, overbeskatning av ressurser og andre spørsmål
- lage en miljøplan for organisasjonen som skal ferdigstilles i 2010
- sikre at Sametinget utvikler en forsvarlig, realistisk og relevant miljøpolitikk sett fra samiske perspektiver
- prioritere internasjonalt arbeid og miljødimensjonen i forhold til arbeid rettet mot Samerådet og øvrige internasjonale fora.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor Sametinget om følgende:

- sørge for at samene som folk på forhånd kan reservere seg mot ødeleggelser som følge av ny, ikke-fornybar ressursutnyttelse og dette på et fritt og informert grunnlag
- sørge for at det prioriteres forskning og utdanning som fokuserer på miljø- og klimaspørsmål
- sørge for at overføring av tradisjonskunnskap fortsatt er et prioritert politikkområde
- sørge for at det i alle vedtak og beslutninger tas tilbørlig hensyn til miljø- og klimaspørsmål
- sørge for at det moderne samfunnets utviklingsbehov ikke skjer på bekostning av våre fremtidige generasjoners livsbetingelser
- utarbeide et samisk miljøprogram som blant annet omhandler sårbarhet og tilpasningsstrategier, der prinsippene om en økologisk bærekraftig bruk av naturen og tradisjonell kunnskap står sentralt
- sørge for at Sametinget stiller miljøkrav til egen virksomhet og blir sertifisert som miljøfyrtårn
- sørge for at miljøspørsmål legges til grunn i avtaleverket, blant annet i samarbeidsavtalene med fylkeskommunene og i konsultasjoner med sentrale myndigheter
- sørge for å tilrettelegge for debatter om egne samfunns ressursutnyttelse med mål om å sikre bærekraftighet for fremtiden. Det innebærer debatter om større inngrep i naturen, ny næringsutvikling med vekt på ikke-fornybare ressurser, bruk av motoriserte kjøretøy, bevaring av naturmangfold, utslipp og forurensing, spørsmål om overbeskatning av ressurser og lignende
- sørge for at Finnmarkseiendommens strategier har miljøhensyn som et bærende fundament.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor norske myndigheter om følgende:

- å anerkjenne samenes rett til selvbestemmelse og sikre medbestemmelse i miljøsaker
- legge til rette for at urfolk kan spille en sentral rolle i arbeidet for å sikre livsbetingelsene for fremtidige generasjoner gjennom overføring av kapasitet, både kunnskapsmessig, økonomisk og gjennom innrømmelse av økt grad av selvbestemmelse.
- anerkjenne at Norges rikdom er tuftet på olje- og gassressurser og at dette forplikter oss til å bruke store ressurser på å løse utfordringene med bærekraftig energiteknologi
- anerkjenne at miljøspørsmålene ikke omhandler kun CO₂-utslipp eller kvotekjøp, men at det også omhandler en radikal endring i myndighetenes tilnærming til spørsmål om miljø
- anerkjenne at teknologioptimisme alene ikke er nok for å hindre miljøskadelig utvikling
- anerkjenne at i valget mellom økt lønnsomhet og sikkerhet for livsvilkårene må miljøet prioriteres
- sikre at kunnskapsnivået øker og at det gis informasjon om miljøgifter i tradisjonell mat
- iverksette tiltak for å hindre spredning av miljøgifter i næringskjeden.

2. Handlingsplan i forhold til klimaendringer

Det siste års rapporter fra FN, forsterker konklusjonene fra Arktisk råds klimarapport fra 2004. Klimarapportene dokumenterer at ytterligere økning i utslipp av klimagasser vil ha dramatiske konsekvenser for alt liv på jorden. Den globale samfunnsutviklingen setter også samene på nye prøver, noe som kommer til uttrykk i den aktuelle klimaproblematikken. Det samiske samfunnet vil derfor måtte ta klimadebatten opp med jevne mellomrom som følge av ny utvikling og bedre kunnskaper.

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund vil prioritere følgende tiltak for å begrense konsekvensene av klimaendringene:

Norske Samers Riksforbund vil:

- sørge for å holde så mange møter som mulig pr. telefon eller ved bruk av annen teknologi
- kjøpe klimavoter ved flyreiser
- sørge for at det i politiske vedtak og beslutninger tas hensyn til miljø- og klimaspørsmål
- sikre at samene er representert, og at de samiske perspektivene høres i forbindelse med både nasjonalt og internasjonalt klimaarbeid
- utarbeiding av en ansvarlig og realistisk energipolitikk hvor både samenes forhold til utvinning av fossile energikilder samt egen bruk av energi settes på dagsordenen.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor Sametinget om følgende:

- sørge for at det prioriteres forskning og utdanning som fokuserer på konsekvenser av klimaendringer
- sette global oppvarming og klimaspørsmål på dagsorden
- sørge for at Sametinget utarbeider et CO₂-regnskap for egen virksomhet
- å initiere til at Samisk Parlamentarisk Råd utformer en overordnet samisk klimapolitikk
- utvikle tettere samarbeid med andre urfolk med sikte på å informere det internasjonale samfunnet om klimaforandringenes skadelige effekter på vårt natur- og kulturgrunnlag
- sørge for konsekvensutredning når det gjelder etablering av 420 kW kraftlinje fra Balsfjord til Hammerfest og deretter til Varanger, spesielt vurdering av alternative utbyggingstraseer og mulig sjøkabel
- sørge for at det etableres en overordnet plan for utbygging av vindkraft
- arbeide mot etablering av kjernekraftverk, både uranbaserte og thoriumsbaserte kjernekraftverk.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor norske myndigheter om følgende:

- å gjennomføre en klimapolitikk med klare mål og tiltak for reell reduisering av globale utslipp av CO₂ med 50 % innen 2030
- som et ledd i dette må utvinningstempoet reduseres når det gjelder olje og gass
- sikre at CO₂-utslippene skal reduseres innenlands, ikke bare som ledd i kvotekjøp i utlandet
- å arbeide aktivt internasjonalt for å gjenskape en økologisk balanse i naturen ved aktiv påvirkning av andre stater, særlig de rike landene i verden, til å ta global oppvarming på alvor og forplikte seg til konkret reduksjon av CO₂ og andre klimagasser, og en ansvarlig klimapolitikk
- å fortsette å ha god og forpliktende dialog med russiske myndigheter om opprydding av atomavfall på Kolahalvøya i Russland
- arbeide mot etablering av kjernekraftverk, både uranbaserte og thoriumsbaserte kjernekraftverk.

3. Arbeid for bærekraftige samiske samfunn

Samene har levd på naturens premisser i uminnelige tider og folkets kollektive kunnskaper om egne områder og egne ressurser har vært og er fortsatt grunnlaget for vår eksistens. Nærhet til og aktiv bruk av natur og miljø er viktig for samisk identitet, livsutfoldelse og kultur. WWF rapporterer at på hundre år har arealet av inngrepsfrie naturområder i Norge blitt redusert med 79 %, noe som utgjør en stor utfordring for de samiske samfunnene på norsk side. I tråd med økt fokus på ressursutnyttning i Sápmi som helhet, skjer det stadig store naturinngrep, både på svensk, finsk, norsk og russisk side av Sápmi. Flytting av Kiruna på grunn av gruvedriften er ett eksempel på denne utviklingen.

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund vil prioritere følgende tiltak for å sikre bærekraftige samiske samfunn:

Norske Samers Riksforbund vil:

- sikre at arbeid med naturvern og miljøspørsmål også forankres lokalt for å sikre bred medvirkning, forankring og motivasjon for varige og nødvendige samfunnsendringer
- sikre bosetning gjennom å styrke bygdefolkets rettigheter med utgangspunkt i tradisjonell ressursforvaltning

- i verneprosesser må samiske rettigheter anerkjennes og samisk bruk utgjøre en grunnpilar i videre arbeid, da vår bruk har foregått i uminnelige tider og på en måte som i hovedsak har bevart både det biologiske mangfoldet og naturens bærekraft
- initiere til debatt om hvilke verdier og forutsetninger det samiske samfunnet vil legge til grunn ved oppretting av samiske verneområder
- ved bruk av naturen skal økologiske prinsipper, lokale tradisjoner og sedvaner legges til grunn
- arbeide for å sikre at kvinners og menns bruk av naturen på likeverdig måte blir ivaretatt i rammeverk og i forhold til arbeid for å videreføre tradisjonskunnskaper til fremtidige generasjoner.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor Sametinget om følgende:

- sikre samiske rettigheter og samiske naturressurser i forbindelse med etablering av industriell aktivitet i samiske områder
- sikre at prinsippet om urfolks adgang til informert samtykke etableres i praksis
- sikre at det initieres til forskning og formidling av kunnskap om samenes tradisjonelle bruk og vern av naturressursene
- Sametinget må være en av flere premissleverandører i forhold til den nye Naturmangfoldsloven
- bidra til at det utvikles ansvarlige holdninger til motorisert ferdsel og bruk av energi i de samiske samfunnene
- innlede drøftninger om hvordan tradisjonell bruk og nyskapende virksomhet sammen kan sikre en økologisk bærekraftig utvikling
- sikre etiske og miljømessige urfolkstandarder ved etablering av nye industrielle aktiviteter som mineralutvinning og olje- og gassproduksjon
- ved arealinngrep må formålet ved inngrepet spesielt vurderes i forhold til å sikre bærekraftighet.

Norske Samers Riksforbund henstiller derfor norske myndigheter om følgende:

- garantere at naturvern og verneprosessene ikke tar form som vern mot den bruk som utgjør samiske høstingstradisjoner og livsgrunnlag, men heller styrke disse bruksformer og samiske rettigheter
- sikre at urfolk har kapasitet til å arbeide med disse spørsmålene både gjennom Sametinget og via Samerådet
- utarbeiding av strategier for bruk av energi ved å sikre tilstrekkelig energieffektivisering
- sikre at fossil energi erstattes med fornybar, og dermed satsing på teknologiutvikling og kommersialisering av fornybar energi
  - sørge for at det satses på arbeid rettet mot å utvikle teknologi for å sikre større grad av fornybare energikilder og kommersialisering av dette
- sikre CO₂-håndtering ved store utslippskilder som gass- og kullkraftverk
- arbeide for å etablere internasjonal enighet om å satse på et program tilsvarende Lokal Agenda 21 hvor 170 land forpliktet seg til å gjøre sitt for å skape en bærekraftig utvikling i verden i det 21. århundret. Målet må være å få inn et tilsvarende kapittel som i LA21-kapittelet i Rio-erklæringen under klimaforhandlingene i Danmark i 2009 for å sikre den lokale dimensjonen i klimaspørsmål.

SAK 11

Endringer i NSRs vedtekter

Vedtak:

Edel Hætta Eriksen

Leif Halonen

Landsmøtet vedtok følgende nye vedtekter med 2/3 flertall:

§ 1 Navn

Forbundets navn er Norgga Sámiid Riikkasearvi / Vuona Sámiij Rijkasiebrre / Nørjen Saemiej Rijkhesiebrre / Norske Samers Riksforbund. På engelsk kalles forbundet Norwegian Saami Association. Forbundets navn forkortes i alle sammenhenger NSR.

§ 2 Formål

NSR vil fremme likeverd, solidaritet og fredelig sameksistens mellom folk og folkegrupper og respekt for menneskets avhengighet av naturen.

- NSR vil virkeliggjøre samisk selvråderett og sikre en samisk fremtid som ett folk i egne områder
- NSR vil bidra til å opprette og fullføre samisk folkestyre ved aktivt å delta i demokratiske valg
- NSR vil sentralt, gjennom SOL og via sine lokallag bidra og fremme til varierte og allsidige samiske kulturaktiviteter og tilbud.

§ 3 Språk

NSRs hovedspråk er samisk. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk. NSRs tillitsvalgte og sekretariat skal i størst mulig grad bruke samisk språk både skriftlig og muntlig. Hvert lokallag bestemmer selv hvilket språk det vil benytte i sin korrespondanse med NSR. Lokallagene har krav på at henvendelser blir besvart på det språk som de blir forfattet på.

§ 4 Medlemskap

Medlemskap i NSR tegnes via lokallag. Nye lokallag melder seg skriftlig inn og får fulle rettigheter når landsstyret vedtar dette. Både lokallag og enkeltpersoner må anerkjenne NSRs formål og vedtekter.

Lokallagenes vedtekter må ikke stride mot NSRs formålsparagraf. Lokallagene må ha en demokratisk oppbygd virksomhet og deres vedtekter må ikke stride mot NSRs vedtekter.

Det føres et sentralt medlemsregister, hvor også fødselsår registreres. Lokallagene skal kvalitetssikre opplysningene i medlemsregisteret innen 1. mars påfølgende år.

NSRs lokallag skal sende inn årsmelding godkjent i gyldig årsmøte etter egne vedtekter til NSRs sekretariat innen 1. mars.

Æresmedlemsskap kan innrømmes som en hedersbetegnelse. Æresmedlemsskapet betinges av innbetaling av årlig medlemskontingent.

Direktemedlemskap kan gis til enkeltpersoner etter særskilt vurdering av landsstyret.

§ 5 Kontingent

NSRs medlemskontingent er lik for alle medlemmer. Medlemskontingenten innkreves ved sentral medlemsinnkreving.

NSR sentralt beholder en andel av medlemskontingenten som fastsettes i landsmøtets budsjettbehandling.

§ 6 Landsmøte

6.1 Landsmøtet er NSRs høyeste organ og avholdes hvert år innen utgangen av november.

6.2 NSRs lokallag sender delegater til landsmøtet i henhold til vedkommende lokallags antall kontingentbetalende medlemmer ved siste årsskifte, slik:

- inntil 25 registrerte medlemmer gir 2 delegater til landsmøtet forutsatt landsstyregodkjent rapportering innen gitt frist
- videre gir hver påbegynte nye 25 registrerte medlemmer ytterligere 1 delegat.

Landsstyret, ungdomsutvalget, SOL, valgkomiteen og NSRs sametingsgruppe plikter å møte på landsmøte. Disse har tale- og forslagsrett, men ikke stemmerett.

6.3 Landsmøtet skal minimum behandle:

- valg av 4 dirigenter som leder landsmøtet
- valg av 4 referenter til å føre protokoll
- valg av 2 til å underskrive landsmøteprotokoll
- lokallagenes time
- landsstyrets beretning om virksomheten, herunder regnskap og revisjonsrapport
- ungdomsutvalgets og SOLs beretning om virksomhetene, herunder regnskap revisjonsrapport.
- landsstyrets virksomhetsplan, herunder kontingent og budsjett
- ungdomsutvalgets og SOLs virksomhetsplaner, herunder budsjetter
- landsmøteuttalelser
- valg av leder, 2 nestledere og 3 landsstyremedlemmer
- valg av 2 varamedlemmer for hvert styremedlem
- valg av leder og 4 medlemmer samt 5 rangerte varamedlemmer til ungdomsutvalget
- valg av leder og 2 medlemmer samt 3 rangerte varamedlemmer til SOL
- valg av leder og 2 medlemmer til valgkomite.

Landsmøtet kan selv velge å behandle andre saker. Til dette kreves det alminnelig flertall.

6.4 Ekstraordinært landsmøte kan avholdes dersom landsstyret med mer enn 2/3 flertall eller minst halvparten av lokallagene gjennom styrevedtak med minst 2/3 flertall krever det. Ekstraordinært landsmøte behandler kun de saker som ligger til grunn for innkallingen til det ekstraordinære landsmøtet.

6.5 Det innkalles til landsmøte i NSR med en måneds varsel.

§ 7 Landsstyret

I tiden mellom landsmøtene er landsstyret NSRs høyeste organ. Landsstyret består av leder, organisatorisk nestleder, politisk nestleder og 3 styremedlemmer, lederen av NSRs ungdomsutvalg og NSRs parlamentariske leder eller den i Sametingsgruppa som parlamentarisk leder utpeker. I de perioder der NSR har presidenten i Sametinget, er vedkommende medlem i landsstyret.

Landsstyret skal:

- lede NSRs virksomhet mellom landsmøtene i tråd med virksomhetsplan, landsmøtets øvrige vedtak og budsjett
- representere og uttale seg på vegne av NSR
- forestå samarbeidet med NSRs gruppe i Sametinget
- NSRs landsstyre kan utstede fullmakt til personer for å ivareta NSRs eierinteresser
- organisere nødvendige sekretariatsfunksjoner, herunder regnskapsførsel og revisjon.

Leder innkaller til landsstyremøte og leder møtene. Det skal også innkalles til landsstyremøte når minst halvparten av styremedlemmene krever det. Styret er beslutningsdyktig når minst 5 styremedlemmer er til stede.

Når lederen ikke kan møte, leder organisatorisk nestleder møtene.

§ 8 Arbeidsutvalg

I tiden mellom landsstyremøtene utgjør leder og de to nestlederne et arbeidsutvalg som på vegne av landsstyret leder forbundet mellom landsstyremøtene.

§ 9 Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget i NSR (forkortet NSR-U) består av leder og 4 medlemmer som velges av landsmøtet. Lederen er medlem av landsstyret. Ungdomsutvalget er beslutningsdyktig når minst 3 av medlemmene er tilstede.

Ungdomsutvalget har som oppgave å:

- lede NSRs ungdomsvirksomhet mellom landsmøtene i tråd med budsjett og virksomhetsplan
- uttale seg på vegne av NSR i ungdomsspørsmål
- rekruttere og holde kontakten med NSRs lokale ungdomslag
- drive kontaktskapende virksomhet med ungdom og ungdomsorganisasjoner nasjonalt og internasjonalt.

§ 10 Sámi Oahppolávdegoddi

NSR er en egen studieorganisasjon innenfor rammen av lov om voksenopplæring. Studieorganisasjonen ledes av Sámi oahppolávdegoddi (forkortet SOL).

SOL består av leder og 2 medlemmer som velges på NSRs landsmøte. Valgbare er kun NSRs medlemmer. SOLs virksomhet reguleres gjennom egne retningslinjer gitt av landsmøtet.

§ 11 Sametingsgruppa

NSRs sametingsgruppe består av NSRs sametingsrepresentanter.

Sametingsgruppas parlamentariske lederskap består av parlamentarisk leder, nestleder og et medlem til å lede gruppas virksomhet. Det parlamentariske lederskapet velges av sametingsgruppa.

Nærmere regler om sametingsgruppas oppbygging og virksomhet fastsettes av gruppa selv.

§ 12 Sametingsvalget

Tillitsvalgte i NSR skal fratas sine verv dersom de stiller på lister som kretsens valgstyre eller landsstyret definerer som konkurrerende lister til sametingsvalget. Det organ som har valgt vedkommende, eller det organ som vedkommende er medlem av, skal gjennomføre beslutningen om å frata den tillitsvalgte verv på dette grunnlaget.

§ 13 NSRs lederskap

NSRs lederskap utgjøres av NSRs leder, parlamentarisk leder, og eventuelt sametingspresident og avholder møte minst en gang i året. Lederskapet kan innkalle andre ved behov. Parlamentarisk leder innkaller til møte.

§ 14 Valgstyrer

14.1 Landsstyret har funksjon som nasjonalt valgstyre for NSR i forbindelse med sametingsvalget. Landsstyret har ansvar for å planlegge sametingsvalget på nasjonalt nivå, herunder utarbeide nasjonalt valgprogram og overvåke samt støtte valgarbeidet på kretsnivå. Landsstyret skal sikre at det kun er en NSR-liste i hver valgkrets. Landsstyret skal utarbeide et felles valgprogram for NSR som skal distribueres i alle kretser. Nærmere regler om landsstyrets ansvarsområder finnes i NSRs regler for listearbeid.

14.2 NSRs valgstyre på kretsnivå har ansvar for å planlegge, organisere og gjennomføre valgarbeid til Sametinget i kretsen. Valgstyrenes medlemmer, som må være medlem av NSR, utpekes av lokallagene i kretsen innen 1. september året før et valgår. Valgstyrene skal være på minimum 3 og maksimum 7 medlemmer etter lokallagenes beslutning. Hvert lokallag i kretsen skal ha minimum ett medlem. Enkeltlokallag kan avstå fra å utpeke medlemmer. Deretter velges ytterligere ett medlem fra lokallaget med flest medlemmer foregående år, ett medlem fra det med nestflest osv., til maksimum 7 medlemmer. I kretser med ett lokallag fungerer lokallaget som valgstyre. Valgstyrene konstituerer seg selv.

Valgstyrenes oppgaver i sametingsvalget er:

- sørge for at NSR stiller liste i kretsen, alene eller sammen med andre
- vurdere, og eventuelt vedta listesamarbeid med andre, når dette er formålstjenlig
- innkalle til nominasjonsmøte og være nominasjonskomité
- være ansvarlig for at lista oppfyller formelle regler og utpeke listeansvarlig

- forvalte valgkampmidler og føre betryggende regnskap.

Valgstyrene har funksjonstid frem til neste valgstyre er valgt. Valgstyret skal avgi rapport om valgarbeidet innen utgangen av valgåret til lokallagene og landsstyret, inkludert regnskap for bruk av tildelte midler.

§ 15 Andre utvalg

Landsmøtet eller landsstyret kan nedsette andre utvalg. Mandatet fastsettes av landsmøtet eller landsstyret.

§ 16 Lik representasjon

I NSRs styrer, råd og utvalg skal det bestrebes lik representasjon mellom kjønnene. Det skal som hovedregel velges eller utpekes personer slik at minst 40 % av hvert kjønn er representert i alle NSRs organer.

§ 17 Andre deltakelser

NSR kan delta i aksjeselskap og stiftelser når dette er formålstjenlig.

§ 18 Votering

Dersom annet ikke er bestemt i vedtektene, gjelder følgende voteringsregler i vedtektsfestede organer:

- beslutninger fattes med alminnelig flertall. Med alminnelig flertall forstås mer enn halvparten av de avgitte stemmene
- i valg skal absolutt flertall nyttes. Med absolutt flertall forstås mer enn halvparten av de tilstedeværende stemmeberettigede
- avstemninger foregår ved visning av stemmetegn. Dersom en eller flere stemmeberettigede ønsker skriftlig avstemning under valg, skal dette gjennomføres
- dersom det er flere enn to kandidater til et verv og ingen av disse oppnår absolutt flertall, deltar de to kandidatene med flest stemmer i en ny valgomgang. Ekstraordinær valgomgang skal gjøres skriftlig og avgjøres med alminnelig flertall. Ved fortsatt stemmelikhet avgjøres valget med loddtrekning.

§ 19 Møteprotokoller

Det skal føres protokoller fra vedtektsfestede styrer og utvalg. Utskrift av protokoller legges ut på nett og gjøres tilgjengelig for lokallagene, kretsstyrene, NSRs sametingsrepresentanter, ungdomsutvalget og SOL. Det kan gjøres unntak for offentliggjøring når dette kan skade NSR, for eksempel i valg.

§ 20 Utmelding – eksklusjon

Lokallag og enkeltmedlemmer av lokallag kan melde seg ut av NSR. Utmelding skjer skriftlig og gjøres gjeldende en måned etter mottatt skriv. Vedtak om et lokallags utmelding må behandles av årsmøtet i lokallaget og krever minst 2/3 flertall.

Lokallag som misligholder § 4, 4. ledd, over to år kan fratras sitt medlemsskap etter vedtak i landsstyret.

Lokallag som motarbeider NSRs formål, virksomhet eller vedtekter, kan fratras medlemsskapet. Landsmøtet fatter eksklusjonsvedtak med minst 2/3 flertall. Vedkommende lokallag skal gis adgang til å uttale seg til landsmøtet før slik beslutning treffes.

Enkeltmedlemmer som motarbeider NSRs formål, virksomhet eller vedtekter, kan fratras medlemsskapet. Innstilling om eksklusjon behandles av lokallagets årsmøte. Det kreves 2/3 flertall for et vedtak om eksklusjon. Endelig vedtak gjøres av landsstyret med 2/3 flertall. Landsstyrets vedtak kan ankes til landsmøtet. Vedkommende medlem skal gis adgang til å uttale seg før innstilling og beslutning.

§ 21 Vedtektsendringer

NSRs vedtekter kan bare endres av landsmøte med 2/3 flertall. Forslag om vedtektsendringer kan fremmes av landsstyret eller fremkomme som følge av krav fra NSRs lokallag. Slike krav om endring av NSRs vedtekter må sendes NSRs sekretariat senest 45 dager før landsmøtet. Sekretariatet sender innkomne forslag til vedtektsendringer til lokallagene senest 30 dager før landsmøtet. Vedtektsendringene trer i kraft umiddelbart etter landsmøtet.

§ 22 Oppløsning

Vedtak om å oppløse NSR krever 3/4 flertall på 2 påfølgende ordinære landsmøter. Ved oppløsning skal NSRs eiendeler deles mellom de tilsluttede lokallag i henhold til deres medlemstall ved siste årskifte. NSRs arkiv skal ved en eventuell oppløsning tilfalle Samisk Arkiv.

SAK 12

Endring i NSRs regler for listearbeid

Vedtak:

Landsmøtet godkjente følgende regler for listearbeid mot 2 (to) stemmer:

§ 1 Organisering av valgarbeidet

1.1 NSRs lokallag skal etablere valgstyret i hver krets i henhold til § 14 i NSRs hovedvedtekter. Utpeking av valgstyrets medlemmer kan skje på medlemsmøte eller tilsvarende innen 1. september året før valgår. Dersom medlemsmøte ikke kan avholdes, kan styret i lokallaget utpeke valgstyrets medlemmer. Hvis et lokallag ikke har oppnevnt representanter til kretsens valgstyre iht. § 14 i hovedvedtektene innen fristen regnes det som om at lokallaget avstår fra deltakelse i kretsens valgstyre.

1.2 NSRs valgstyret har i henhold til vedtektene ansvar for at NSR stiller lister til sametingsvalget. NSRs valgstyret skal sikre at det kun er én NSR-liste i hver krets. NSR skal stille liste i alle kretser, alene eller sammen med andre.

1.3 Landsstyret har gjennom sin myndighet gitt av landsmøtet, og funksjon som nasjonalt valgstyre, ansvar for å planlegge valget på nasjonalt nivå, herunder utarbeide nasjonalt valgprogram og overvåke og støtte valgarbeidet på kretsnivå. Ved tvistetilfeller er det opp til det sentrale valgstyret å fatte beslutning om hvilken liste som representerer NSR i hver enkelt krets. Slike vurderinger skal skje på bakgrunn av momenter som valgstyrets sammensetning i kretsen, geografisk og kjønnsmessig representasjon på lista eller andre momenter av betydning for saken.

§ 2 Samarbeid med andre grupperinger

2.1 Valgstyret i kretsen kan vedta å stille liste i samarbeid med andre når en ut fra lokale forhold finner at NSR er bedre tjent med et slikt samarbeid. En viktig del av vurderingen skal være økt mulighet til å få inn representanter som støtter NSRs kandidater til presidentvervet og verv i sametingsrådet.

2.2 Landsstyret kan overfor landsmøtet foreslå at NSR samarbeider med en eller flere andre grupperinger på nasjonalt nivå. Landsmøtet fatter beslutning om forutsetningene for et slikt samarbeid. Valgstyrene i enkeltkretser skal dog kunne reservere seg mot samarbeid med grupperingene dersom en ønsker å stille rene NSR-lister eller samarbeide med andre lokale grupperinger så fremt ikke dette vil stride mot NSRs formål. Valgstyrene i enkeltkretser skal i slike tilfeller sende inn en skriftlig begrunnelse for slike samarbeidslistene til det sentrale valgstyret, som skal godkjenne samarbeidet.

2.3 Ved samarbeid med andre grupperinger skal listearbeidet som hovedregel foregå etter NSRs regler.

§ 3 Formalia

3.1 Valgstyret i kretsen har ansvar for at valglista oppfyller formelle krav, herunder at det utpekes en listeansvarlig (gjærne toppkandidaten) og at listeforslaget leveres inn til valgmyndigheten innen fristen som oppgis i kapittel 2 i sameloven med tilhørende forskrifter.

3.2 Dersom det er opplagt at valgstyret ikke vil kunne gjennomføre dette innen fristen kan lokallagene primært, eller det sentrale valgstyret sekundært, overta oppgavene.

§ 4 Nominering

4.1 Valgstyret er også nominasjonskomité. Valgstyret i enkeltkretser skal overfor nominasjonsmøtet fremme forslag til valgliste med minimum 9 navn i henhold til de krav som fremkommer i kapittel 2 i sameloven med tilhørende forskrifter. Forslaget skal som hovedregel legges fram av valgstyrets leder senest ved nominasjonsmøtet begynnelse.

4.2 Medlemmer av valgstyret kan nomineres på lista.

§ 5 Nominasjonsmøte

5.1 Valgstyret innkaller til nominasjonsmøte med 7 dagers frist. Innkalling skal skje ved annonsering i lokalavisa eller på annen behørig måte.

5.2 Nominering av kandidater til valglista skal som hovedregel skje på åpent nominasjonsmøte, hvor alle medlemmer av NSR eller den gruppering en samarbeider med i kretsen har møte-, forslag- og stemmerett. Med NSR-medlemmer menes medlemmer som har betalt årskontingent i inneværende år.

5.3 Valgstyret kan vedta at nominasjonen skal skje på et lukket nominasjonsmøte, med 2 utsendinger fra lokallagene med inntil 15 medlemmer og 1 utsending for hvert påbegynte 15 medlemmer.

Innkalling skal skje på behørig måte.

5.4 Nominasjonsmøtet åpnes av valgstyrets leder eller en annen i dennes sted. For forhandlingene på møtet gjelder § 3 i NSRs hovedvedtekter. Beslutninger og valg på nominasjonsmøtet følger reglene i § 18 i NSRs hovedvedtekter. Nominasjonsmøtet vedtar selv hvorvidt tilhørere og presse kan være tilstede.

5.5 Dersom ikke nominasjonsmøtet lykkes i å fastsette en liste kan møtet vedta å innkalle til nytt nominasjonsmøte eller overlate til valgstyret å fastsette endelig liste.

5.6 Det skal ihht § 18 føres protokoll for møtet. Protokollen skal minimum inneholde:

- navn på lista som det nomineres kandidater til
- tid og sted for møtet og evt. tidligere møter
- når og hvordan møtet ble innkalt
- antall deltakere, herunder NSR-medlemmer, med stemmerett som deltok på møtet
- at nominasjonsmøtet er informert om NSRs listeregler, spesielt ang. kjønn
- vedtak som treffes, med opplysning om stemmetall
- listeforslaget, slik det ble fastsatt av nominasjonsmøtet, og/eller fullmakt til valgstyret å fastsette endelig valgliste.

Protokollen skal underskrives av møteleder og alle møtedeltakere. Disse er også offisielle forslagsstillere. Når det er færre enn 15 møtedeltakere skal valgstyret innhente flere underskrifter i henhold til sameloven med tilhørende forskrifter.

5.7 Dersom nominasjonsmøtet avholdes sammen med andre grupperinger, skal protokollen inneholde et punkt om at samarbeidspartneres kandidater med signatur forplikter seg til å støtte NSRs kandidat til presidentvervet.

§ 6 Krav til valglista

6.1 Blant alle navnene på listen skal det være minst 40 % av hvert kjønn. Det er valgstyrenes plikt å se til at dette målet nås.

6.2 Listeforslaget skal ha en kvinne og en mann på de øverste plassene. Det skal være en ungdomsrepresentant blant de øverste.

§ 7 Endelig valgliste

7.1 Valgstyret kan fastsette endelig forslag til valgliste når det er bestemt av nominasjonsmøtet.

7.2 Valgstyret kan foreta supplering av valglista, fortrinnsvis fra samme lokallag, dersom kandidater faller ut mellom nominasjonsmøte og frist for innlevering av listeforslag.

7.3 Valgstyret skal sørge for at lista har tilstrekkelig antall underskrifter fra forslagsstillere i henhold til sameloven med tilhørende forskrifter og at forslaget sendes valgmyndigheten innen fristen.

§ 8 Utpeking av presidentkandidat

8.1 Landsmøtet i NSR utpeker presidentkandidaten som egen sak. Valg av kandidat skjer etter hovedvedtektenes § 18. Bare landsstyret som det sentrale valgstyret og ordinære delegater kan fremme forslag om presidentkandidat og bare ordinære delegater har stemmerett. Sametingsgruppa, SOL og ungdomsutvalget har talerett, men ikke forslags- og stemmerett i denne sak.

8.2 Som kandidater kan fremmes alle valgbare til Sametinget og som er medlemmer av NSR. Når landsmøtet har utpekt presidentkandidaten skal valgstyret i den krets vedkommende tilhører nominere kandidaten som nr. én på NSR's liste innen fristen.

8.3 Forslag til presidentkandidat fremmes overfor landsmøtet av landsstyret som det sentrale valgstyret, som senest 7 dager før landsmøtet skal offentliggjøre sin kandidat. Landsstyret skal begrunne forslaget og skal ha vurdert egnethet, språkkunnskaper, kretsrepresentasjon og ved forslag om gjenvalg: antall valgperioder vedkommende har vært valgt for.

8.4 Lokallag eller valgstyret i NSR kan innen 21 dager før landsmøtet fremme forslag om presidentkandidat overfor landsstyret som det sentrale valgstyret, som skal vurdere kandidaten.

8.5 Dersom den landsmøtevalgte presidentkandidaten skulle falle fra, eller av andre grunner ikke kan nomineres i kretsen, kan landsstyret som det sentrale valgstyret i perioden frem til valget utpeke ny presidentkandidat. Utpeking av ny kandidat skal fortrinnsvis skje ved opprykk av andre kandidater fremmet på landsmøtet.

§ 9 Endring eller opphør av reglene

9.1 Endring eller opphør av disse regler kan vedtas av landsmøtet med absolutt flertall. I tilfeller med pågående endringer av valgordning til sametingsvalget, kan det sentrale valgstyret justere regelsettet mot krav som fremkommer i sameloven med tilhørende forskrifter hvis disse endringene trer i kraft mellom et landsmøte og sametingsvalget den respektive perioden.

SAK 13

Landsmøtets ærespris

NSRs landsmøte 2008 ga ærespris til Ragnhild Lydia Nystad.

SAK 14

Høringsuttalelse: NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark samt kap. 22 av NOU 2007:13 Den nye sameretten

---

Vedtak:

Landsmøtet godkjente følgende høringsuttalelse enstemmig:

Norske Samers Riksforbunds (NSR) landsmøte 2008 viser til Samerettsutvalgets utredning om kyst- og fjordfiske i sjøsamiske områder (NOU 2007:12 kap 22) og Kystfiskeutvalgets forslag til Finnmarksfiskelov i NOU 2008:5.

Landsmøtet i NSR uttaler i denne sammenhengen at:

Samiske fiskerirettigheter har stått sentralt i Norske Samers Riksforbunds arbeid gjennom 40 år. På det første ordinære landsmøtet i 1969 ble det fremmet krav om fredning av Porsangerfjorden mot fiske med snurpere og trål. Rettsvernet for de samiske fiskerirettighetene har gjentatte ganger vært tema i løpet av NSRs arbeid frem til dags dato. NSR har vedtatt mange resolusjoner på landsmøtene som har fokusert på den kritiske situasjonen i sjøsamiske områder, hvor tap av rettigheter, ressurskamp og andres overbeskatning har medført at sjøsamiske samfunn suksessivt har blitt dramatisk svekket. Landsmøtet viser i denne sammenheng også til Norske Samers Riksforbunds vedtak på sitt 39. landsmøte 2007 i Bodø.

DEL I

NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark (Finnmarksfiskeloven)

NSRs 40. landsmøte vil berømme ekspertgruppen under ledelse av dr. juris Carsten Smith som utredet retten til fiske utenfor Finnmark for det grundige arbeidet utvalget har gjennomført i denne sammenheng. Noen av de fremste ekspertene har maktet å legge frem et enstemmig forslag med utgangspunkt i samiske fiskerirettigheter. Kystfiskeutvalgets leder Carsten Smith sa ved fremleggelsen av utvalgets forslag i Vestertana 18.februar 2008 at det er snakk om "et være eller ikke være for den sjøsamiske kulturen". Landsmøtet i NSR vil tilkjennegi at kystfiskeutvalgets forslag langt på vei er en anerkjennelse av samiske fiskerirettigheter. Utvalget har fastslått at de samiske fiskerirettighetene eksisterer og at rettighetene må anerkjennes i form av lover. Utvalget har videre foreslått områdebaserte forvaltningsordninger.

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund mener at kystfiskeutvalgets mandat var mangelfullt på grunn av at det samiske bosetningsområdet går ut over Finnmark. Landsmøtet mener også at mandatet var mangelfullt i forhold til Stortingets vedtak i forbindelse med Finnmarksloven siden havområdene utenfor Finnmark ikke var inkludert i mandatet. Samene bor langs og utnytter marine ressurser i et sammenhengende farvann fra russisk side og helt ned til Trøndelag. I tillegg er det en mangel ved prosessen at retten til levende marine ressurser utover fisk, herunder introduserte arter som for eksempel kongekrabbe, ikke er inkludert i kystfiskeutvalgets mandat. Videre er bruken av sjøarealer, retten til genetisk materiale og bioprospektering utelatt i utvalgets mandat.

Norske Samers Riksforbund understreker at Kystfiskeutvalgets forslag er et resultat av grundige og omfattende fiskerifaglige og juridiske vurderinger og at forslagene vil foregå innefor rammen av en bærekraftig forvaltning. NSR forutsetter derfor at de enstemmige vurderinger og forslag legges til grunn i det videre arbeid med finnmarksfiskeloven. Forslagene må ikke gjøres til gjenstand for omfattende endringer gjennom de kommende konsultasjonsprosessene. For NSRs landsmøte er det helt avgjørende at den endelige loven befinner seg innefor udiskutable folkerettslige rammer. NSRs landsmøte viser til at utvalgets forslag er svært viktige for sjøsamenes fremtid og det er landsmøtets oppfatning at kystfiskeutvalgets forslag til finnmarksfiskelov vil innebære et betydelig skritt i riktig retning for å sikre og utvikle det materielle grunnlaget for sjøsamisk kultur.

Landsmøtet har merket seg at forslaget til finnmarksfiskelov og etableringen av Finnmark fiskeriforvaltning vil kunne få stor betydning for bl.a. følgende forhold:

- Reetablering av folkets fiskeriallmenning gjennom etablering av en Finnmarkssone
- Sikre tilgangen og rekrutteringen til fiskeriene ved at samer og andre bosatt innenfor virkeområdet har rett til fiskekvote, det gjelder fiske til eget bruk og dernest retten til å begynne som yrkesfisker og videre retten til å fiske så mye at dette kan gi grunnlag for en husholdning enten som levevei eller i kombinasjon med annen næringsaktivitet
- Dette gir rett til en minimumskvote for alle fiskere bosatt innenfor virkeområdet
- Fjordretten anerkjennes for folk bosatt rundt fjorden
- Utenfor fjordene har folk utenfra Finnmark fortsatt rett til fiske på lik linje med finnmarksfiskere
- Etablering av Finnmark fiskeriforvaltning som gir regler om blant annet fartøystørrelse og redskapsbruk ut til fire nautiske mil utenfor grunnlinjene og organet har rett til å motta og fordele personlige kvoter og tillatelser samt foreta andre disposisjoner til fremme av kyst og fjordfisket innenfor virkeområdet og at staten har et lovfestet ansvar for å tilføre det regionale

styringsorganet så store ressurser, i form av kapital, kvoter eller fisketillatelse, at det materielle grunnlag for sjøsamisk kultur og annen kystkultur i Finnmark sikres

- Krav om rettigheter fra kyst- og fjordsamfunnene skal behandles av finnmarkskommisjonen.

Norske Samers Riksforbunds landsmøte støtter de forslag som kystfiskeutvalget fremmer for fisket utenfor Finnmark og ber om at forslagene aksepteres og følges opp av Stortinget.

På prinsipielt grunnlag uttaler det 40. landsmøtet i Norske Samers Riksforbund at samiske fiskerettigheter er opparbeidet i forhold til kyst- og fjordstrøk i hele det samiske brukssområdet. NSR ser det derfor som viktig at de ulike lovforlagene sees på som en helhet, og at de samerettslige sidene fullt ut ivaretas for hele det tradisjonelle samiske området i de beslutningsprosessene som er i gang og i de sakene hvor vedtak allerede er fattet.

DEL II

NOU 2008:5 Retten til fiske i havet utenfor Finnmark og NOU 2007:13 Den nye sameretten og forholdet til andre utredninger og politiske prosesser

NSR viser til at Norges folkerettslige forpliktelser overfor samene gjelder likt i alle tradisjonelle samiske områder i Norge. NSR ser det derfor som naturlig at Samerettsutvalget 2 og Kystfiskeutvalgets utredninger blir lagt til grunn for de sjøsamiske områdene sør for Finnmark. NSR understreker at samtidig med at arbeidet med finnmarksfiskeloven pågår må det også igangsettes et snarlig arbeid som leder ut i konkrete lovbestemmelser for områdene sør for Finnmark og at Kystfiskeutvalgets forslag til Finnmarksfiskelov brukes som modell også for disse områdene.

NSR vil påpeke at Samerettsutvalget II (SRU II) drøfter en rekke forslag som det ikke taes stilling til i kystfiskeutvalgets utredning, bla. en rekke forslag som vil berøre forvaltningen av fisket også for Finnmark, dette gjelder bla. forholdet til Sametingets rolle i nasjonal fiskeriforvaltning. SRU II sier i kap. 22.5.5.2 bl.a. følgende:

Samerettsutvalget vil også understreke at bruken av de marine områdene må sees i sammenheng. Virksomhet som kan få innvirkning på fisket i sjøsamiske fjorder og kystfarvann, for eksempel oppdrettsvirksomhet, og oppføring og drift av faste installasjoner som sjøkraftverk, omlastingsterminaler og ilandføringsanlegg for petroleum, må planlegges og drives på en slik måte at virksomheten ikke truer lokale fiskestammer eller det biologiske mangfoldet. Det vil for å realisere dette blant annet være viktig at både Sametinget og andre samiske og lokale fiskeriinteresser gis en rolle i de aktuelle beslutningsprosessene.

SRU II nevner i denne sammenhengen at det sees på muligheten for opprettelsen av et nytt organ i utformingren av fiskeriforvaltningen og fiskeripolitikken

NSRs landsmøte mener det bør det opprettes et fast samarbeidsorgan/forhandlingsorgan mellom Sametinget og Fiskeri- og kystdepartementet, som skal arbeide med å ivareta samiske interesser innen politikkuviklingen og forvaltningen av de levende marine ressurser. Dette vil bidra til at Norge ivaretar noen av sine nasjonale og internasjonale forpliktelser når det gjelder å tilrettelegge, samt sikre at samene blir en faktisk partner i beslutningsprosessene i de nasjonale og internasjonale organ som berører de marine levende ressurser.

Opprettelsen av organet vil kunne forhindre at andre aktører (som f.eks. Norges fiskarlag) overkjører Sametingets syn, slik det er i dagens fiskeripolitikk og -forvaltning. Dannelsen av et slikt organ vil være et skritt i riktig retning når det gjelder å få til et nytt og nærmere samarbeid mellom Sametinget og Fiskeri- og kystdepartementet i saker som angår samiske forhold i tilknytning til marine temaer. Her kan man f.eks. gjennomgå forslag til lover, forskrifter i fiske, fremtidige forvaltningsstrategier, reguleringer og lignende.

Lovprosesser

For de marine ressurser og områder vil det være det samlede resultatet av de ulike lovprosessene sammenholdt med Norges folkerettslige forpliktelser som vil være avgjørende om samiske rettigheter blir tilstrekkelig ivaretatt.

For at staten Norge ikke skal bryte sine folkerettslige forpliktelser overfor samene som urfolk er det helt nødvendig med et nasjonalt rettsgrunnlag som anerkjenner og sikrer det samiske folks rett til

utnyttelsen av de fornybare marine ressurser, og at samene som urfolk gis adgang til deltagelse i forvaltningen av disse.

I tillegg må Sametinget tilføres ressurser for å kunne delta i andre ulike prosesser, både nå og senere ved gjennomføringen av fremtidige forslag.

Norske Samers Riksforbunds 40. landsmøte vil fastholde følgende grunnsyn:

- Samenes rettigheter til fiskeriene og de marine ressursene må anerkjennes i hele det samiske marine bruksområdet
- Samiske fiskerirettighetene er av kollektiv karakter og er en allmenningsrett for de samiske kyst- og fjordsamfunnene
- Samiske rettigheter til levende marine ressurser og marine arealer må slås fast ved lov. Rettighetene omfatter ressurser både over og under havoverflata
- NSR foreslår en marin urfolkssone for hele det sjøsamiske bruksområdet, der våre kollektive historiske rettigheter blir forvaltet regionalt, og der Sametinget har en sentral rolle som aktiv part i forvaltningen
- Reell samisk deltagelse og reell samisk medbestemmelsesrett må sikres på alle nivå i forvaltningen
- Et eget fast forhandlingsorgan mellom Sametinget og Fiskeri- og kystdepartementet opprettes, for å ivareta samiske interesser i fiskeriene og i forvaltningen av sjøarealene. I dette organet må det foregå reelle forhandlinger, og ikke bare konsultasjoner, for å sikre at Norges nasjonale og internasjonale forpliktelser overfor samene som urfolk oppfylles.

Til slutt vil landsmøtet fremheve:

Norske Samers Riksforbund kan ikke akseptere at myndighetene i utredningsperioden har innført omsettbare strukturordninger for flåten under 15 meter. Dette skjedde samtidig som kystfiskeutvalget jobbet med å utrede samers og andres rettigheter til fiske. Struktureringen har en selvdrivende effekt og innebærer konsekvenser for fiskerne som gjør en reversering av tiltakene meget vanskelig. NSR mener strukturering i denne delen av flåten vil føre til at bosetting og sysselsetting i kystsamfunnene svekkes ytterligere, og ikke minst i samiske områder.

Norske Samers Riksforbund mener at myndighetenes strategier for forvaltning av marine ressurser må respektere og imøtekomme samiske fiskerirettigheter. Samene skal delta i politikktutforming og i forvaltningen av de marine ressursene, både fornybare ressurser og ikke-fornybare ressurser. Rettigheter til å forvalte introduserte arter skal også tas med da NSR mener at beslutninger om forvaltning av slike ressurser og politikk i denne sammenhengen er nært knyttet til bestandsutvikling og økosystemets balanse, og derfor inngår i det ressursgrunnlaget som våre områder er avhengige av.

SAK 15

Virksomhetsplaner

Sak 15.1

Strategi- og virksomhetsplan for NSRs landsstyre 2009–2013

Forslag til vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende strategi- og virksomhetsplan for landsstyret for 2009–2013:

NSRs hovedmål:

NSRs arbeidsområder angis i forbundets formålsparagraf (§ 2):

- Norgga Sámiid Riikkasearvi vil fremme likeverd, solidaritet og fredelig sameksistens mellom folk og folkegrupper og respekt for menneskets avhengighet av naturen.
- Norgga Sámiid Riikkasearvi vil virkeliggjøre samisk selvråderett og sikre en samisk fremtid som ett folk i egne områder.
- Norgga Sámiid Riikkasearvi vil bidra til å opprette og fullføre samisk folkestyre ved aktivt å delta i demokratiske valg til samisk styringsorgan.
- Norgga Sámiid Riikkasearvi vil sentralt, gjennom SOL og via sine lokallag bidra og fremme til varierte og allsidige samiske kulturaktiviteter og tilbud.

Strategi:

NSRs strategi for å oppnå målene med forbundets arbeid er å:

1. Videreutvikle et sterkt, lokalt forankret forbund av aktive lokallag som arbeider med kulturaktiviteter og tilbud til samer i sitt nærområde, og som stiller til valg til Sametinget.
2. Utvikle NSRs politikk innen nye politikkområder og gjennomføre disse gjennom å komme i posisjon på Sametinget.
3. Gjennom aktiviteter og politisk arbeid styrke og fremme samisk språk og kultur
4. Rekruttere flere medlemmer, og særlig ungdom til forbundet, både som aktive medlemmer lokalt, men også til tillitsverv sentralt og til politisk virksomhet.
5. Organisasjonsutvikling, slik at arbeidet lokalt og sentralt effektiviseres gjennom at forbundet har en effektiv og koordinert ledelse, uten at den lokale forankring rykkes ved.
6. Være aktiv i den offentlige debatt gjennom å fremføre NSRs syn på aktuelle saker, og selv sette dagsorden med å aktivt kommunisere på nye politikkområder.

Strategiene gjelder for perioden 2008-2013 og tiltakene er flerårige. Når tiltaket planlegges gjennomført for det kommende året er dette angitt.

Strategi 1: Videreutvikling av forbundet

Styrking av NSRs lokallag

NSR vil styrke og utvikle det arbeidet som lokallagene driver i dag. NSR ønsker også at dette arbeidet skal dokumenteres, synliggjøres bedre og brukes som grunnlag for arbeidet NSR sentralt driver. Gjennom kartleggingen av NSR som ble gjennomført 2007 har man fått en del momenter å jobbe videre med. I perioden frem mot 2013 skal det arbeides for vitalisering av lokallagene og fokus på å styrke lokallagenes arbeid i egne områder. Målet er at forbundet skal ha minst tre lokallag med over 150 medlemmer, og ingen lokallag som har færre enn 20 medlemmer i 2010.

NSR skal vinne sametingsvalget 2009

NSR skal prioritere arbeid mot sametingsvalget 2009 for å sikre at NSR er den største grupperingen i en styringsdyktig posisjon etter sametingsvalget. Det betyr at NSR gruppa etter valget i 2009 består av minst 16 representanter, at NSR er representert i alle valgkretsene med jevn kjønnsbalanse og god aldersrepresentasjon i gruppa.

Nærmere tilknytning til arbeidet i Sametinget

Sametinget er den viktigste arena for prioritering av knappe ressurser til samiske lokalsamfunn.

Lokallagene i NSR skal i større grad ha mulighet til å påvirke arbeidet i Sametinget.

- Lokallagene skal få tilsendt landsstyrets møteinnkallinger og sakslister, samt oversikt over saker i Sametinget.
- NSR skal gjennomføre kurs i politisk arbeid og/eller tillitspersonskonferanser.

Omorganisere voksenopplæringen gjennom et styrket SOL

Styrking og arbeid med VO-delen og SOLs rolle som voksenopplæringsaktør og formidler av tradisjonskunnskap skal intensiveres i forbindelse med pågående arbeid med ny voksenopplæringslov. Viktige målsetninger vil være å styrke SOLs opplæringsvirksomhet innen språk, duodji, tradisjonskunnskap, organisasjonsarbeid og politisk arbeid. Landsstyret skal sikre at lokallagene og landsstyret etterspør og gjennomfører opplæringsaktiviteter i samarbeid med SOL. Nyutvikling av kurstilbud samt sikring av SOLs finansiering gjennom aktivt å påvirke Sametingets og

Øvrige myndigheter gjennom NSRs politiske arbeid. Antallet studietimer skal gjennom tett samarbeid mellom NSR og SOL økes med 20 % hvert år i årene frem mot 2013. Det innebærer at studietimeantallet i SOL skal utvikles fra 8743 studietimer i 2007 til 12589 i 2010. Til sammenligning var SOLs studietimetall i 1992 på 20929 timer.

Strategi 2: Politikktutvikling

Utvikling av politikkområder

- Fornyelse av politikken rettet mot å sikre og å styrke samisk språk
- Helse- og omsorgstjenester for samene
- Oppvekst og utdanningspolitikk for en samisk fremtid
- Samisk selvbestemmelse

Landsstyret tar sikte på at landsmøtet i 2010 skal behandle en politisk plan for samisk helse- og omsorg. Landsstyret vil arbeide med politikktutvikling for å styrke og fremme samisk språk. Selvbestemmelsesmålsetninger skal konkretiseres for å sikre selvbestemmelse for samene som et folk i en moderne kontekst.

Strategi 3: Satsing på samisk språk og kultur

Arbeide gjennom Sametinget for at samisk språk bevares og styrkes gjennom en nasjonal revitaliseringsprosess, både i områder der språket står sterkt, og i områder der språket er mer truet. Med samisk menes nord-, lule- og sørsamisk. NSR skal utvikle en moderne og slagkraftig samisk språkpolitikk med fokus på tilrettelegging for samiske språkbrukere fra fødsel til alderdom. Det skal arbeides for å få etablert et tilsynsorgan for samisk språk som bl.a. skal overvåke og bidra til å utvikle bruken av samisk språk i offentlig forvaltning, organ og tjenestetilbud. Tilsynet skal også arbeide med andre tiltak for å styrke samisk språk blant samer, på et fritt og uavhengig grunnlag. NSR skal arbeide for å realisere tilpassede tilbud om voksenopplæring for samer som ikke kan samisk. NSR skal sørge for styrket bruk av SOL som kunnskapsformidler i denne sammenhengen. NSR skal arbeide for at tradisjonelle samiske kulturuttrykk og moderne samisk kunst, teater, duodij som kunsthåndverk og festivaler med samisk innhold styrkes i den samiske hverdagen gjennom politisk arbeid gjennom Sametinget og i praktisk arbeid gjennom lokallagene.

Strategi 4: Rekruttering av medlemmer og styrking av ungdomsarbeidet

Rekruttering av medlemmer

Medlemsmassen utgjør grunnlaget for alt arbeid som skjer gjennom NSR. Det skal rekrutteres medlemmer gjennom aktive rekrutteringskampanjer i perioden. Medlemstallet skal stabiliseres slik at NSR har 1000 betalende medlemmer hvert år, og dermed motvirke at medlemstallet synker mellom hvert sametingsvalg. Dette innebærer systematiske og årlige vervekampanjer, SMS-kampanjer, e-postkampanjer og andre løpende tiltak. Det innføres sentral kontingentinnkreving fra 2008 som skal gjelde samtlige lokallag fra 2009. Fast felles medlemskontingent innføres for hele organisasjonen. Det skal være et spesielt fokus på rekruttering og opplæring av medlemmer under 26 år. I 2010 skal NSR ha minst 140 medlemmer under 26. Til sammenligning hadde NSR 110 ungdomsmedlemmer i 2007.

Styrke ungdomsarbeidet

NSR skal styrke ungdomsarbeidet. Kontakten mellom NSR-u og lokallagene skal styrkes samtidig som det skal avholdes flere fellesmøter mellom landsstyret og NSR-U. Alle organene i NSR har solidarisk ansvar for at ungdomsarbeidet prioriteres.

Det innebærer bl.a:

- Ungdomsutvalget, landsstyret og sametingsgruppa skal følge opp NSRs prinsippprogram for ungdom.
- Lokallagene og ungdomsutvalget skal arbeide for at flere ungdom rekrutteres som medlemmer og at flere deltar i organisasjonens ulike aktiviteter.
- Ungdomsutvalget og lokallag må etterspørre og gjennomføre kurstilbud rettet mot ungdom som er utarbeidet av SOL. Aktuelle områder for kursing kan være organisasjonsarbeid og tradisjonell kunnskap.
- Det skal etableres egne ungdomstreff, gjerne leirskole for NSR-ungdom som skal være en møteplass uavhengig av landsmøtet.

Strategi 5: Organisasjonsutvikling

Strukturarbeid

NSR har følgende regelsett for sitt arbeid:

- NSRs hovedvedtekter, nye i 2008
- Regler for listearbeid, nye i 2008
- Instruks for landsstyret og sekretariatsleder, nye i 2008
- Regler og prosedyrer for NSRs arbeid i Sametinget, nye i 2007

I tillegg har NSRs lokallag egne vedtekter, samt at SOL og ungdomsutvalget har egne retningslinjer. Landsstyret vil i løpet av perioden arbeide videre for å sikre en profesjonell og ressurseffektiv drift av organisasjonen, sametingsgruppa og ungdomsutvalget. Innen 2013 er det et mål å ha et moderne og fremtidsrettet profesjonelt sekretariat med inntil tre eller flere ansatte på full tid. Sikring av driftsstøtte og å få øket denne gjennom politisk arbeid og stabil positiv medlemstallsutvikling er de viktigste elementene i å nå disse målene.

Strategi 6: Formidling av NSRs syn

Kommunikasjon

NSR skal arbeide for å fortsatt styrke kommunikasjonen og aktiv dialog med medlemmer, velgere og samfunnet for øvrig. Det skal jevnlig sendes medlemsbrev/e-post til medlemmene om aktuelle saker. I daglig arbeid brukes elektronisk kommunikasjon, og det skal arbeides for å styrke organisasjonens elektroniske infrastruktur frem mot 2013 gjennom å etablere gode verktøy og styrke bruken i hele organisasjonen av elektroniske kommunikasjonsmidler. Dette kan skje gjennom å vurdere å innføre et elektronisk saksbehandlingssystem for håndtering av politiske saker samt å arbeide for å sikre at alle lokallagsledere har internett og datatilgang.

Utvikling av en felles mediestrategi

Landsstyret skal i samarbeid med sametingsgruppa utarbeide en mediestrategi. Formålet er å beskrive planmessig hvilke målsettinger NSR skal ha for sitt mediearbeid, hvilke virkemidler og formidlingskanaler som skal brukes generelt og i valgår spesielt. NSRs mediestrategi er ikke tenkt å begrense representantene eller organisasjonens tillitsvalgtes medieutspill. Mediestrategien skal understøtte leders og landsstyrets utspillrett samt lokallag og sametingsrepresentanters utspill i saker i sin valgkrets.

En annen viktig del av strategien er å gi opplæring og trening for organisasjonens ledelse og sametingsrepresentanter i arbeid overfor media. Dette kan skje gjennom å tilby mediekurs med jevne mellomrom, for eksempel hvert annet år.

Videreutvikling av www.nsr.no

Den viktigste kanalen for formidling av NSRs politikk er NSR sine ordinære nettsider www.nsr.no. Det er NSR - org.nr. 971 481 463 - som eier domenet og nettstedet www.nsr.no. Nettstedet skal utvikles og oppdateres jevnlig, og det skal være artikler på både samisk (nord-, lule- og sørsamisk) og norsk på nettsidene. Det er NSRs sekretariatsleder som er nettredaktør for sidene i kraft av sin stilling som leder for NSRs sekretariat. Redaktøransvaret kan delegeres etter skriftlig instruks fra NSRs lederskap hvis dette ansees hensiktsmessig. Det er NSRs landstyre som har ansvar for å videreutvikle nettsidene slik at de oppfyller formålet med sidene - som er å formidle NSRs helhetlige syn. NSR skal videre bestrebe seg på å formidle sametingsgruppas vedtak på nettstedet så snart de foreligger for å synliggjøre NSRs politikk på Sametinget. Landsstyrets og ungdomsutvalgets aktiviteter, SOLs kurs og lokallagenes arrangement skal framkomme på nettsiden.

Sak 15.2

Virksomhetsplan for NSR-U 2009-2010

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende virksomhetsplan for NSR-U for 2009-2010:

• Årlig ungdomskonferanse for NSR-ungdommen, som en møteplass uavhengig av landsmøte
• Aksjonere mot lover som påvirker det samiske folk i negativ forstand
• Opprette nye nettverk og rekruttering av ungdom til NSR, blant annet ved å reise rundt å møte samisk ungdom i ulike arenaer
• Representasjon på Sametingsplenum
• Fremme det samiske språket
• Kontinuerlig uttale i politiske og kulturelle saker som opptar og involverer ungdom
• Få produsert NSR-U-effekter
• Etablere nye, og følge opp gamle ungdomslokallag. Forbedre kontakten mellom ungdomsutvalget og lokallagsleddet
• Skrive nyheter fra ungdomsutvalget på NSRs nyhetsbrev
• NSR-Us medlemmer skal delta på lokallagenes arrangementer
• Etablere kontakt med andre urfolksungdommer.
• Skape og opprettholde kontakt med andre interesse organisasjoner
• Videreføre arbeidet med egen hjemmeside for NSR-U
• Aktivt bruke Sametingets ungdomspolitiske utvalg (SUPU)
• Evaluere og utvide NSR-Us arbeid innenfor organisasjonen
• Jobbe med enkeltsaker vedrørende samiske barns og ungdoms rett til å lære og bruke samisk på skolen
• Delta på SUPUs årlige konferanse
• Ha kontinuerlig kontakt med landsstyret
• Arrangere joikekurs for samisk ungdom
• Ta aktivt del i valgkampen og i skolevalgene
• Støtte lokallagene i å arrangere ungdomsrelaterte arrangement
• Fortsette arbeidet med å bedre holdninger til homofili i Sápmi
• Få på plass egen sekretær for NSR-U

Sak 15.3

Virksomhetsplan for SOL 2009–2010

Vedtak:

Landsmøtet godkjente følgende virksomhetsplan for SOL for 2009–2010:

Denne virksomhetsplan skal gi generell pekepinn på de overordnede målsettinger SOLs styre har satt for virksomheten. Lokal tilpasning og lokallagenes prioritering av opplæringsvirksomhet fremkommer ikke her.

HOVEDMÅLSETNING:

Med utgangspunkt i arbeidet for at samisk språk, kultur og livsform til en hver tid skal ha en sterkest mulig stilling i samfunnet, har studieorganisasjonen som hovedmål å drive opplysnings- og studievirksomhet blant samer med hovedvekt på samisk språk, kultur, samiske nærings- og rettighetsspørsmål, og å utbre kunnskap om samer og samiske forhold til allmennheten.

MÅL/SATSINGSOMRÅDER:

Overordnet målsetting 2009–2010:

SOL vil i året 2009 satse på å øke aktivitetsnivået. Målsettingen er å ha 10 000 studietimer. Dette vil være på grunnlag av de siste 3-årenes aktivitet i SOL, samt Regjeringens lovnader om økt satsing på studieforbundene. Våre målgrupper vil i så måte kunne oppnå noe økning i tilbudene. Utfordrende satsingsområder er revitalisering av truede samiske dialekter og tilhørende kultur. Opplæring i samisk språk, duodji og kulturfag er hovedbegreper i 2009–2010.

1. Opplæring:

Gjennom opplæringsvirksomhet ønsker SOL å styrke samisk språk og kultur. Aktiviteten rettes primært mot den samiske befolkning, men SOL har også ansvar for å gi opplæring i samiske temaer til den øvrige befolkning. Likeledes har SOL ansvar for å gi den samiske befolkning opplæring i temaer av allmenn karakter.

SOL vil i 2009 tilby opplæring innenfor:

- duodji (samisk husflid)
- samisk språk
- samiskrelaterte fagområder
- andre fagområder i begrenset omfang
- temaer for SOLs og NSRs medarbeidere

Presisering av mål:

Målene skal oppnås gjennom bl.a. følgende tiltak:

- Målet er å bidra til aktiviteter som bidrar til dokumentasjon og formidling av tradisjonell samisk kunnskap på tvers av generasjoner.

Grunnopplæring i duodji :

- Tradisjonell og ny duodji
- Revitalisering av tapt tradisjonskunnskap
- Overleveringsteknikker
- Målet er flere språkbrukere, med hovedtyngden på voksne. Tilpasset grunnopplæring i samisk for personer som har mistet morsmålet eller har manglende førstegangsutdanning i faget, og/eller er hindret i å delta i tilsvarende ordinære tiltak.
- Målet er å gi aktive språkbærere lese- og skriveopplæring i morsmålet. Grunnopplæring i samisk for samisktalende med manglende førstegangsutdanning i faget.
- Skolering av SOLs/NSRs medarbeidere er et mål i seg selv. SOL satser på å gi opplæring i relevante faglige, administrative og politiske temaer for medarbeidere i lokalledene.
- Gi tilpasset opplæring i temaer som omfatter det samiske samfunn i kultur og næring. For eksempel for lærere som arbeider med obligatorisk lærestoff om samene, men som mangler grunnleggende kunnskaper om det.
- Gi opplæring i temaer av allmenn art/vanlige studieringer for alle målgrupper og i alle fag som kan gi "et meningsfylt liv" for den enkelte deltaker.

2. Prosjektarbeid:

- SOL vil søke aktivt kontakt om prosjekter som kan fremme samisk språk og kultur.
- SOL har som målsetting å delta i særlige prosjekter som faller utenom ordinær studievirksomhet, men har relevans for voksenopplæring. Det kan være prosjekter som trenger å tilknytte samarbeidspartnere, støttespillere eller opplæringstilbydere.

3. Pedagogisk utviklingsarbeid:

SOL har som mål å fortsette arbeidet med å utvikle nye og bedre studieplaner for voksenopplæring. Tilgangen til statstilskudd avhenger av hvilke satsingsområder det legges opp til i statsbudsjettet, og om det passer til våre behov. Lokallagene gis mulighet til å delta i utviklingsarbeidet.

- Valg av tema og omfang gjøres i forhold til utlysning fra VOX.

4. Informasjon og oppsøkende virksomhet mot lokallagene:

SOL satser på å øke studieaktiviteten i lokallagene. Tillitsmannsopplæring for medlemmene er ett stikkord. Oppsøkende virksomhet og informasjon i tilknytning til dette er prioritert:

- SOL vil bedre informasjonsflyten til lokallagene ved bruk av Internett.
- Lage informasjonsfolder.
- Lage kursperm for veiledning.
- Lage egen webside.

5. Utdanningspolitisk arbeid/markedsføring:

SOLs styre ønsker å rette fokus mot voksenopplæring i samiske studieforbund. Dette er et område som bør tas opp i samisk politikk.

- Arbeide mot Sametinget for styrking av samisk voksenopplæring
- Synliggjøring av SOL samt avklaring av dens intensjon og rolle i samisk voksenopplæring.
- Sikre stabil framtidsrettet drift av SOL.

SAK 16

Budsjetter

Sak 16.1

Budsjett for NSRs landsstyre 2009–2010

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende budsjett for landsstyret for 2009–2010:

Alle tall i hele tusen

	2009	2010
Inntekter		
Driftstilskudd Sametinget	1300	1350
Tilskudd BU-arbeid, BUFDIR	200	200
Sentral medlemskontingent	90	80
Egenandel landsmøte 2010, lokallag	0	60
Egenandel landsmøte 2010, gruppa	0	100
Prosjektinntekter	100	100
Valgtilskudd fra Sametingsgruppa	300	0
Sum inntekter	1990	1890
Utgifter		
Avd. 1 lønn/drift		
Honorar leder	170	170
Personalkostnader	420	430
Husleie sekretariatet	50	55
Drift sekretariatet	140	110
Regnskap	80	80
Revisjon	30	30
Gaver	15	10
Avskrivninger	15	15
Profilering/nett	100	20
Avd. 2 landsstyret/repr.	220	220
Avd. 3 valg	550	0
Avd. 5 ungdomsutvalget	200	200
Avd. 6 landsmøte	0	550
Sum utgifter	1990	1890

Sak 16.2 Budsjett for NSR-U 2009-2010

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende budsjett for NSR-U for 2009-2010:

Alle tall i tusen.

<i>Inntekter</i>	2009	2010
NSR sentralt	0	0
Fordelingsutvalget	230	260
Eksterne prosjektmidler (*)	70	70
Overføring fra 2008	100	20
SUM inntekter	400	350

<i>Utgifter</i>		
Lederhonorar	10	10
Nestleder honorar	5	5
Lønnsutgifter ungdomssekretær	90	100
Andel regnskap og revisjon	15	15
Kjøp av tjenester fra sekretariatet	20	20
Driftsutgifter	20	20
Virksomhet	0	0
Utvalgsmøter	110	110
Skolevalg 2009	40	0
Ungdomskonferanse 2009	70	0
Landsmøteseminar 2010	0	70
SUM utgifter	380	350

(*) Eksterne prosjektmidler er lik utgiftspostene ungdomskonferanse 2009 og landsmøteseminar 2010

Sak 16.3 Budsjett for SOL 2009-2010

Vedtak:

Landsmøtet godkjente enstemmig følgende budsjett for SOL for 2009-2010:

<u>INNTEKTER</u>	2009	2010
Statstilskudd til opplæring	700 000,00	700 000,00
Særlige målgrupper	250 000,00	250 000,00
Pedagogisk utviklingsarbeid	25 000,00	25 000,00
Sametinget Samefondet	500 000,00	500 000,00
Sum	1 475 000,00	1 475 000,00

Administrasjon/drift:

Medarbeiderkurs, sentral adm., studieinstr.	300 000,00	300 000,00
Fylkeskommunale adm.tilskudd	130 000,00	130 000,00
Studietimeandel	100 000,00	100 000,00
Finnmarksmidler / Vofo-tilskudd	190 000,00	190 000,00
Div.	0,00	0,00
Deltakeravgifter	150 000,00	150 000,00
Sum	870 000,00	870 000,00
Inntekter totalt	2 345 000,00	2 345 000,00

UTGIFTER**Opplæring:**

Lønn, lokal administrasjon	800 000,00	800 000,00
Særlige målgrupper	250 000,00	250 000,00
Pedagogisk utviklingsarbeid	25 000,00	25 000,00
Forhøyet tilskudd pr. studietime	365 000,00	365 000,00
Sum	1 440 000,00	1 440 000,00

Administrasjon/drift:

Lønn m/ sos utgifter (inkl. feriepenger)	625 000,00	625 000,00
Honorar – revisor	22 000,00	22 000,00
Kostnader – studieutvalget	7 000,00	7 000,00
Andre reisekostnader, kurslærere	40 000,00	40 000,00
Reise, kost, opphold styret og adm.	30 000,00	30 000,00
Forsikringer	8 000,00	8 000,00
Kontorutstyr, vedlikehold, div. utg.	40 000,00	40 000,00
Telefon, annonser, porto, aviser	20 000,00	20 000,00
Husleie, lys, varme, renhold	40 000,00	40 000,00
Kontingenter	13 000,00	13 000,00
Pensjonsinnskudd	60 000,00	60 000,00
Sum	905 000,00	905 000,00
Utgifter totalt:	2 345 000,00	2 345 000,00

Resultat

Driftsresultat før finansposter:	0,00	0,00
Finansinntekter	6 000,00	6 000,00
Finansutgifter	6 000,00	6 000,00
Resultat finansposter	0,00	0,00
FORVENTET RESULTAT	0,00	0,00

SAK 17**Uttalelser fra NSRs 40. landsmøte (resolusjoner)****Resolusjon 1****Vedtak:**

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Beaivvoáš sámi teáhter – samisk nasjonalt teater* enstemmig:

Beaivváš sámi teáhter – samisk nasjonalt teater

Stortingsmeldingen *Bak kullissene* om scenekunst i Norge ble ferdigstillet sommeren 2008. Permanente institusjoners tilskudd og aktiviteter er i denne delt inn i tre grupper: 1) nasjonale 2) landsdels- og regionale institusjoner 3) øvrige fritheater og grupper. Nasjonale institusjoners utvikling beskrives nøye sammen med de teaterbygg som er reist med statsstøtte. Vi hadde en forventning om at Beaivváš' utvikling kunne vært med i denne beskrivelsen. Teateret har vært i drift siden 1981 og vi mener dagens tilstand når det gjelder dårlige lokaler burde vært omtalt, fordi Beaivváš er et samisk nasjonalteater og urfolkenes nasjonale teater i Norge.

I Stortingsmelding 61 (1991–1992) *Kultur i tiden* er Beaivváš nevnt som ett av fire nasjonale teater. I Stortingsmelding 32 (2007–2008) er teateret dessverre blitt degradert og plassert i gruppen *andre frie teater*. Beaivváš har fått beskjed fra Kultur- og kirkedepartementet om at bygging av nytt teaterbygg og etablering av samisk teaterutdanning forutsetter at Sametinget støtter dette i sin prioriteringsplan for kulturhus. I Stortingsmeldingen er det også slik at staten tilbyr sin aksjeandel i Beaivváš, som er 40 % av aksjene, vederlagsfritt til Sametinget.

Sametingsrådets institusjonsmelding

Sametingsrådets institusjonsmelding skal behandles og i denne planen blandes lokale og nasjonale kulturhus sammen. Man mener å kunne realisere bare et kulturhusbygg om gangen, og Beaivváš Sámi Teáhter er i følge denne planen planlagt reist i 2013.

Sametinget vedtok i Sven-Roald Nystøs tid i 2005 å prioritere Beaivváš Sámi Teáhter og var glad for at utredningen omkring forprosjekt for teaterbygg til Beaivváš kom i gang. Også i samarbeidsavtalen med Finnmark fylkeskommune har partene ønsket å sikre teateret status som nasjonalt teater.

Hva kjennetegner et nasjonalt teater

Teaterproduksjonen har de siste årene utviklet seg, og fagfolk fra hele sameland har utviklet og tilbudt sin kompetanse innenfor teatersektoren, både innenfor nord-, lule- og sørsamisk tema. Produksjonene holder også en høy allsamisk standard. Teateret har også tilbudt forestillinger som er oversatt og tilrettelagt til norsk. Det er også mulig å tilpasse forestillinger til andre nordiske språk. Samene bor spredt, og et teater som skal kunne nå samene på mange steder har behov for et stort reisebudsjett slik at man kan turnere vidt og bredt. Når teateret har fått muligheter til å turnere, har de holdt internasjonal standard og mottatt mye ros for sine oppsetninger.

NSRs syn på nasjonalt samisk teater er som følger:

- Den samiske befolkning fortjener et nasjonalt samisk teater på samme nivå som det norske nasjonale teateret og scenekunstmiljøet. NSR kan ikke godta at Beaivváš degraderes til et fritheater. Sametinget kan ikke være alene om ansvaret for å finansiere og fremme et nasjonalt samisk teater.
- Staten må gi det nasjonale samiske teateret samme utviklingsmuligheter som det norske nasjonale teateret ved å sikre at det bygges et teaterbygg til Beaivváš. Beaivváš leier per i dag rom som ikke er tilpasset teaterdrift, og fortjener bedre arbeidsforhold etter 17 år med kummerlige øvingslokaler og teatersal.
- I sammenheng med at det norske nasjonale teateret nå får sitte eget kompetansesenter, Dramatikkens hus, bør det lages en god plan for utvikling av samiskspråklig scenekunst, i samarbeid med det samiske nasjonale teatret.

Resolusjon 2

Vedtak:

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Notfiske etter lodde* enstemmig:

Notfiske etter lodde

Partene i den blandete norsk-russiske fiskerikommisjonen er enige om at det gjenåpnes for et loddefiske innenfor en kvote på 390 000 tonn. Samtidig øker kvotene på torsk og hyse, slik at de blir høyere i 2009 enn på mange år.

Bakgrunnen for denne beslutningen er at det internasjonale havforskningsrådet (ICES) har vurdert bestandssituasjonen til å være langt bedre enn det som er lagt til grunn de siste årene. Samtidig har det ikke vært åpnet for loddefiske på fire år.

Befolkningen i kyst- og fjordstrøkene har ikke glemt utarming av fjordene våre med snurpenot og pelagisk trål på 80-tallet, som førte til alvorlige forstyrrelser i økosystemet. Enkelte fjorder, som Porsangerfjorden, er fortsatt i ubalanse etter inngrepet. Industrifiske representerer en kolossal forstyrrelse i økosystemet i fjorden – og det i fiskens oppvekstsområder.

Lodda er en nøkkelart i de marine økosystemene i nord og er spesielt viktig for bestandsutviklingen av torsk. NSR kan ikke akseptere at næringsgrunnlaget for fiskeriene trues ved fiske på lodde. Til det er torsk av stor betydning for bosetnings- og inntektsgrunnlaget for kystbefolkningen.

Norske Samers Riksforbund vil kreve at loddefisket ikke gjenåpnes.

Resolusjon 3

Vedtak:

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Kultursenter i Máze* enstemmig:

Kultursenter i Máze

Landsmøtet i Norske Samers Riksforbund mener at tiden er moden for å markere den spesielle rollen bygda Máze spilte før, under og etter kampen om utbyggingen av Alta-Kautokeino-vassdraget. I en tidlig fase av planene var det forslag om at hele bygda skulle legges under vann og at befolkningen skulle tvangsflyttes. Historisk er også historien om samekvinnene som reiste til Oslo for å legge frem sin sak for landets statsminister, noe som vakte nasjonal og internasjonal oppmerksomhet.

Det må derfor snarest søkes etablert et kultursenter der historien om Alta-Kautokeino-striden blir bevart og formidlet videre til kommende generasjoner.

Norske Samers Riksforbund mener at en naturlig lokalisering av et slikt senter vil være i bygda Máze.

Resolusjon 4

Vedtak:

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Samisk språk må styrkes i skolen* enstemmig:

Samisk språk må styrkes i skolen

Samisktalende elevers vanskelige språksituasjon på skolen truer det samiske språkets og den samiske kulturens fremtid. Alle samiske elever har rett til opplæring i samisk. Innenfor forvaltningsområdet for samisk språk har samiske elever rett til opplæring i og på samisk. Mange samiske elever erfarer at denne rettigheten ikke oppfylles. Elever og foreldre må stadig kreve at opplæringen skal være på samisk og at samisk må brukes i alle sammenhenger på skolen. Dette skal ikke være nødvendig. Samiskspråklige lærere er en forutsetning for at undervisningen skal kunne gjennomføres på samisk.

NSR krever derfor at samisk lærerutdanning samt rekruttering til samisk lærerutdanning styrkes, og at det legges til rette for at flere på lærerutdanning kan ta fordypning og/eller videreutdanning i samisk språk.

Læremiddelsituasjonen fører ofte til at samiske elever undervises på norsk. NSR krever derfor at elevene snarest skal få læremidler på samisk i alle fag. Det må bevilges mer midler til produksjon av nye læremidler.

Resolusjon 5

Vedtak:

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Forfatterstudium på samisk* enstemmig:

Forfatterstudium på samisk

Det sies ofte at samisk skjønnlitteratur bør utvikles og fornyes. God kvalitet og variasjon mht. temaer og fortellerteknikk er viktige for å styrke den samiske befolkningens leseglede og leseferdigheter og for å bevare og utvikle samisk språk og kultur. NSR ser at mye av den samiske skjønnlitteraturen skildrer miljøer og temaer som er forholdsvis ukjente for dagens unge. NSR ser også at det er vanskelig å rekruttere nye forfattere, spesielt blant ungdom.

NSR vil derfor henstille til at det utvikles et forfatterstudium for dem som skriver eller gjerne vil skrive skjønnlitterære tekster på samisk. Studiet bør være på høgskolenivå. Skrivning av tekster og veiledning bør være sentrale elementer i studiet. Et slikt studie vil kunne rekruttere unge forfattere og gi dem mulighet til å arbeide med litteratur på heltid.

Resolusjon 5

Vedtak:

Landsmøtet godkjente resolusjonen *Samiske barn må få tilgang på flere samiskspråklige filmer* enstemmig:

Samiske barn må få tilgang på flere samiskspråklige filmer

Norske Samers Riksforbunds landsmøte ser det som særdeles viktig at samiske barn får tilgang på flere samiskspråklige filmer. Dagens filmutvalg er meget begrenset. Det er en kjensgjerning at både TV og film er sentrale i barns språkutvikling, og at dette er medier som blir mye brukt blant barn og unge.

NSRs landsmøte er derfor av den formening at for å styrke den oppvoksende generasjonens språkutvikling, må Sametinget og sentrale myndigheter sette inn tiltak for å gi samiske barn tilgang på filmer på eget morsmål. Samiskspråklige barnefilmer bør også være en del av Regjeringens varslede handlingsplan for samisk språk. Blant annet kan dubbing av filmer være en hensiktsmessig måte å øke produksjonen av samiskspråklige filmer på.

NSRs landsmøte er kjent med at Sametinget er i besittelse av et stort utvalg samiske barnefilmer, men at de på grunn av opphavsrettigheter ikke er tilgjengelig for folk flest, kun til opplæringsformål i skoler og barnehager. NSR mener det må settes i gang en prosess med siktemål å gjøre filmene tilgjengelig for alle som ønsker det.

I dag er NRK Sámi Radio en av de største produsentene av samisk barne-TV. NSRs landsmøte har et ønske om at barne-TV-programmene som produseres også bør være tilgjengelig for salg, og oppfordrer derfor Sametinget til å gå i dialog med NRK Sámi Radio for å undersøke muligheten for dette.

SAK 18

Valg

Sak 18.1

NSRs presidentkandidat til sametingsvalget 2009-2013

Vedtak:

Aili Keskitalo valgt til NSRs presidentkandidat ved akklamasjon.

Sak 18.2

Medlemmer til NSRs landsstyre

Vedtak:

Leder Aili Keskitalo, organisatorisk nestleder Gunn-Britt Retter, styremedlem Inge Even Danielsen med 1. vara Henrik Olsen og 2. vara Roger Pedersen, samt Christina Henriksen som 2. vara for Ellinor Marita Jáma alle valgt ved akklamasjon.

Sak 18.3

Medlemmer til NSR-U

Vedtak:

Medlemmene Saia Stueng, Berit Kristine Guvsám og Ánte Niillas Oskal samt 1. vara Marte Myrnes Balto, 2. vara Sandra Nystø Ráhka, 3. vara Áike Selfors og 5. vara Sara Lervoll alle valgt ved akklamasjon.

Sak 18.4

Medlemmer til SOL-styret

Vedtak:

Leder Kirsti Guvsám, medlem Berit Anna Gaup, 1. vara Kjersti Myrnes Balto, 2. vara Jan Erling Ravna og 3. vara Synnøve Solbakken-Härkönen alle valgt ved akklamasjon.

Sak 18.5
Medlemmer til valgkomité

Vedtak:

Leder Geir Tommy Pedersen samt medlemmene Áile Jávo og Káre-Elle Partapuoli alle valgt ved akklamasjon.
